GRANSKNINGS HANDLING

2026-09-09

Dnr. KSst/2020:506

MILJÖKONSEKVENSBESKRIVNING

AV

DETALJPLAN FÖR DUNDRET FJÄLLANLÄGGNING

(DEL AV DUNDRET 5:4)

Samhällsbyggnads- och teknikförvaltningen

Gällivare kommun

Norrbottens län

SAMMANFATTNING

Detaljplanen för Del av Dundret 5:4 har bedömts innebära betydande miljöpåverkan. En strategisk miljöbedömning av detaljplanen har därför genomförts med miljökonsekvensbeskrivning (MKB) enligt 6 kap. miljöbalken. Eftersom delar av planområdet berörs av Natura 2000-områdena Torne och Kalix älvsystem samt Dundret behövdes en tillståndsprövning för åtgärder inom/i anslutning till ett Natura 2000-område. Därför har även en specifik miljöbedömning genomförts och redovisats i denna MKB, som utgjorde underlag för tillståndsansökan. Tillstånd för planerade åtgärder erhölls 2025-11-18.

Eftersom samrådskretsen vid avgränsningssamrådet för plan-MKB:n inte var tillräckligt stor för att också utgöra ett avgränsningssamråd för Natura 2000-prövning utgjorde samrådshandlingen av denna MKB samrådsunderlag för ett kompletterande avgränsningssamråd inför Natura 2000-prövningen. Relevanta ändringar och information från yttranden från plansamrådet och avgränsnings-samrådet för tillståndsansökan för åtgärder som berör Natura 2000-områden har inarbetats i denna MKB.

Detaljplanen antogs av kommunfullmäktige den 9 februari 2026. Antagandebeslutet överklagades och upphävdes genom beslut av Länsstyrelsen i Norrbotten län. Mot bakgrund av länsstyrelsens ställningstagande har planförslaget bearbetats och kompletterats. Planområdet har utökats 250 meter åt väst för att omfatta delar av befintliga skidnedfarter och därmed hantera risker för olyckor och erosion. Plan-förslaget har även omarbetats avseende upphävande av strandskydd. En beräkning av högvattenflödet i Dunderbäcken har kompletterats i den dagvattenutredning som tillhör detaljplanen. Föreliggande miljökonsekvensbeskrivning (MKB) har reviderats utifrån det omarbetade planförslaget.

Det reviderade planförslaget ställs nu ut för en ny granskning innan nytt beslut om antagande kan fattas.

MKB:ns innehåll har avgränsats utifrån tidigare utredning om miljöpåverkan och de två avgränsningssamråd som hållits för detaljplanen respektive tillståndsansökan.

Planförslaget

Detaljplanen omfattar fastigheterna del av Dundret 5:4 och Gällivare 12:74. Syftet med planförslaget är bland annat att skapa planmässiga förutsättningar för det rörliga friluftslivet såsom längd- och utförsåkning, mountainbike, vandring, bad med mera. Syftet är också att möjliggöra för anläggningar och byggnader samt camping-platser för det rörliga friluftslivet liksom sådana besöksanläggningar för friluft- eller sport- och idrottsändamål som lämpar sig i området.

Inom planlagt centrumkvarter syftar detaljplanen till att möjliggöra hotell kring-byggda av handels- och centrumlokaler samt bostäder. I sydvästra delen av plan-området möjliggörs för bostäder i form av småhus och flerbostadshus med, i första hand, gemensamma ytor för parkering, tillfartsväg, snöupplag och dylikt.

Nollalternativ

Nollalternativet ska beskriva den troliga utvecklingen i området om den föreslagna planen inte genomförs. För aktuellt planförslag innebär detta att utveckling i området delvis kommer kunna utföras i enlighet med gällande områdesbestämmelser. Dessa medger mindre anläggningar avsedda för sport och/eller rörligt friluftsliv inom den östra halvan av planområdet. Det finns inte några angivelser som reglerar högsta tillåtna byggnadshöjd, maximal area eller andra utformningar så som färgsättning.

Planområdet ligger delvis inom naturreservatet Dundret. Planområdet ligger dock inom ett ”område för koncentrerade fritidsaktiviteter” varför planområdet är undantaget naturreservatets begränsningar kring hur marken får nyttjas. Utan gällande plan hade dock åtgärder inom västra delen av planområdet troligtvis krävt en ny plan och/eller bygglov. Därutöver ligger delar av planområdet inom Natura 2000-områdena *Dundret* samt *Torne och Kalix älvsystem*, varför utbyggnad lär kräva tillstånd från Länsstyrelsen.

Nollalternativet innebär vidare att området kommer fortsätta vara anslutet till det kommunala vatten- och avloppsnätet. Det befintliga dag- och smältvatten-hanteringssystemet, som bland annat inkluderar dagvattendammarna i planområdets södra del, kommer fortsatt att nyttjas i nollalternativet.

Sammanfattningsvis innebär nollalternativet att man inom den östra halvan av området, som omfattas av områdesbestämmelser, kan bygga ut mindre anläggningar avsedda för sport och/eller rörligt friluftsliv. Inom den västra halvan förväntas ingen utbyggnad enligt nollalternativet.

Miljökonsekvenser

En samlad bedömning av planförslagets konsekvenser för respektive miljöaspekt presenteras i Tabell 2. Färgskalan som används för konsekvensbedömningen presenteras i Tabell 1 nedan. För riksintressen och andra skyddade områden utgår konsekvensbedömningen istället från de utpekade områdenas syften och mål.

Tabell 1. Skala för konsekvensbedömning

---	--	-	0	+	++	+++
Stora negativa	Medelstora negativa	Små negativa	Inga konsekvenser	Små positiva	Medelstora positiva	Stora positiva

Som den samlade konsekvensbedömningen nedan visar är det främst riksintressen och andra skyddade områden, naturmiljö, rennäring och landskapsbild som bedöms påverkas negativt av planförslaget och planerade åtgärder.

Tabell 3 visar en sammanställning av den bedömda påverkan från planförslaget och planerade åtgärder på Natura 2000-områden.

Tabell 2. Konsekvenser för respektive miljöaspekt enligt ovan skala

ASPEKT	NOLLALTERNATIV	HUVUDALTERNATIV
Riksintressen och andra skyddade områden	Förenligt med naturreservatets syfte och föreskrifter samt riksintresset för friluftslivs syften. Bidrar till kumulativ påverkan på riksintresset för rennäringens syften. Motverkar ej strandskyddets syften.	Förenligt med naturreservatets syfte och föreskrifter samt riksintresset för friluftslivs syften. Bidrar till identifierad utvecklingsmöjlighet för riksintresset. Bidrar till kumulativ påverkan på riksintresset för rennäringssyften. Bedöms vara förenligt med strandskyddets syften.
Naturmiljö	Små negativa	Medelstora negativa
Natura 2000: Dundret SE0820211	Inga	Inga
Natura 2000: Torne och Kalix älvsystem SE0820430	Inga	Inga
Ytvatten	Inga	Små positiva
Markförhållanden/ras och skred	Små positiva	Medelstora positiva
Rennäring	Små negativa	Medelstora negativa
Rekreation och friluftsliv	Små positiva	Medelstora positiva
Landskapsbild	Små negativa	Medelstora negativa

Tabell 3. Sammanfattning av påverkan på Natura 2000-områden

Naturtyp/Art	Påverkan på bevarandemål och -tillstånd
Natura 2000: Dundret SE0820211	
9010 Taiga	Detaljplanens genomförande medför en mycket marginell minskning av naturtypen taiga i kanten av Natura 2000-området Dundret (max 0,03 %), vilket inte bedöms påverka bevarandemål eller bevarandetillstånd.
1355 Utter	Detaljplanen bedöms inte påverka bevarandemålet eller bevarandetillståndet.
Natura 2000: Torne och Kalix älvsystem SE0820430	
3260 Mindre vattendrag	En ekologiskt funktionell kantzon kring Dunderbäcken kan bibehållas genom planlagd naturmark på båda sidor om bäcken. Detta, tillsammans med ett fullt utbyggt dagvattennät, medför att bäcken kan bibehålla sin naturliga struktur, artsammansättning, artrikedom och utbredning. Naturtypens bevarandemål eller bevarandetillstånd bedöms därmed inte påverkas. Ett återställande av en påverkad kant-zon i svämplanet kan dessutom bidra till en liten positiv påverkan på bevarandemålet.
1029 Flodpärl-mussla	Bevarandemålet bedöms inte påverkas. Detaljplanen bedöms inte försämra bevarandetillståndet men inte heller påverka tillståndet i positiv riktning.
1037 Grön flodtrollslända	Detaljplanen bedöms inte påverka bevarandemålet eller bevarandetillståndet.
1106 Lax	Detaljplanen bedöms inte påverka bevarandemålet eller bevarandetillståndet.
1163 Stensimpa	Detaljplanen bedöms inte påverka bevarandemålet eller bevarandetillståndet.
1355 Utter	Detaljplanen bedöms inte påverka bevarandemålet eller bevarandetillståndet.
1977 Venhavre	Detaljplanen bedöms inte påverka bevarandemålet eller bevarandetillståndet.
1966 Ävjepilört	Detaljplanen bedöms inte påverka bevarandemålet eller bevarandetillståndet.
Samlad bedömning inklusive kumulativ påverkan	
Närliggande planområden bedöms inte medföra kumulativ påverkan i någon väsentlig grad avseende naturtyper eller arter i Torne och Kalix älvsystem, under förutsättning att robusta dagvattensystem byggs ut för att förhindra spridning av föroreningar. Antalet besökare som vandrar i området kan öka vilket potentiellt kan medföra ökad störning och slitage på naturen. Genom tydlig skyltning och markering av leder bedöms dock de kumulativa effekterna av detta bli marginella. Planerad utveckling av skidsystemet i anslutning till planområdet kan medföra att ytterligare taiga behöver tas ner. Under förutsättning att hänsynsåtgärder vidtas bedöms konsekvenserna bli marginella i förhållande till de stora arealer taiga som finns i Natura 2000-området Dundret.	

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

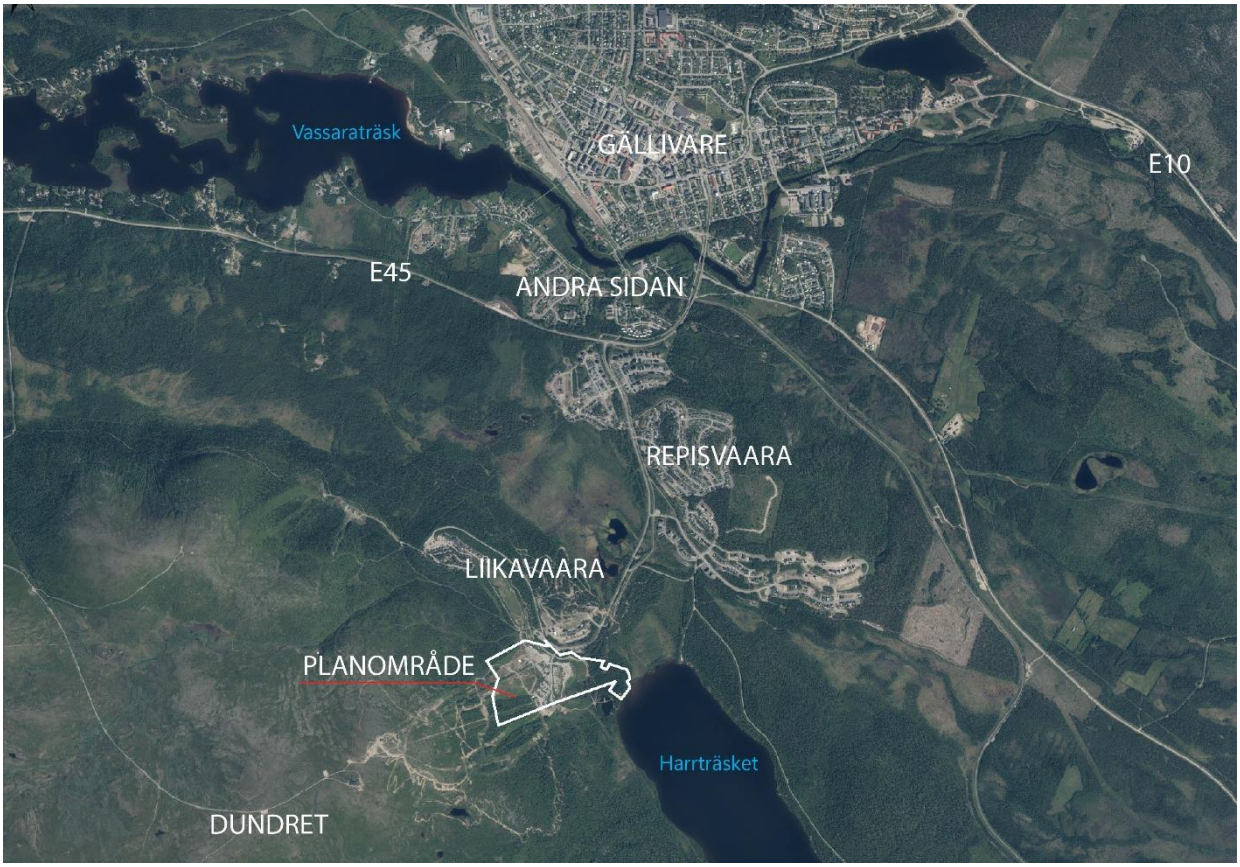
Sammanfattning 2
Planförslaget 2
Nollalternativ 3
Miljökonsekvenser 3
Innehållsförteckning 6
Inledning 8
Bakgrund 8
Miljöbedömning 9
Undersöknings- och avgränsningssamråd 10
Tidigt samråd med Unna Tjerusj 11
Plansamråd 12
Granskning 12
Avgränsningar 14
Nivåavgränsning 14
Geografisk avgränsning 14
Tidsmässig avgränsning 14
Behandlade miljöaspekter – innehållsmässig avgränsning 14
Metodik, bedömningsgrunder och sakkunskap 16
Osäkerheter 16
Sakkunskap 17
Upplägg 17
Rådande planförhållanden 19
Översiktsplan 19
Gestaltningsprogram för Dundret och Repisvaara 20
Områdesbestämmelser 22
Nuvarande markanvändning i området 24
Planförslaget i korthet 25
Planförslagets syfte 25
Planerad markanvändning 25
Markanvändning inom planområdet 27
Byggnaders utformning 27
Vatten och avlopp samt dagvattenhantering inom planområdet 27
Studerade alternativ 29

Nollalternativ 29
Huvudalternativ 30
Alternativa lokaliseringar 30
Alternativa utformningar 30
Förutsättningar och miljökonsekvenser 32
Skyddade områden 32
Naturmiljö 43
Natura 2000-områden 52
Vattenmiljö 64
Människors hälsa avseende risker för ras, skred och erosion 70
Rennäring 81
Rekreation och friluftsliv 91
Landskapsbild 94
Miljökvalitetsnormer 98
Ytvattenförekomst Harrträsket 98
Miljömål 100
Samlad bedömning 102
Referenser 106

INLEDNING

Bakgrund

Gällivare kommun har tagit fram ett förslag till ny detaljplan för Del av dundret 5:4, som ligger ungefär 3 km söder om Gällivare tätort inom fastigheterna del av Dundret 5:4 och Gällivare 12:74 (se Figur 1 och Figur 2). Inom och i anslutning till detaljplaneområdet för Del av Dundret 5:4 (härefter benämnt ”planområdet”) driver Dundret Fjällanläggning AB under vintermånaderna framför allt längd- och utförsåkning med tillhörande kringaktiviteter. Dundret Fjällanläggning AB har även anlagt ett nytt dagvattenhanteringssystem för att förbättra den rådande erosions- och slam-problematiken inom planområdet. Därutöver finns det under sommar-månaderna möjlighet till bland annat camping och vandring på berget Dundret.

Figur 1. Planområdets lokalisering, cirka 3 km söder om Gällivare tätort inom vit linje.

Detaljplanen antogs av kommunfullmäktige den 9 februari 2026. Antagandebeslutet överklagades och upphävdes genom beslut av Länsstyrelsen i Norrbotten län den 4 maj 2026. Länsstyrelsens bedömer att planförslaget är olämpligt med hänsyn till människors hälsa och säkerhet samt risk för olyckor och erosion samt att strand-skyddet upphävts i strid med lagstiftningen.

Mot bakgrund av länsstyrelsens ställningstagande har planförslaget bearbetats och kompletterats. Planområdet har utökats 250 meter åt väst för att omfatta delar av befintliga skidnedfarter och därmed hantera risker för olyckor och erosion. Plan-

förslaget har även omarbetats avseende upphävande av strandskydd. En beräkning av högvattenflödet i Dunderbäcken har kompletterats i den dagvattenutredning som tillhör detaljplanen. Föreliggande miljökonsekvensbeskrivning (MKB) har reviderats utifrån det omarbetade planförslaget.

Det reviderade planförslaget ställs nu ut för en ny granskning innan nytt beslut om antagande kan fattas.

Detaljplanen för Del av Dundret 5:4 syftar till att möjliggöra utveckling av Dundret skidanläggning med bland annat stugor, hotell, verksamheter och parkering.

Figur 2. Avgränsning av planområdet Del av Dundret 5:4 markerad med vit linje.

Miljöbedömning

En del av arbetet med att ta fram en ny detaljplan innebär att kommunen ska utföra en miljöbedömning enligt 6 kap. 3 § miljöbalken (SFS 1998:808). Eftersom Dundret 5:4 är belägen inom Natura 2000-områdena *Dundret samt Torne och Kalix älvsystem* krävs även Natura 2000-tillstånd. En tidigare version av denna MKB utgjorde del av tillståndsansökan. Tillstånd erhölls 2025-11-18.

Denna miljökonsekvensbeskrivning (MKB) har tagits fram av Norconsult Sverige AB på uppdrag av Gällivare kommun. MKB:n belyser konsekvenserna för människors hälsa och miljö av planförslagets genomförande och gör även mer detaljerade bedömningar av konsekvenserna specifikt för de värden som utpekandet av Natura 2000-områdena avser att skydda.

Föreliggande MKB ska främst utgöra underlag för en *strategisk* miljöbedömning för granskningsskedet av detaljplanen, men har även legat till grund för en *specifik* miljöbedömning för Natura 2000-prövningen.

Strategisk och specifik miljöbedömning

Miljöbedömning av planer kallas i lagstiftningen för *strategisk* miljöbedömning. När kommunen upprättar en detaljplan ska de undersöka om planen kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Om den gör det ska en miljöbedömning enligt miljöbalken 6 kap 3 § göras. Syftet med miljöbedömningen är att integrera miljöaspekter i planen så att en hållbar utveckling främjas.

Miljöbedömning av verksamheter och åtgärder kallas *specifik* miljöbedömning. En specifik miljöbedömning ska till exempel göras för åtgärder inom Natura 2000-områden.

Inom ramen för både strategiska och specifika miljöbedömningar ska en Miljökonsekvensbeskrivning (MKB) upprättas som beskriver den betydande miljöpåverkan som ett genomförande av planen eller åtgärderna kan antas medföra. När en miljöbedömning ska göras, hur processen ska gå till och vad en miljökonsekvensbeskrivning ska innehålla framgår av kapitel 6 i Miljöbalken.

Undersöknings- och avgränsningssamråd

Gällivare kommun tog i slutet av 2021 fram underlag för både ett undersöknings- och ett avgränsningssamråd, vilka utfördes parallellt. Kommunen bedömde att planförslagets genomförande har en betydande miljöpåverkan. Detta främst då planförslaget bedöms påverka områden och natur och har erkänd nationell (riksintresse, naturreservat) och internationell skyddsstatus (Natura 2000) skyddsstatus.

Länsstyrelsens inkom med ett gemensamt yttrande för de två samråden, där det framgick att de delar kommunens åsikt att planens genomförande innebär en betydande miljöpåverkan.

Dessa samråd uppfyllde dock inte kraven för ett avgränsningssamråd för Natura 2000-prövning och samrådsversionen av denna MKB utgjorde därför istället samrådsunderlag för ett kompletterade avgränsningssamråd.

Samrådskrets

Samrådskretsen är de som bjuds in att lämna yttranden under samrådet. Samrådskretsen är olika i den strategiska (för detaljplanen) och specifika (för Natura 2000) miljöbedömningen.

För detaljplanen utgörs samrådskretsen av:

- Länsstyrelsen i Norrbottens län
- Miljö-, bygg- och räddningsförvaltningen i Gällivare kommun

För Natura 2000-prövningen är samrådskretsen större. Där utgörs den av:

- Länsstyrelsen i Norrbottens län
- Miljö-, bygg- och räddningsförvaltningen i Gällivare kommun
- Enskilda som kan bli särskilt berörda av verksamheten, såsom Unna Tjerusj sameby.
- Statliga myndigheter utöver Länsstyrelsen som kan bli berörda: Trafikverket, Lantmäteriet, Totalförsvaret med flera
- Gällivare kommun
- Den allmänhet som kan bli berörd såsom Naturskyddsföreningen, Friluftsfrämjandet, Gällivare sportklubb med flera

Samrådsredogörelsen för avgränsningssamrådet inför Natura 2000-prövningen lämnades in med tillståndsansökan. Samrådsredogörelsen från plansamrådet kommer att biläggas granskningshandlingarna inför granskning.

Inkomna yttranden under undersöknings- och avgränsningssamråd

Länsstyrelsen anser i sitt yttrande från januari 2022 att kommunens föreslagna avgränsning i det stora hela är lämplig, men lyfter att klimatförändringseffekter behöver beaktas i den tidsmässiga avgränsningen liksom i den geotekniska utredningen. Vidare trycker Länsstyrelsen på att risken för påverkan på vattenmiljöer och att det föreligger risk för sediment från erosion ska belysas i MKB:n. Länsstyrelsen påminner i sitt yttrande att Harrträsket utgör reservvattentäkt och att det är viktigt att utreda planförslagets påverkan på dess vattenkvalitet. Länsstyrelsen uttrycker också att MKB:n måste besvara frågor om hur rennäringen påverkas av betesbortfall, ökad aktivitet, hur flyttleder och stråk påverkas samt kumulativ påverkan på renskötsel.

Det bör noteras att Harrträsket inte längre har funktionen reservvattentäkt.

Tidigt samråd med Unna Tjerusj

Planområdet är beläget inom fjällsamebyn Unna Tjerusjs (tidigare Sörkaitum) åretruntmarker. Unna Tjerusj ingår därför bland de enskilda som kan antas bli särskilt berörda av planerade åtgärder. Ett enskilt, så kallat ”tidigt samråd”, hölls därför med Unna Tjerusj den 2 juni 2022. Då Gällivare kommun för en parallell detaljplaneprocess för grannfastigheten i öster, Gällivare 18:13 (nu del av fastigheten Gällivare 12:74), gällde mötet båda detaljplanerna. Representanter från Gällivare kommun, Unna Tjerusj och Norconsult medverkade på mötet. Planerade åtgärder och hur kommunen tänkt belysa påverkan på rennäring i MKB:n presenterades. Därutöver gav Unna Tjerusj information gällande förutsättningar för renskötsel inom och i anslutning till planområdena, vilket sammanfattats i avsnitten Skyddade områden och Rennäring.

Informationen som framkom under samrådet kretsade kring markanvändning, hur olika områden nyttjas, befintliga gränser och kartor, årstider och tidsperioder, potentiell framtida användning av vissa områden och faktorer som påverkar användning av markerna.

Plansamråd

Kommunstyrelsen meddelade sitt beslut att bevilja positivt planbesked den 16 juni 2020. Planhandlingarna som togs fram för planförslaget, inklusive MKB:n, var ute på samråd 13 mars till 5 april 2023. Då gavs berörda intressenter tillfälle att lämna synpunkter på förslaget.

Samrådsredogörelse

Yttranden som inkom under plansamrådet har sammanställts, tillsammans med kommunens bemötanden av på dessa, i en samrådsredogörelse som bilagts planhandlingarna.

Granskning

Såväl planförslaget som MKB:n uppdaterades utifrån inkomna synpunkter under samrådet. Den största skillnaden sedan samråd var att planområdet hade minskats, att en kompletterande dagvattenutredning tillkom samt att förprojektering av den nya områdesvägen togs fram.

Detaljplaneförslaget daterat 2025-04-22 var på granskningsremiss under tiden 16 maj till och med den 18 juni 2025. Försvarsmakten fick förlängd svarstid till 2025-07-11.

Granskningsutlåtande

Yttranden som inkom under granskning av planen har sammanställts, tillsammans med kommunens bemötanden av på dessa, i ett granskningsutlåtande som bilagts planhandlingarna.

Antagande

Detaljplanen antogs av kommunfullmäktige den 9 februari 2026. Antagandebeslutet överklagades och upphävdes genom beslut av Länsstyrelsen i Norrbotten län den 4 maj 2026. Länsstyrelsens bedömer att planförslaget är olämpligt med hänsyn till människors hälsa och säkerhet samt risk för olyckor och erosion samt att strandskyddet upphävts i strid med lagstiftningen.

Ny granskning

Mot bakgrund av länsstyrelsens ställningstagande har planförslaget bearbetats och kompletterats. Planområdet har utökats 250 meter åt väst för att omfatta delar av befintliga skidnedfarter och därmed hantera risker för olyckor och erosion. Planförslaget har även omarbetats avseende upphävande av strandskydd. En beräkning av högvattenflödet i Dunderbäcken har kompletterats i den dagvattenutredning som

tillhör detaljplanen. Föreliggande miljökonsekvensbeskrivning (MKB) har reviderats utifrån det omarbetade planförslaget.

Det reviderade planförslaget ställs nu ut för en ny granskning innan nytt beslut om antagande kan fattas.

Ändringar av miljöbedömningar i föreliggande MKB

De ändringar som gjorts i planförslaget sedan samråd, granskning och upphävande av planens antagande har, tillsammans med tillkommande underlagsutredningar, medfört att även MKB:n har uppdaterats.

Ändringar i planförslaget har bland annat inneburit att texter om förutsättningar och konsekvenser har reviderats utifrån att nytt underlag, samt samråds- och granskningsyttranden, har tillkommit. Ytterligare en dagvattenutredning och förprojektering av den tilltänkta områdesvägen har tagits fram. Dessutom har en masterplan för Repisvaara-Dundret-området tagits fram, med tillhörande rennäringsanalys, vilka också har beaktats i MKB-arbetet.

Inför kommande granskning har planområdet utökats 250 meter åt väst för att omfatta delar av befintliga skidnedfarter och därmed hantera risker för olyckor och erosions. Planförslaget har även omarbetats avseende upphävande av strandskydd. Dagvattenutredningen kompletterades 2026 med en beräkning av högvattenflödet i Dunderbäcken.

Förändringarna av planförslaget innebär att vissa delar av nuvarande förhållanden för respektive kapitel har reviderats något, framförallt på grund av att planområdet har förändrats.

Mindre ändringar i konsekvensbedömningarna för naturmiljö, Natura 2000 och ytvatten har gjorts med hänsyn till att det nu finns ytterligare en dagvattenutredning, att stora delar av planerade åtgärder enligt dessa redan är utbyggda (jämfört med 2023 när föregående version av denna MKB togs fram) och att mer detaljer kring om- och tillbyggnad av befintlig väg längs med Dunderbäcken har tillkommit.

Med anledning av inkomna synpunkter under granskningsförfarandet skedde mindre justeringar av dagvattenutredningen som har inarbetats i MKB:n. Dessutom har utredningar och ändringar gjorts avseende stabilitet och erosion vilket har inarbetats i MKB:n.

Övriga ändringar är främst redaktionella.

AVGRÄNSNINGAR

Nivåavgränsning

Miljökonsekvenserna avses generellt beskrivas med utgångspunkt från detaljplanens detaljeringsgrad samt detaljeringsgraden i de utredningar som utgör planeringsunderlag. Miljökonsekvensbeskrivningen behandlar inte storskaliga miljöeffekter med anknytning till Gällivare kommuns utveckling och pågående samhällsomvandling. Denna typ av frågor behandlas i översiktsplanen.

För berörda Natura 2000-områden och de värden som dessa avser att skydda har MKB:n en högre detaljeringsgrad som en anpassning till tillståndsprövningen.

Geografisk avgränsning

Geografiskt avgränsas miljöbedömningen till att gälla planområdet samt de angränsande områden som kan komma att påverkas av detaljplanens genomförande, det så kallade influensområdet. Influensområdet kan variera för olika miljöaspekter.

Tidsmässig avgränsning

Tidsmässigt avgränsas miljöbedömningen till att beskriva de konsekvenser som bedöms ha uppkommit vid den tidpunkt när området antas vara utbyggt i enlighet med detaljplanen, det vill säga till och med 2035, tio år efter planens antagande.

Behandlade miljöaspekter – innehållsmässig avgränsning

Miljöbedömningen och MKB:n ska fokusera på relevanta miljöaspekter, det vill säga de miljöaspekter som kan antas bli påverkade i betydande grad om planförslaget genomförs. Utifrån dessa har MKB:n avgränsats till att belysa de ämnen som listas i Tabell 4. MKB:n beskriver även förutsättningar för och påverkan på syften och föreskrifter för gällande skydd på miljön. Avgränsning och urval grundar sig på Gällivare kommuns undersökning av betydande miljöpåverkan och de synpunkter som Länsstyrelsen och övriga samrådsparter framfört vid de två avgränsningssamråd som genomförts för planen respektive Natura 2000-prövningen.

Tabell 4. Aktuella miljöaspekter efter Gällivare kommuns undersökning av betydande miljöpåverkan och avgränsningssamråd med länsstyrelsen.

Aktuella miljöaspekter	**Kommentar om hur miljöaspekten behandlas i MKB:n**
Skyddade områden	Planområdet omfattas av en rad områdesskydd, såsom riksintresse rennäring, riksintresse för rörligt friluftsliv, strandskydd, naturreservat och Natura 2000-områden. Beskrivning av förutsättningar för riksintressen för rennäring och rörligt friluftsliv, strandskydd samt Naturreservatet Dundret återfinns i kapitlet *Skyddade områden.* Noll- och huvudalternativets påverkan på dessa områdes syften och föreskrifter belyses i densamma. Beskrivning av förutsättningar och påverkan på Natura 2000-områden ges ett eget kapitel i MKB:n.

Aktuella miljöaspekter	Kommentar om hur miljöaspekten behandlas i MKB:n
Biologisk mångfald • **Naturmiljö** • **Natura 2000**	Planområdet ligger vid foten av berget Dundret och gränsar till sjön Harrträsket. Dunderbäcken rinner genom planområdet och mynnar i Harrträsket. Naturvärdesinventeringar har identifierat en rad natur-värden inom eller i nära anslutning till området. Information om områdets förutsättningar för naturmiljö samt bedömning av konsekvenser av detaljplanens genomförande med avseende på naturmiljö och specifikt skyddsvärda arter beskrivs i kapitel *Naturmiljö*. Delar av planområdet ligger inom Natura 2000-området Dundret. Dunderbäcken och sjön Harrträsket ingår i Natura 2000-området Torne och Kalix älvsystem. Beskrivning och bedömning av påverkan på dessa Natura 2000-områden ges ett eget kapitel i MKB:n. Påverkan på Natura 2000-områden inkluderar bedömning av både utbyggnad enligt planförslaget och de specifika åtgärder som ingår i tillståndsprövningen.
Vattenmiljö	Planområdet gränsar till sjön Harrträsket, där även Dunderbäcken (som rinner genom planområdet) mynnar. Det har historiskt funnits problematik inom planområdet gällande sedimenttransport. Två dagvattenutredningar har tagits fram, vilka presenterar en systemlösning för planområdet. Förutsättningar för yt- och dagvattenförhållanden inom planområdet, samt hur planförslaget förhåller sig till dessa beskrivs i kapitlet *Vattenmiljö*. Beskrivning och påverkan på möjlighet att uppnå gällande miljökvalitetsnormer beskrivs i ett eget kapitel.
Människors hälsa • **Rekreation och friluftsliv** • **Risker för ras, skred och erosion**	Planområdet ligger inom ett område med stort utbud av friluft-saktiviteter. Planförslaget syftar till att möjliggöra och förbättra tillgången till dessa. Nuvarande förutsättningar samt planförslagets påverkan på dessa beskrivs i kapitlet *Rekreation och friluftsliv.* En rad undersökningar har identifierat nuvarande och framtida förutsättningar inom planområdet gällande markförhållanden och risker för ras, skred och erosion. Dessa förutsättningar och konsekvenser av planförslaget ges ett eget kapitel i MKB:n.
Landskapsbild	Planområdet ligger vid berget Dundret, som tillsammans med sjön Harrträsket bidrar till den storslagna landskapsbilden på platsen. Beskrivning av förutsättningarna nu och efter genomförande av planförslaget samt bedömning av detaljplanens påverkan på landskapsbilden beskrivs i ett eget kapitel.

METODIK, BEDÖMNINGSGRUNDER OCH SAKKUNSKAP

Konsekvensbedömning sker enligt nedanstående färgkodade skala, se Tabell 5. Konsekvenserna kan vara såväl negativa som positiva och omfattar både tillfälliga och bestående konsekvenser som kan uppstå på kort, medellång eller lång sikt.

Tabell 5. Konsekvensskala med färgkodning.

---	--	-	0	+	++	+++
Stora negativa	Medelstora negativa	Små negativa	Inga konsekvenser	Små positiva	Medelstora positiva	Stora positiva

Konsekvensbedömningen görs genom att jämföra såväl nollalternativet som huvudalternativet, det vill säga planförslagets, miljöeffekter med nuvarande förhållanden. Dessutom jämförs konsekvenserna av huvudalternativet mot nollalternativets konsekvenser.

För sektionen *Skyddade områden* har konsekvenser av noll- och huvudalternativet beskrivits utifrån dess påverkan på de utpekade områdenas syften, föreskrifter och/eller bevarandemål.

Osäkerheter

Bedömningarna av såväl planförslagets som nollalternativets konsekvenser rymmer ett visst mått av osäkerhet. Detta beror bland annat på att bedömningar i MKB:n i första hand utgår från att hela planförslaget genomförs. Detaljplanen möjliggör utbyggnad och markanvändning inom planområdet, men det finns ingen garanti att allt genomförs samtidigt eller över huvud taget. Det kan även tillkomma mindre åtgärder inom planområdet eller i anslutning till planområdet som inte kräver detaljplanering.

Eftersom planområdet har ändrat omfattning två gånger skiljer sig undersökta områden i flera underlagsutredningar sig något från själva planområdet, vilket kan innebära vissa osäkerheter. Detta innebär dock främst att undersökta områden hamnar utanför planområdet, dvs man har undersökt ”för mycket”, vilket inte utgör några problem för miljöbedömningsarbetet.

Det bör noteras att utökande av planområdet med 250 meter västerut inför ny granskning innebär att man rör sig utanför undersökta områden. Det innebär bland annat att en naturvärdesinventering inte har genomförts inom det tillkommande området. Det är dock viktigt att notera att den största frågan för detta område, som planläggs som friluftsområde, är stabilitetsförhållanden. Denna fråga har utretts av Norconsult (2025d) i ett beräknings-PM med avseende på kontroll av stabilitetsförhållanden där det tillkommande området ingår, varför det inte bedöms behövas ytterligare utredningar. Planförslaget bekräftar dessutom nuvarande markanvändning, varför inga förändringar mot nuvarande förhållanden förväntas uppstå till följd av planen. Det tillkommande området ligger även inom Natura 2000-

området Dundret. Uppdaterade kartor och beräkningar för planförslagets påverkan på området bedöms vara tillräckliga för att bedöma påverkan i denna MKB.

Sakkunskap

Analys av konsekvenser vid ett genomförande av de ansökta åtgärderna har utförts av personer med erforderlig sakkunskap inom respektive ämne och har gjorts i enlighet med god yrkessed samt de kvalitetsrutiner som Norconsult AB tillämpar. Detta innebär bland annat att konsekvensbedömningarna har diskuterats och stämts av löpande inom projektgruppen där olika argument har vägts mot varandra. Texterna i MKB:n har genomgått interngranskning med efterföljande justeringar.

Inom gruppen finns stor erfarenhet av MKB-arbete och goda kunskaper om berörd miljölagstiftning. Mot bakgrund av ovanstående bedöms att kravet på sakkunskap vid upprättande av miljökonsekvensensbeskrivningar, enligt Miljöbedömnings-förordningen 15 §, är väl uppfyllt. Medverkande personer i arbetet listas i Tabell 6.

Tabell 6. Sakkunskap hos de medarbetare på Norconsult AB som har arbetat med framtagandet av föreliggande MKB.

Medverkande	**Utbildning**	**Roll i uppdrag**
Katarina Lönnebo Stagnell	Civilingenjör	MKB-handläggare Teknikansvarig MKB 2021-2022
Annie Johansson	Civilingenjör	MKB-handläggare Teknikansvarig MKB 2022-
Jessica Fälth	Civilingenjör	MKB-handläggare 2021-2022
Magdalena Gerberg	Biolog/ Miljövetare	MKB-handläggare, naturmiljö och Natura 2000 Granskare inför ny granskning enligt PBL 2026.
Louise Lindén	Kulturgeograf	GIS-handläggare 2023-2025
Anna Wettermark	Biolog	GIS-handläggare 2026
Kristin Bertilius	Biolog	MKB-handläggare
Per Granström	Biolog	Specialist MKB, granskare och expertstöd inför samrådsskedet
David Reuterskiöld	Biolog	Specialist MKB, granskare och expertstöd inför granskningsskedet

Upplägg

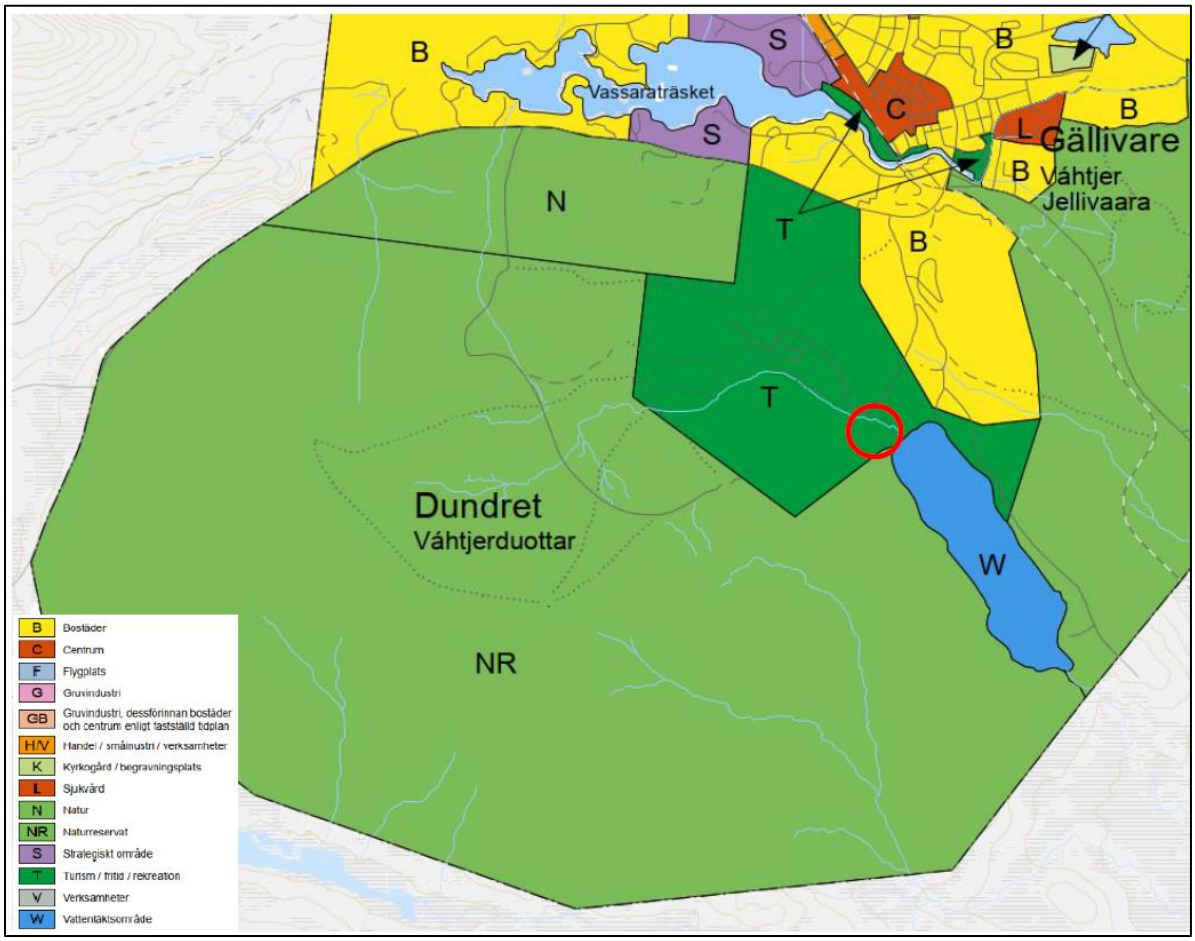
Förutsättningar och miljökonsekvenser för miljöaspekterna har beskrivits under respektive sektion inom kapitlet *Förutsättningar och miljökonsekvenser, där* varje sektion delats in i rubrikerna *Förutsättningar, Skadeförebyggande åtgärder, Effekter och konsekvenser av* nollalternativet samt *Effekter och konsekvenser av huvudalternativet*.

Enligt 6 kap 11 § miljöbalken ska en redogörelse ges för de åtgärder som planeras för uppföljning och övervakning av den betydande miljöpåverkan som genomförandet av planen medför. Kontroll och uppföljning bör ske för att kontrollera att arbetena utförs på ett så miljömässigt och ekologiskt anpassat sätt som möjligt. Skade-förebyggande åtgärder innefattar delvis kontroll och uppföljning, vilket innebär att dessa åtgärder generellt beskrivs i respektive kapitel.

RÅDANDE PLANFÖRHÅLLANDEN

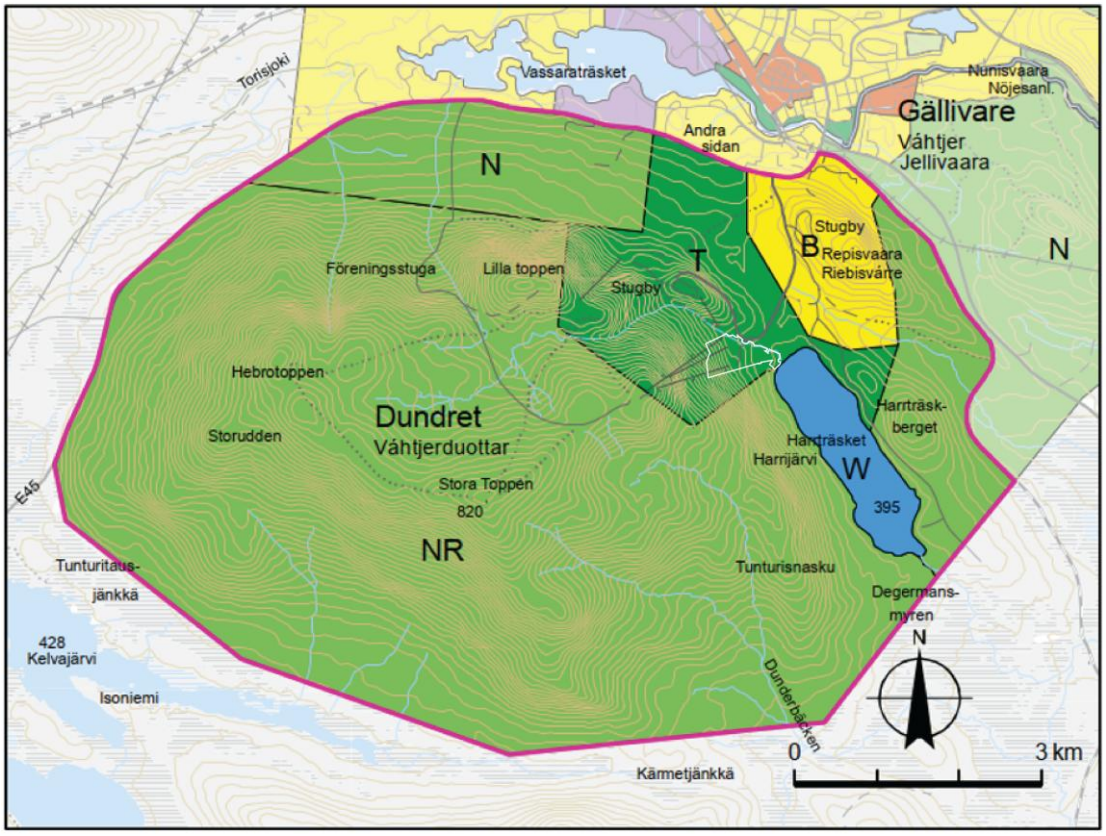
Översiktsplan

I gällande översiktsplan, med tillhörande fördjupning för Gällivare, Malmberget, Koskullskulle för 2014 – 2032, ligger planområdet inom ett område utpekat för turism, fritid och rekreation (se området betecknat med T i Figur 3) (Gällivare kommun, 2014).

Figur 3. Urklipp från markanvändningskarta tillhörande "Fördjupad översiktsplan Gällivare, Malmberget, Koskuskulle 2014 – 2032". Lokalisering av Del av Dundret 5:4 är markerad med röd streckad cirkel (Gällivare kommun, 2014).

Det utpekade området innefattar Dundret, Repisvaara och sjön Harrträsket, se Figur 4. Enligt översiktsplanen tillåts inom området byggnader och anläggningar som gynnar rekreation och friluftsliv för boende och besökare i Gällivare. Översiktsplanen lyfter Dundrets betydelse för Gällivare som en arktisk småstad i världsklass samt dess roll som en symbol för hela kommunen och en viktig del för orten som vintersportort. Väl fungerande kommunikationsnät och attraktiva anläggningar är nödvändiga för att utveckla Dundrets potential.

Figur 4. Området Repisvaara-Dundret enligt översiktsplanens markanvändningskarta (Gällivare kommun, 2014).

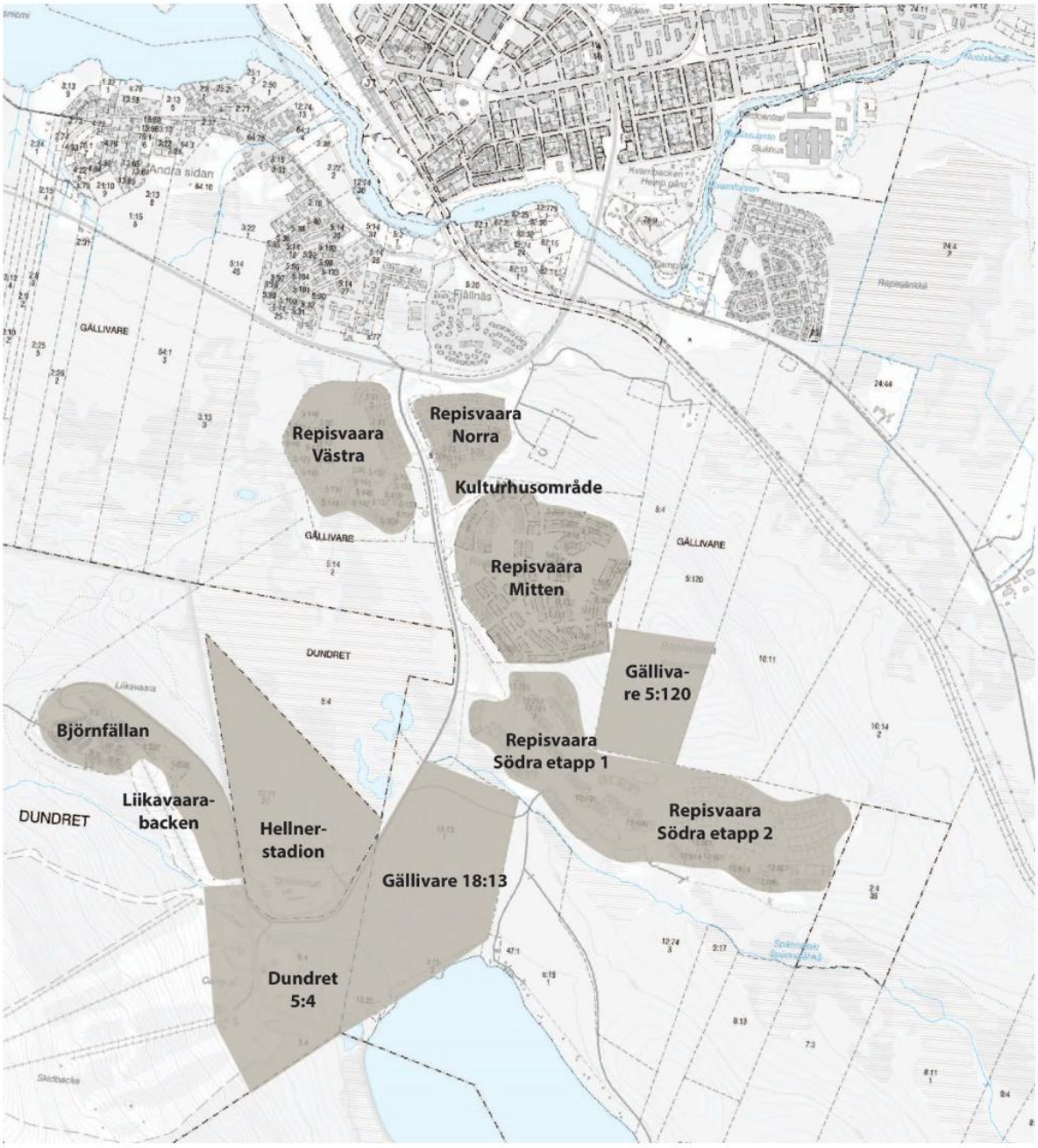
Översiktsplanen uppger att en utveckling av verksamheten på Dundret ska möjliggöras genom att tillåta stugor, hotell eller vandrarhem. Verksamheten ska även ges möjlighet att utveckla sommaraktiviteter. Utvecklingen beskrivs kunna gynna besöksnäringen och Gällivare som en unik och attraktiv vintersportort att leva och bo i.

Ny bebyggelse och anläggningar ska ta hänsyn till naturreservatet, Natura 2000-området och rennäringens intressen. Redovisade nyckelbiotoper som finns i området bör skyddas vid exploatering. All exploatering och planering av ny bebyggelse ska ske i samråd med berörd sameby för att hitta lämpliga lösningar.

Detaljplanen Del av Dundret 5:4 bedöms vara förenlig med den fördjupade översiktsplanen.

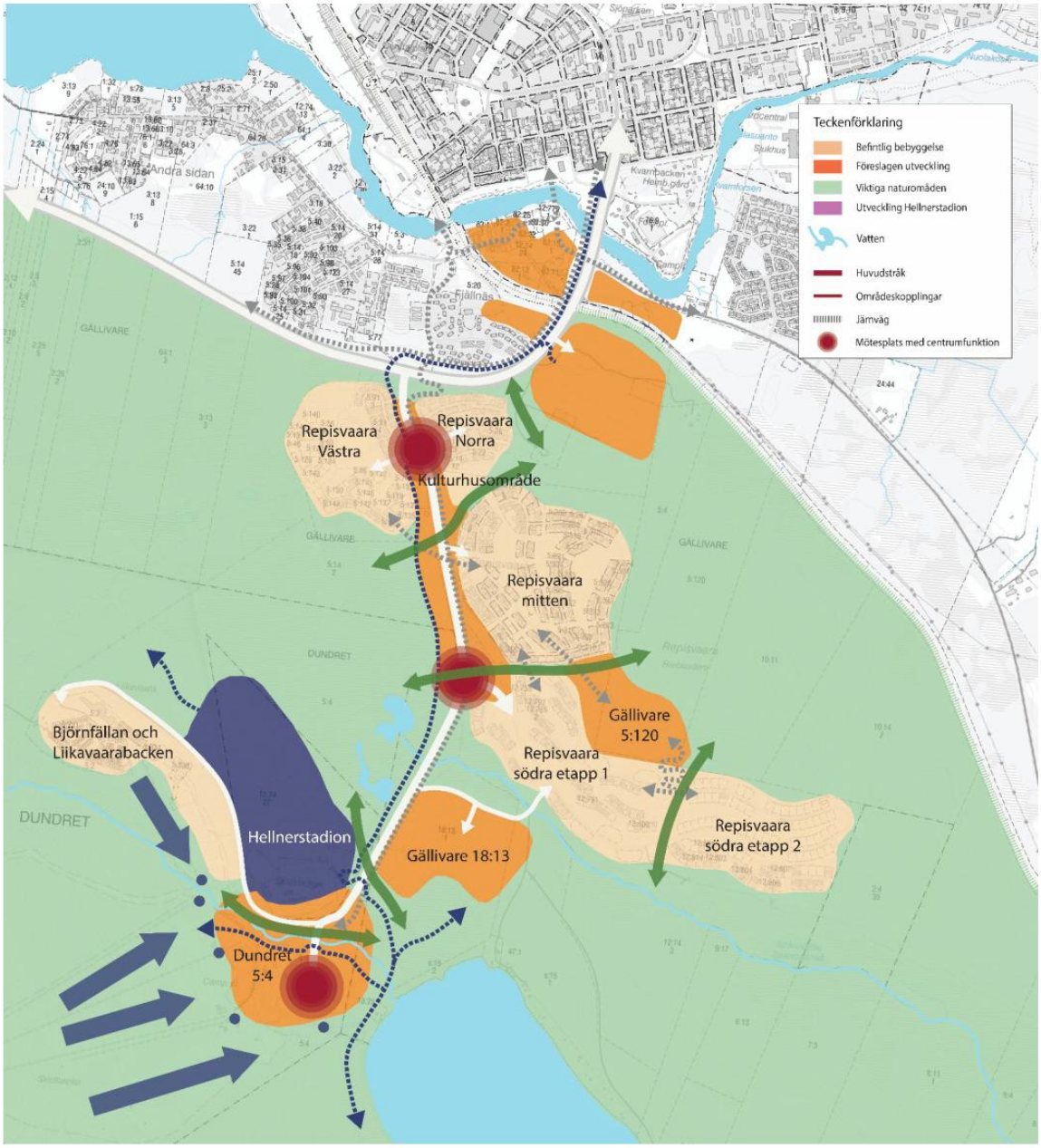
Gestaltningsprogram för Dundret och Repisvaara

Under 2024 togs ett gestaltningsprogram, även kallad en masterplan, fram för Dundret och Repisvaara (Gällivare kommun, 2024a). Syftet var att visa på kommunens intentioner för området, skapa ett underlag för utformning av detaljplaner och få en helhetsbild av kommunens visioner. Figur 5 ger en översikt över de olika delområden som finns inom området Repisvaara-Dundret. Aktuellt planområde ligger inom området markerat Dundret 5:4.

Figur 5. Översikt över delområden i området Repisvaara-Dundret. Bild hämtad från gestaltningsprogrammet (WSP, 2024).

Arbetet med masterplanen genererade även ett PM om stadsutveckling med syftet att sammanställa och lyfta fram det som är planerat, samt ge förslag på hur området kan fortsätta utvecklas. En ungefärlig bild av omfattningen av planerade och fastställda utvecklingsplaner återfinns i Figur 6. Till detta PM hör även tre bilagor; en utvecklingskarta som ger den visuella helhetsbilden av områdets utveckling, en trafikutredning med fokus på utveckling av hållbara transporter och kopplingar inom området samt en rennäringsanalys som bedömer utvecklingens påverkan på riks-intresset för rennäring och renskötseln i området (WSP, 2024). Rennäringsanalysen har utgjort underlag för avsnittet om Rennäring i denna MKB.

Figur 6. Översikt av planerad utveckling inom Repisvaara-Dundret, hämtad från kommunens PM om stadsutveckling inom masterplanen (Gällivare kommun, 2024b).

Områdesbestämmelser

Planområdet omfattas delvis av: *25-P90/188 Områdesbestämmelser för del av Dundret, Gällivare* som vann laga kraft 1990-07-16, se Figur 7. Dessa reglerar grunddragen i mark- och vattenanvändning, men ger inte någon garanterad byggrätt och det finns inga regler om hur dem ska genomföras.

Enligt områdesbestämmelserna får markytan som omfattar planområdet bebyggas med ”mindre anläggningar för sport och rörligt fritidsändamål”. Det finns inte några angivelser som reglerar en sådan anläggnings högsta tillåtna byggnadshöjd, maximal area eller andra utformningar så som färgsättning.

Inom vissa ytor som omfattas av ovan nämnda områdesbestämmelser får fritidshus-bebyggelse förekomma, men dessa ytor ligger inte i eller i närheten av det nu aktuella planområdet. Områdesbestämmelserna för gällande detaljplan upphör att gälla i berörd del om beslut att anta planförslaget för Del av Dundret 5:4 vinner laga kraft.

Figur 7. Utdrag ur nu gällande 25-P90/188 Områdesbestämmelser för del av Dundret, Gällivare. Planområdet ligger delvis inom det turkosa området (N1) som får bebyggas med mindre anläggningar för sport och rörligt friluftsliv samt naturreservat Dundret (vit yta) (Gällivare kommun, 1990).

NUVARANDE MARKANVÄNDNING I OMRÅDET

Dundret fjällanläggning erbjuder i dagsläget fyra liftar och ett tjugotal varierade pister. Till anläggningen hör boende i form av vandrarhem och camping, restaurang, flertalet servicebyggnader samt byggnader för anläggningens drift och underhåll liksom angörings- och parkeringsytor. Dessa är placerade på grusade uppställningsplatser och avskiljs av gräsbevuxna slänter. På Dundret, men utanför aktuellt planområde, finns också en längdskidstadion med tillhörande spårsystem.

Öster om liftsystem och campingplatser rinner Dunderbäcken, omgiven av barrskog. Dunderbäcken mynnar i Harrträsket. Vid Harrträsket utgörs markanvändningen främst av barrskog. I anslutning till sjön finns även två dammar, tidigare nyttjade för fiskodling, som numera används till hantering av dagvatten från fjällanläggningen.

Norr om planområdet ligger Liikavaara. I Liikavaara finns Björnfällanområdet som bland annat rymmer en hotell- och konferensanläggning samt cirka 100 fritidshusboenden i form av friliggande hus, parhus och radhus. På Liikavaaras sydöstra sluttning har en detaljplan antagits som möjliggör cirka 40 par- eller friliggande hus.

Planområdet är i huvudsak ianspråktaget av byggnader som tillhör anläggningen, camping, parkering och anslutningsvägar. Delar av planområdet har avverkats och schaktats i samband med tidigare planerad utbyggnad av anläggningen. I skogsområdet mot den östra fastighetsgränsen finns motions- och skidspår samt en nyetablerad gång- och cykelväg som sträcker sig från Gällivare centrum till Dundret.

Planområdet ligger inom samebyn Unna Tjerusjs marker där renskötsel bland annat bedrivs på Dundret och Harrträskets västra sida, söder om planområdet både vinter- och sommartid.

PLANFÖRSLAGET I KORTHET

Planförslagets syfte

Det huvudsakliga syftet med detaljplanen är att skapa planmässiga förutsättningar för den utveckling av området som Dundret Fjällanläggning AB planerar. Detaljplanen ska möjliggöra bland annat camping, bostäder, fritidshus, längd- och utförsåkning, bad, vandring, mountainbike, parkering och ett centrumområde. Inom detta medger planen uppförande av bostäder, hotell och kommersiella verksamheter samt parkering. Det ska även vara möjligt att uppföra anläggningar för lämpliga friluftseller idrottsändamål, samt att uppföra hotell-, konferens-, fritids- och rekreationsanläggning och spaanläggning vid sjön Harrträsket.

Planen syftar även till att koppla samman planområdet med den bebyggelse som planeras på den intilliggande fastigheten Gällivare 18:13 (nu del av fastigheten Gällivare 12:74) norr om Dunderbäcken.

Utklipp ur planförslagets plankarta redovisas i Figur 9.

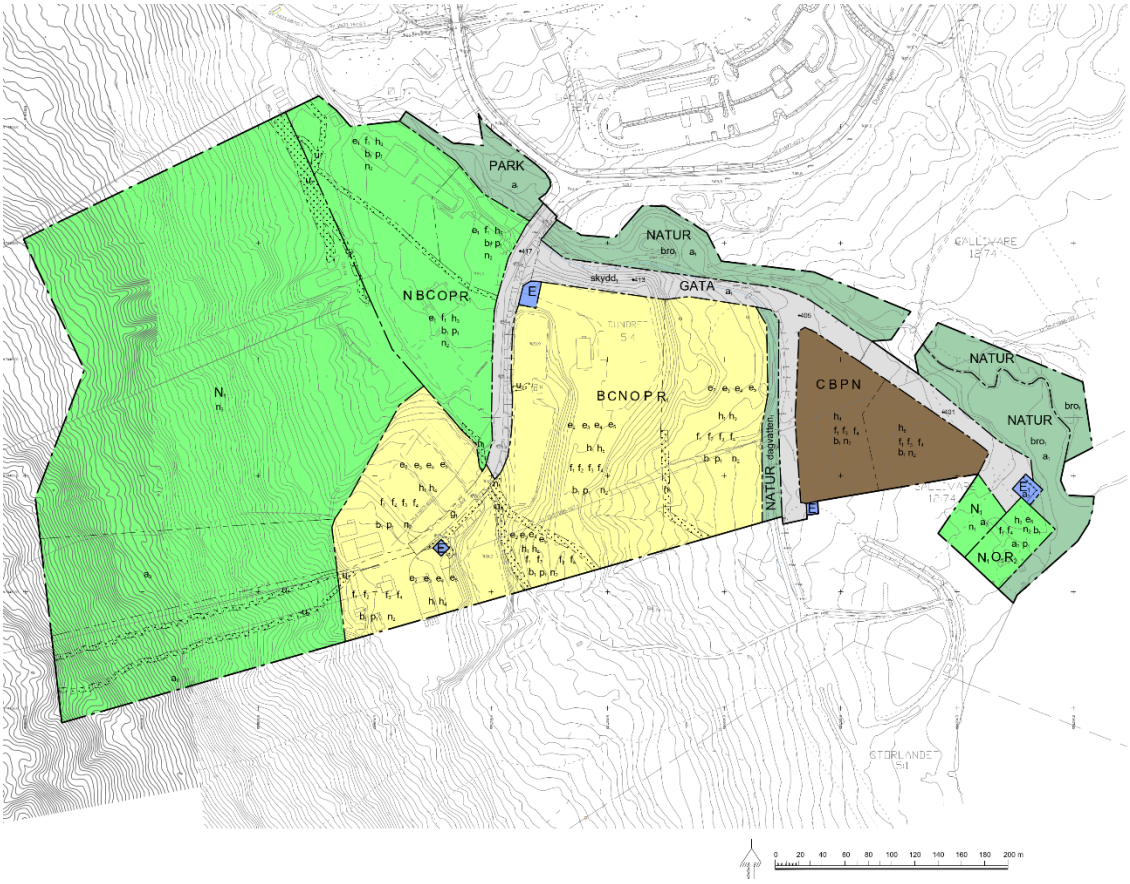
Planerad markanvändning

Planområdets yta är 28,5 hektar och omfattar delar av fastigheterna Dundret 5:4 och Gällivare 12:74, se Figur 8.

Figur 8. Karta över befintlig fastighetsindelning. Planområdet markerat med vit yta i kartbilden.

Figur 9 visar ett urklipp av plankartan. För ytterligare detaljer hänvisas till detaljplanens planbeskrivning och plankarta (Gällivare kommun, 2026a; 2026b).

ANVÄNDNING AV MARK OCH VATTEN

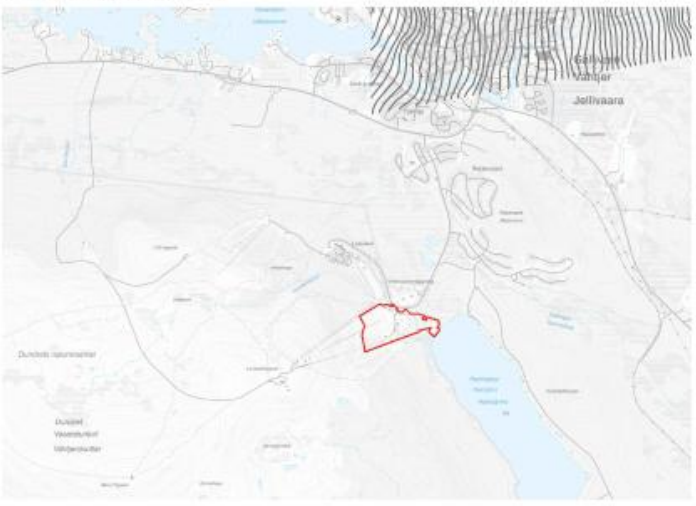
Allmän plats

GATA	Gata
NATUR	Natur
PARK	Park

Kvartersmark

B	Bostäder
C	Centrum
E	Tekniska anläggningar
E_1	Pumpstation
N	Friluftsliv och camping
N_1	Friluftsområde
O	Tillfällig vistelse
O_1	Hotell- och konferensanläggning
P	Parkering
R_1	Friluftsliv-, sport- och idrottsanläggning
R_2	Fritids- och rekreationsanläggning

LOKALISERINGSKARTA

Figur 9. Utklipp ur plankarta över planområdet. Dundret 5:4 (Gällivare kommun, 2026b).

Markanvändning inom planområdet

Vid infarten till planområdet, i norr, planeras en kvartersstruktur med en koncentration av tillfälligt boende såsom hotell, camping, restaurang och café, butiks- och besökslokaler och parkering (se $NBCOPR_1$ i Figur 9).

Områdets västra del (se N_1 i Figur 9) består av befintliga skidnedfarter och liftar. Planförslaget bekräftar pågående markanvändning och inga åtgärder som är kända i dagsläget planeras inom området.

Ett centrumkvarter avses uppföras i områdets östra del, i anslutning till befintliga liftar med restauranger, hotell, parkering, servicetjänster, kontor, butiker och annan verksamhet med central funktion, men även bostäder (CBPN). Området föreslås utformas i kvarter med ett hotell i nära anslutning till planerade framtida nedfarter och liftar (som inte ingår i aktuellt planförslag).

I planområdet sydöstra del möjliggörs för hotell- och konferensanläggning, friluftsområde samt fritids- och rekreationsanläggning ($N_1O_1R_{2)}$ i anslutning till Harrträsket. Inom området föreslås en spaanläggning och rekreativa värden. En sådan besöksanläggning kan antingen införlivas i friluftsområdet eller bilda fristående besöksmål i området. Området nås via vändplan. I direkt anslutning till Dunderbäcken säkerställer planen naturmark för att bibehålla bäckens funktion och goda förutsättningar för hög biologisk mångfald samt för att bibehålla skogens värde och funktion (Naturmark, se Figur 9).

I de centrala delarna av planområdet möjliggörs för en flexibel markanvändning som möjliggör för centrumverksamhet, bostäder, tillfällig vistelse, camping, parkeringsgarage samt fritids- och rekreationsanläggning [$BCNOPR_1$].

Planförslaget innebär även förändring av områdets befintliga vägnät för att möjliggöra utveckling av kollektivtrafik och ökat antal besökare på platsen. Det innebär att det även finns område med plats för bussvändplan och ytor för fler parkeringsplatser inom planområdet.

Byggnaders utformning

Planbestämmelserna anger högsta nockhöjd i förhållande till marknivå invid byggnad. Dessa varierar för de olika områdena inom planområdet och återges i planbeskrivningen samt plankartan.

Inom planområdet kommer fasadmaterial och färgsättning för bostads- och centrumbebyggelse att regleras. Däremot kommer utrymme att finnas för variation av form, takvinklar, takmaterial samt nockhöjd, dock inom angivna ramar.

Vatten och avlopp samt dagvattenhantering inom planområdet

Planområdet kommer även fortsättningsvis vara anslutet till det kommunala vatten- och avloppsnätet, dock med ett stort antal ytterligare anslutningar. Parallellt med pågående planprocess pågår utredning av ledningskapacitet, ledningsdragning och

lokalisering av pumpstationer. Bebyggelsen inom planområdet är ansluten till kommunalt ledningsnät för vatten och avlopp.

Befintligt system för hantering av dag- och smältvatten som bland annat inkluderar dagvattendammarna i planområdets södra del, kommer även fortsättningsvis att nyttjas. I planförslaget finns det avsedda platser för dagvattenhantering såsom diken och dagvattendammar (n_1, se Figur 9) samt lokalisering av ny pumpstation för vatten och avlopp.

STUDERADE ALTERNATIV

Nollalternativ

Varför ett nollalternativ?

Nollalternativet ska beskriva den troliga utvecklingen i området om den föreslagna planen inte genomförs. Bedömningen av planens miljökonsekvenser sker sedan genom att jämföra planförslagets miljöeffekter med nollalternativets miljöeffekter. En tydlig bild av nollalternativet är därför en förutsättning för att kunna genomföra en miljökonsekvensbeskrivning på ett bra sätt.

Nollalternativ och nuläge är i många fall ungefär samma sak, men inte alltid. Äldre, gällande planer som ännu inte genomförts kan till exempel innebära stor skillnad mellan nuläge och nollalternativ.

Planområdet är delvis beläget inom ett område som omfattas av 25-P90/188 *Områdesbestämmelser för del av Dundret, Gällivare* (se avsnitt *Områdesbestämmelser* och Figur 10). Detta innebär att mark inom det turkosa området får bebyggas med ”mindre anläggningar för sport och rörligt fritids-ändamål”. Det finns inte några angivelser som reglerar en sådan anläggnings högsta tillåtna byggnadshöjd, maximal area eller andra utformningar så som färgsättning.

Figur 10. Utdrag ur nu gällande 25-P90/188 Områdesbestämmelser för del av Dundret, Gällivare. Planområdet ligger delvis inom det turkosa området (N1) som får bebyggas med mindre anläggningar för sport och rörligt friluftsliv samt naturreservat Dundret (vit yta) (Gällivare kommun, 1990).

Den västra delen av planområdet, som ej ingår i gällande områdesbestämmelser, ligger inom naturreservatet Dundret, men inom ett område som undantas natur-reservatets föreskrifter gällande fastighet (det vill säga regler för markanvändning inom naturreservatet). Dock hade åtgärder inom den västra delen av planområdet troligtvis krävt en ny plan och/eller bygglov. Därutöver ligger delar av planområdet inom Natura 2000-områdena Dundret samt Torne och Kalix älvsystem. Potentiell framtida utbyggnad av mindre sport- och friluftsanläggningar kommer därför även kräva tillstånd från Länsstyrelsen. Utbyggnad i den västra delen av planområdet ingår därför inte i nollalternativet.

Nollalternativet bedöms innebära att Dundrets Fjällanläggning AB:s planerade utbyggnad av planområdet inte kommer att gå att genomföra. Utbyggnad av bland annat hotell-, konferens-, fritids- och rekreationsanläggning och bostäder ryms inte inom bestämmelserna för gällande områdesbestämmelser. Dessutom kommer inte den så kallade ”områdesvägen” att anläggas.

Mot bakgrund av detta bedöms nollalternativet innebära att viss utveckling i östra delen av området kommer att ske inom ramarna för gällande områdesbestämmelser (Figur 7) även om ingen ny detaljplan antas.

Nollalternativet innebär vidare att området kommer fortsätta vara anslutet till det kommunala vatten- och avloppsnätet. Det befintliga dag- och smältvattenhanterings-system, som bland annat inkluderar dagvattendammarna i planområdets södra del, kommer nyttjas även i nollalternativet.

Huvudalternativ

Huvudalternativet för detaljplanen utgörs av det förslag till planhandlingar som tagits fram (se avsnitt *Planförslaget i korthet*).

Alternativa lokaliseringar

Planförslaget syftar främst till att förbättra möjligheterna att utöva vintersport i form av utförsåkning, varför det är nödvändigt att de anläggs på topografiskt lämpliga platser. Det bedömdes då mest ekonomiskt och socialt hållbart att utveckla befintlig anläggning, som ligger tätortsnära. Utveckling av Dundret-området är även utpekad i kommunens översiktsplan och fördjupade översiktsplan. På grund av detta har alternativa lokaliseringar av planområdet inte övervägts inom denna planprocess

Alternativa utformningar

Detaljplan

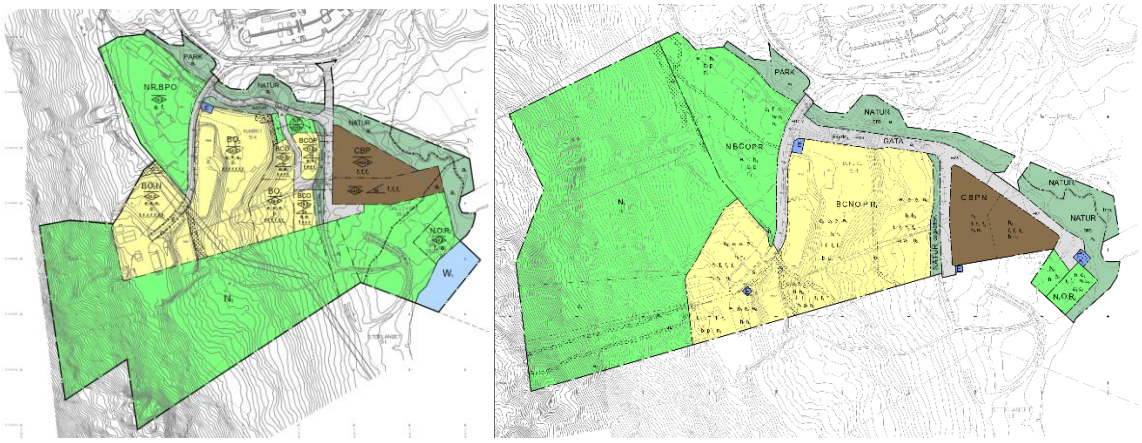
Planförslagets utformning och gränsdragning till angränsande fastighet Gällivare 18:13 (nu del av fastigheten Gällivare 12:74, för vilken en parallell planprocess pågår) har studerats och utvecklats under planarbetets gång. Kommunens vision för området är att centrumverksamheten inom aktuell detaljplan ska kunna nås och nyttjas av boende inom Gällivare 12:74. Bland annat har kommunen sett över hur de två områdena kan kopplas samman genom vägar, gång- och cykelvägar och skidspår för att förbättra tillgänglighet och säker-ställa att planerna går att genomföra. De båda planerna har även studerats inom arbetet med den så kallade masterplanen för Dundret-Repisvaara-området.

Planförslaget har justerats ett flertal gånger för att optimera markanvändningen utifrån identifierade behov och förutsättningar. Till exempel har man utifrån grund-vattenförhållanden i området tagit bort möjligheten att utforma centrumområdet med källarplan. Längs arbetets gång har placering av vägar, dagvattenanläggningar, parkering och bostäder setts över och reviderats utifrån de underlagsutredningar som

har tagits fram, däribland en strukturplan för det kombinerade området för del av Dundret 5:4 och Gällivare 12:74 och ytterligare en dagvattenutredning.

Figur 11 visar hur plankartan såg ut vid samråd jämfört med hur plankartan ser ut nu. Efter samrådet har vissa avvägningar gjort där kommunen bland annat har minskat planområdet i söder samt ändrat vägdragningen inom området för att förbättra kopplingen till Gällivare 12:74. Man har även tagit bort vattenområdet vid Harrträsket samt området tidigare tilltänkt för nya skidbackar, då utformning av dessa ännu inte är planerade i den detaljnivån som krävs med hänsyn till exempelvis skyddsåtgärder för att ingå inom tidsramen för aktuellt planarbete. Det har därför gjorts en avvägning där en separat prövning för framtida skidliftar har bedömts vara mer lämplig. Dessutom har naturmark tillkommit längs med Harrträskets strand.

Efter överklagat antagande av planförslaget och inför ny granskning har planområdet utökats 250 m västerut för att bekräfta befintlig markanvändning (skidliftar och backar).

Figur 11. Plankartan vid samråd 2023 (vänster) bredvid aktuell plankarta till ny granskning av detaljplanen.

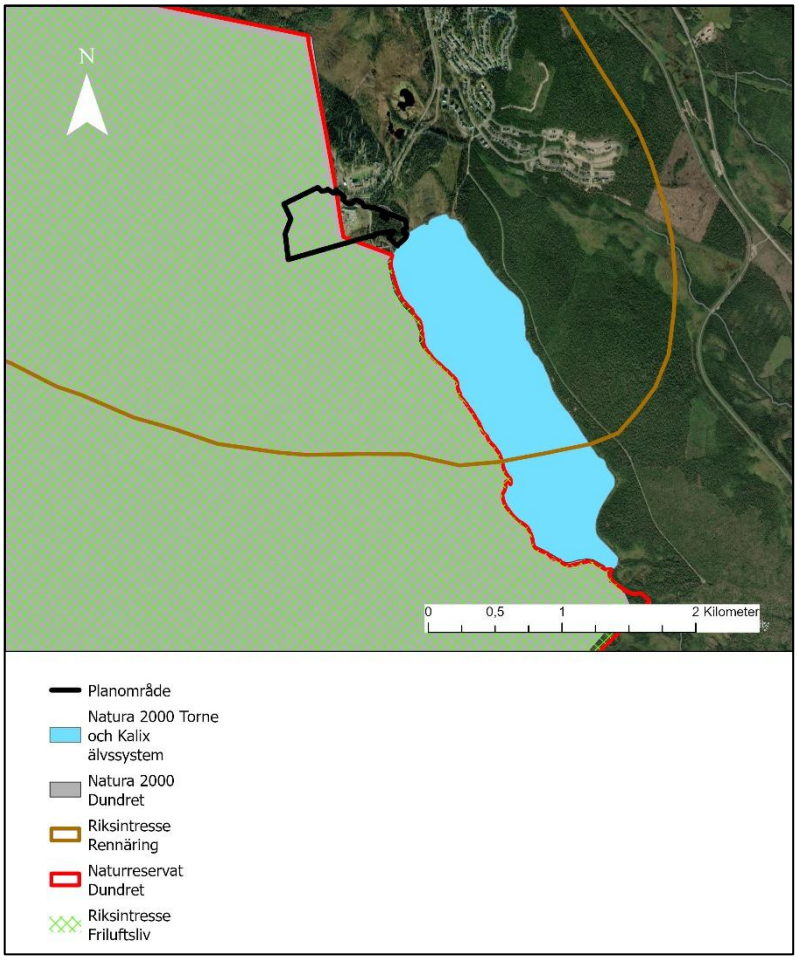
FÖRUTSÄTTNINGAR OCH MILJÖKONSEKVENSER

Skyddade områden

Förutsättningar

Planområdet omfattas av en rad områdesskydd. Figur 12 visar hur planområdet förhåller sig till utpekade riksintressen, Natura 2000-områdena *Dundret* och *Torne och Kalix älvsystem* och naturreservatet *Dundret*.

Detaljplanen berör två Natura 2000-områden: Dundret SE0820211 och Torne och Kalix älvsystem SE0820430 (Figur 12). Beskrivning av förutsättningar inom dessa områden, samt noll- och huvudalternativets påverkan på dem beskrivs i avsnitt *Natura 2000-område*.

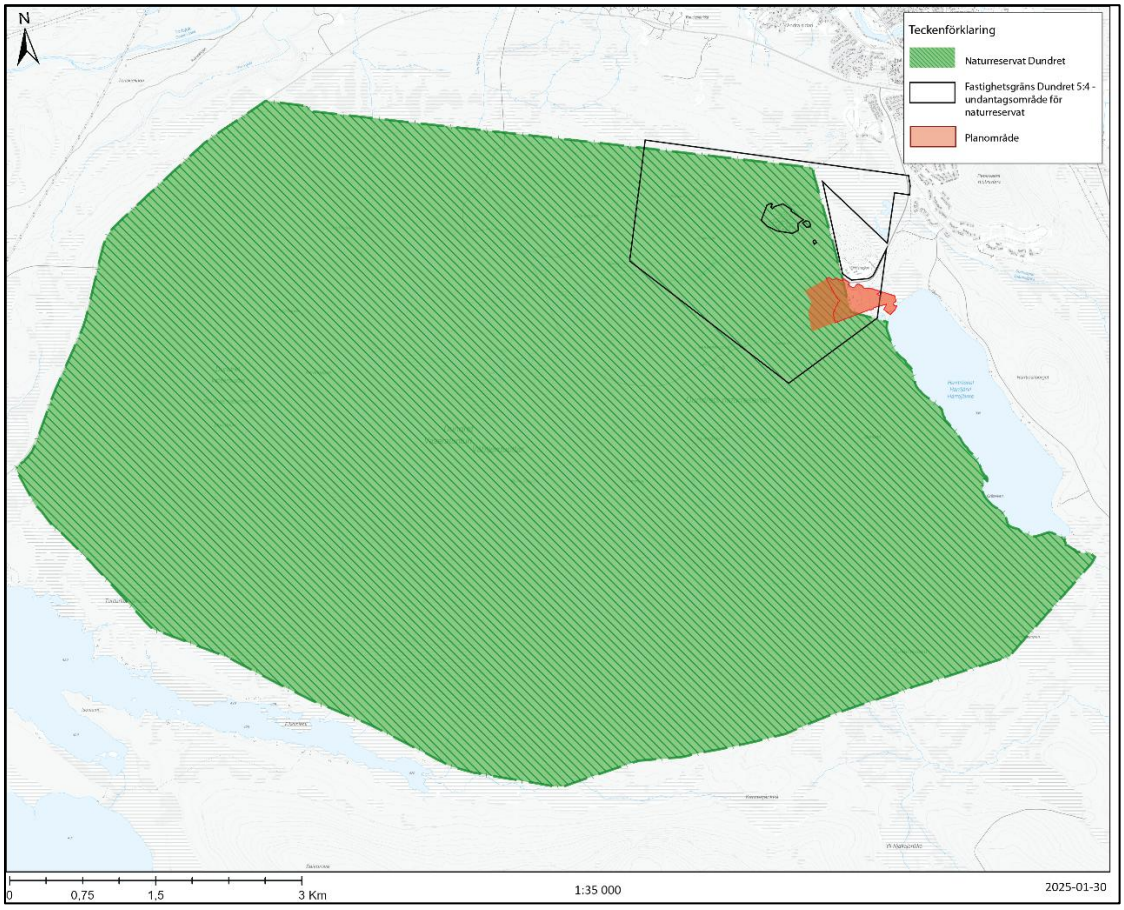

Figur 12. Skyddade områden inom och i direkt anslutning till planområdet.

Naturreservat Dundret

De västra delarna av planområdet ligger inom naturreservatet Dundret, som följer ungefär samma avgränsning som Natura 2000-området Dundret och riksintresse för friluftsliv (Figur 12). Beslut om bildande av naturreservat togs 1970 och området har sedermera även pekats ut som ett Natura 2000-område. Syftet med reservatsbildningen var att skydda ett område av väsentlig betydelse för allmänhetens friluftsliv (Gällivare kommun, 1970).

För fastigheten Dundret 5:4 (inom vilket planområdet ligger) finns ett undantagsbeslut från delar av naturreservatets föreskrifter. Figur 13 visar naturreservatets omfattning i förhållande till plangränsen samt fastighetsgränsen för Dundret 5:4. Undantaget innebär att naturreservatets föreskrifter gällande förfogandet över fastighet inte gäller för Dundret 5:4. Däremot gäller fortsatt särskilda föreskrifter och föreskrifter gällande allmänheten.

Figur 13. Naturreservatet Dundret i förhållande till planområdet samt fastighetsgränsen för Dundret 5:4, som också utgör gränsdragning för undantagsbeslut från naturreservatets föreskrifter.

Inom naturreservatet är det, med undantag av fastigheten Dundret 5:4 (se Figur 13), utan Länsstyrelsens tillstånd ej tillåtet:

- Att göra åverkan på fast naturföremål eller ytbildning,
- Att utföra fyllning av något slag,
- Att anlägga vägar och stigar,
- Att anlägga linbana,
- Att uppföra stängsel,
- Att framdraga luftledning,
- Att utföra nybyggnad,
- Att utföra skogsavverkning eller röjning,
- Att uppsätta skylt,
- Att hålla väg öppen för motorfordonstrafik på kalfjället under vintersäsong,
- Att upplåta jakt annat än i samband med fågelhundsprov,
- Att släppa ut avloppsvatten.

Ovanstående föreskrifter skall ej äga tillämpning på redan upplåtna rättigheter och ej heller vad renskötsel och skogsforskning beträffar (Gällivare kommun, 1970).

Inom naturreservatet är det tillåtet att tälta, göra upp eld, köra skoter på markerad led när marken är väl snötäckt, plocka bär och matsvamp samt fiska i enlighet med gällande lagar. Det är inte tillåtet att skada naturen eller växt- och djurliv.

Under 2021 utfördes en naturvärdesinventering för planområdet och närmaste omgivning, vilket innebar att majoriteten av de delar av naturreservatet som ligger inom planområdet också inventerades. Ett naturvärdesobjekt med påtagligt naturvärde identifierades inom naturreservatet, dock utanför planområdet. En sammanfattning av naturvärdes-inventeringens resultat och planförslagets påverkan på påträffade arter med mera beskrivs i efterföljande avsnitt *Naturmiljö*.

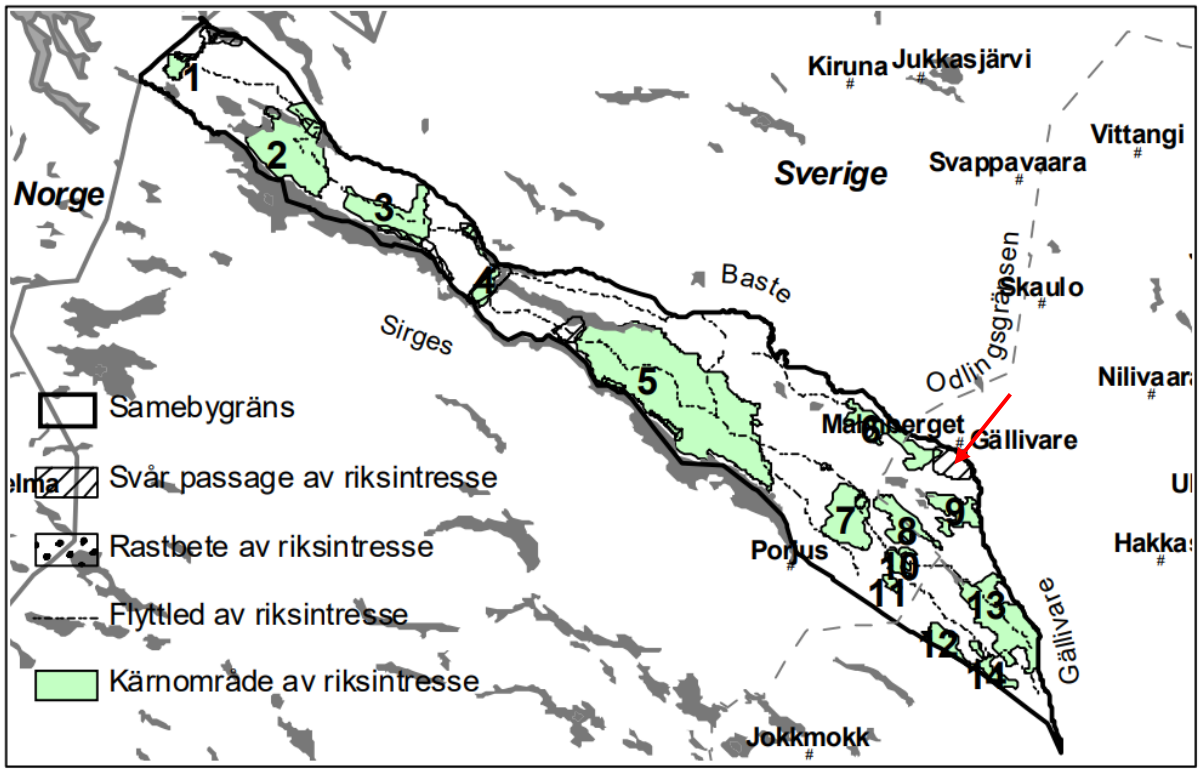
Riksintresse rennäring

Hela planområdet ligger inom ett område som utgör riksintresse för rennäringen och ska därmed, enligt 3 kap. miljöbalken 5 §, så långt som möjligt skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra bedrivande av rennäringen (Figur 12).

Riksintressen inom Unna Tjerusj sameby beskrivs av Jordbruksverket i ett dokument där kärnområden, svåra passager, flyttleder och rastbeten av riksintresse pekas ut och beskrivs. Det riksintresse som planområdet ligger inom utgör ett område för svår passage, se skrafferat område i Figur 14. Ungefärlig lokalisering av planområdet har markerats med en röd pil.

Väster om planområdet ligger området Siekvare (se nummer 6 i Figur 14), som är ett kärnområde under vinterhalvåret. Siekvare ligger inom redovisat vinterbetesområde, med delar både ovanför och nedanför odlingsgränsen, och används som vinter-betesland. Området avgränsas av malmbanan i norr, väg E45 i öst och Pielloivehagen i väst. Vinterbetesmöjligheterna beskrivs av Jordbruksverket som mycket goda tack vare sammanhängande fina lavrika barrskogar (Jordbruksverket, 2005).

Enligt samebyn Unna Tjerusj, med vilka tidigt samråd angående planförslaget har hållits, är riksintresseområdet för rennäringen inaktuellt i den del som berörs av detaljplanen. Detta eftersom samhällsomvandlingen med utbyggnad av Repisvaara har gjort att dessa marker inte kan utnyttjas. Unna Tjerusj avser lyfta denna fråga med Sametinget för att lägga till och revidera utpekade riksintressen inom samebyn samt riksintressenas värden.

Figur 14. Riksintressen inom Unna Tjerusj sameby (Jordbruksverket, 2005). Ungefärlig lokalisering av planområdet har markerats med en röd pil.

Planförslagets och nollalternativets påverkan på detta riksintresse redovisas i detta avsnitt. Beskrivning av rennäringsintresset samt planförslagets och nollalternativets påverkan på detta återfinns i avsnitt *Rennäring*.

Riksintresse friluftsliv Dundret

Västra delen av planområdet ligger delvis inom ett område som utgör riksintresse för friluftsliv enligt miljöbalken 3 kap (Figur 12). och som benämns *Dundret* (områdes-nummer: FBD05). Riksintressen för friluftsliv ska enligt miljöbalken 3 kap. 6 § skyddas mot åtgärder som påtagligt kan skada natur- eller kulturmiljön". Gränsen för riksintresset inom planområdet är densamma som för naturreservatet och Natura 2000-området *Dundret*.

Enligt riksintressets värdebeskrivning har området särskilt goda förutsättningar för berikande upplevelse i natur- eller kulturmiljöer och för friluftsaktiviteter. I värde-beskrivningen anges att naturvärden och det anläggningsbundna friluftslivet är en förutsättning för att bevara och utveckla områdets värden. Åtgärder för att bevara områdets friluftsanknutna värden är bland annat (Länsstyrelsen Norrbotten, 2017):

- Underhåll av markerade leder.
- Exploatering inom området utformas och placeras med hänsyn till områdets topografi och naturvärden.

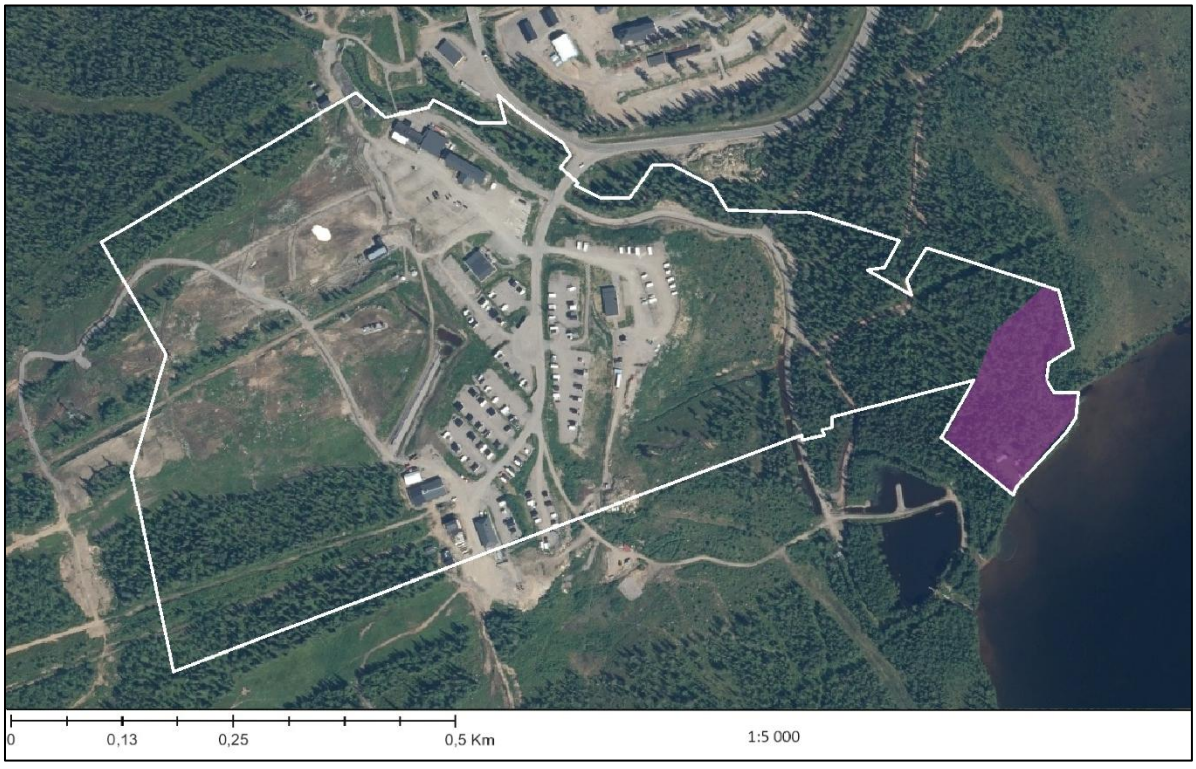
- Naturområdet mellan Repisvaaras topp och våtmarken mellan Repisvaara och Dundret samt ett sammanhängande naturområdet utanför bebyggelse-områdena bibehålls för att minimera påverkan på dess biologiska mångfald.
- Harrträskets vattenskyddsområde och tillrinningsområde med dess unika arter skyddas från yttre påverkan.

Strandskydd

Strandskyddet regleras i 7 kap. 13-18 §§ miljöbalken. Inom strandskyddade områden får inte nya byggnader uppföras, inga anläggningar eller anordningar som hindrar allmänheten är tillåtna och inga grävningsarbeten inför byggnation får genomföras utan dispens. Det får inte heller vidtagas några åtgärder som väsentligt förändrar livsvillkoren för djur- eller växtarter.

Strandskydd råder idag utmed Harrträsket inom en 100 meter bred zon från strand-kanten både upp på land och utåt vattnet. Undantag utgör fastigheten Gällivare 18:25 (nu del av Gällivare 12:74), inom vilken strandskyddet är upphävt genom beslut (25-F1976-5) i samband med avstyckning. Med en ny detaljplan återinträder dock strandskyddet och om man vill upphäva skyddet eller få dispens måste det prövas på nytt. Figur 15 visar hur strandskyddat område förhåller sig till planområdet.

Dunderbäcken omfattas inte av det generella strandskyddet enligt kartmaterialet Norrbotten 505 skala 1:500 000 som redovisar de hav, sjöar och vattendrag som omfattas av strandskydd (Länsstyrelsen i Norrbotten, 2025).

Figur 15. Strandskyddat område (i lila) i förhållande till plangränsen.

Skadeförebyggande åtgärder

- Tydlig skyltning och markering av naturreservatets gränser samt föreskrifter för allmänheten inom delar av planområdet som sammanfaller med och ligger i nära anslutning till naturreservatet.
- För att minimera påverkan på rennäringen och riksintresset för rennäring:
    - Tydlig märkning av skoterleder och information om var skoterförbud råder för att minimera påverkan på rennäring.
    - Tydlig märkning och information om leder för till exempel vandring och mountainbike sommartid för att minimera markslitage.
    - Tydlig information till dem som vistas inom och i anslutning till planområdet om hur rennäringen bedrivs på platsen och eventuella förhållningsregler gällande detta.
    - Kontinuerlig dialog ska föras mellan Dundret Fjällanläggning AB, Gällivare kommun och Unna Tjerusj både under planprocessen och genomförandet av planförslaget. Detta för att säkerställa att negativ påverkan på Unna Tjerusjs verksamhet minimeras.
    - Unna Tjerusj ska informeras i god tid innan anläggningsarbete påbörjas.
    - Anläggningsarbeten ska påbörja efter 1 maj då renskötseln flyttats till väster om odlingsgränsen.
    - Utöka antalet områden med skoterförbud och införa säsongsmässiga informationsutskick till boende och besökare. För att minska den kumulativa påverkan kan förtätning av befintlig bebyggelse ske till förmån för bevarande av andra områden (till exempel Vassaraträsk och Sikträsk).
- Strandzonen mot Harrträsket planläggs som naturmark.

Effekter och konsekvenser av nollalternativet

<u>Naturreservat Dundret</u>

Den del av planområdet som ligger inom naturreservatet Dundret är redan ianspråktagen av den befintliga fjällanläggningens byggnader, vägar och parkeringar. Nollalternativet innebär att dessa anläggningar även fortsättningsvis kommer att nyttjas som i dagsläget samt att mindre anläggningar för friluftsliv tillkommer i planområdets östra del. Detta är dock utanför naturreservatet.

Utifrån att nollalternativet innebär att befintlig bebyggelse kvarstår inom naturreservatet bedöms nollalternativet vara förenligt med naturreservatets syfte och föreskrifter.

Riksintresse rennäring

Under genomfört samråd med Unna Tjerusj 2022-06-02 framkom att de i dagsläget inte nyttjar de delar av sina marker som är belägna inom och i direkt anslutning till planområdet. Däremot kan de framöver komma att behöva ändra användningen av sina marker, beroende på utvecklingen av andra pågående projekt inom Unna Tjerusj marker samt eventuell påverkan från klimatförändringar. Sedan samrådet har Unna Tjerusj en vintergrupp som använder området väster om Harrträsk, söder om planområdet, och vidare söderut mot Kuolpavaara.

I masterplanen för området Repisvaara-Dundret ges en helhetsbild av utvecklingen i området och dess koppling mot Gällivare centrum. I bilaga till masterplanen görs en rennäringsanalys (WSP, 2024) för Unna Tjerusj som pekar på att även om utvecklingen vid Dundret och Repisvaara isolerat bedöms ha små effekter på rennäringen, så påverkas rennäringen av den pågående industriomställningen i Norrbotten, som innebär att stora kraftledningar ska gå genom Unna Tjerusjs område. Dessutom innebär en vätgasfabrik i Porjus samt gruvverksamheter vid Aitik och Malmberget påverkan på rennäringen. En följd av detta blir att antalet möjliga områden för Unna Tjerusj att bedriva renskötsel på minskar och tillsammans med klimatförändringar som gör renskötselåret oberäkneligt med låst bete och insektsplåga, kommer den industriella utvecklingen försvåra förutsättningarna för att bedriva renskötsel. Den ökade mänskliga aktiviteten vid Dundret och Repisvaara innebär ytterligare försvårade förutsättningar för renskötseln. Nollalternativet bedöms därför kunna bidra till att försvåra bedrivandet av rennäringen och därmed riskeras delvis riksintressets syfte. En tät dialog med samebyn kring markanvändning och skyddsåtgärder krävs för att motverka detta.

Då nollalternativet innebär en viss, om än begränsad, tillkomst av anläggningar för friluftsliv och åtföljande ökat antal besökare i området samtidigt som annan samhällsutveckling generellt medför ökade svårigheter för rennäringen bedöms nollalternativet sammantaget riskera att påverka riksintressets syfte negativt.

Riksintresse friluftsliv

Utbyggnad enligt nollalternativet innebär att viss utbyggnad sker i planområdets östra del. Alltså tillkommer ingen utbyggnad inom riksintresset för friluftsliv.

Trots detta har den tillkommande byggnationen potential att främja friluftslivet inom och i anslutning till riksintresset. Mindre anläggningar avsedda för sport och/eller rörligt friluftsliv främjar det anläggningsbundna friluftslivet, vilket enligt riksintressets värdebeskrivning anges som en förutsättning för att bevara och utveckla områdets värden. Mindre utbyggnad inom planområdet bedöms bidra till ökad tillgänglighet.

Sammantaget bedöms utbyggnad enligt nollalternativ förenligt med riksintressets syften och bedöms vara positivt för fortsatt och förbättrad tillgång till friluftsliv inom och utanför planområdet.

Strandskydd

Nollalternativet innebär att strandskydd även fortsättningsvis kommer att gälla vid ett avstånd av 100 meter från strandkant, både på land och i vattnet, undantaget fastigheten Gällivare 18:25 där skyddet i nuläget är upphävt.

Det bedöms inte tillkomma ny bebyggelse eller anläggningar inom strandskyddat område varför nollalternativet inte bedöms gå emot strandskyddets syften.

Samlad bedömning

Sammantaget bedöms utbyggnad enligt nollalternativet vara förenligt med naturreservatets föreskrifter och syften. Dessutom bedöms nollalternativet inte strida mot riksintresset för friluftslivs syften. Eftersom nollalternativet innebär en viss tillkomst av anläggningar för friluftsliv samtidigt som annan samhälls-utveckling generellt medför ökade svårigheter för rennäring bedöms noll-alternativet sammantaget riskera att påverka riksintressets syften negativt. Nollalternativet bedöms inte motverka strandskyddets syften.

Effekter och konsekvenser av huvudalternativet

Naturreservat Dundret

Den del av planområdet som ligger inom naturreservatet Dundret är delvis redan ianspråktagen av den befintliga fjällanläggningens byggnader, vägar och parkeringar samt av skidbackar och liftsystem i väster. Genomförandet av detaljplanen medger bostäder, bebyggelse för friluftsanläggningens behov samt friluftsliv och camping inom berörda delar av planområdet. Eftersom plan-området ligger inom område undantaget föreskrifter angående markanvändning kräver utbyggnad inom planförslaget inte dispens från naturreservatet föreskrifter.

Planförslaget innebär en väsentlig utbyggnad och ändring av markanvändningen på platsen jämfört med dagsläget och nollalternativet. Då planförslaget delvis syftar till att främja och utveckla friluftslivet på platsen bedöms inte planförslaget motverka naturreservatets syften, utan snarare bidra positivt till dessa. Dock innebär plan-förslaget att aktiviteten och antalet besökare i området kommer att öka, vilket riskerar att leda till ett ökat slitage på, och störning av, naturen. Det kan medföra negativ påverkan för naturvärdena inom naturreservatet. Det finns även en risk att antalet personer som kör skoter till och från området och åker utanför markerade leder ökar, vilket skulle medföra negativ påverkan på naturreservatets naturmiljö även utanför planområdet.

Sammantaget bedöms utbyggnad enligt huvudalternativet vara förenligt med naturreservatets syften. Det finns viss risk för ökad aktivitet inom naturreservatet, vilket kan innebära ökad slitage på och störning av naturen. Det är fortsatt viktigt med tydlig information och skyltning kring vad naturreservatets syftar till och vad det finns för föreskrifter.

Riksintresse rennäring

Den pågående industriella omställningen i Norrbotten påverkar rennäringen kumulativt. Även om utvecklingen vid Dundret och Repisvaara isolerat bedöms ha små effekter på rennäringen, visar en rennäringsanalys för Unna Tjerusj att dessa områden tillsammans med kopplingen till Gällivare centrum ändå bidrar till den totala påverkan (WSP, 2024).

En redan uppnådd kumulativ effekt är att samebyn kommer att revidera de utpekade riksintressena inom samebyn samt deras värden. Samhällsomvandlingen och utbyggnaden av Repisvaara har gjort att dessa marker inte längre kan nyttjas för rennäringen. Klimatförändringarna gör renskötselåret oberäkneligt. Tillsammans med den industriella utvecklingen kommer förutsättningarna för att bedriva renskötsel för Unna Tjerusj försvåras. Den ökade mänskliga aktiviteten vid Dundret och Repisvaara innebär ytterligare försvårade förutsättningar för renskötseln.

Planförslaget bedöms kunna bidra till att försvåra bedrivandet av rennäringen och därmed riskeras delvis riksintressets syfte. En tät dialog med samebyn kring markanvändning och skyddsåtgärder krävs för att motverka detta.

Riksintresse friluftsliv

Huvudalternativet innebär att det inom området för riksintresse för friluftsliv som överlappar med planområdet planeras en variation av bostäder, friluftsliv och camping samt frilufts-, sport- och idrottsanläggningar. Detta bedöms innebära positiva konsekvenser för riksintresset då majoriteten av planerad markanvändning främjar friluftsliv.

I stora drag förväntas huvudalternativet innebära ökad tillgänglighet, säkerhet och kunskap om naturområdet inom riksintresseområdet, vilket är en utvecklingsmöjlighet som identifierats i värdebeskrivningen för riksintresset. I allmänhet bedöms huvudalternativet stämma väl överens med dessa utvecklingsmöjligheter.

Strandskydd

Planförslaget föreslår att strandskyddet upphävs för del av planområdet inom 100 meter från strandlinjen på land. Figur 16 visar aktuellt område för upphävande av strandskyddet (område 1, 2 och 3). För skäl för upphävande hänvisas till planbeskrivningen (Gällivare kommun, 2026a). Mellan planerad bebyggelse och Harrträsket säkerställs en fri passage genom allmän platsmark. Strandzonen lämnas tillgänglig för allmänheten och områdets avgränsning bedöms därför inte motverka strandskyddets syften att säkerställa allmänhetens tillgång till strandområdet eller att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet.

Planlagd naturmark inom ett avstånd av 100 meter från Harrträskets strandkant kommer fortsatt att omfattas av strandskyddsbestämmelserna. Inom detta område rinner Dunderbäckens nedre del, vilket är ett område med höga naturvärden.

Upphävande av strandskydd berör ett begränsat område på 0,4 hektar. Dunderbäckens nedre del samt strandkanten längs Harrträsket kommer även fortsättningsvis vara strandskyddat. Detaljplanen bedöms inte långsiktigt förhindra goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten.

Utbyggnad enligt huvudalternativet bedöms vara förenligt med strandskyddets syfte då allemansrättslig tillgång till strandområdet är skyddat genom naturmark och goda livsvillkor för djur- och växtlivet bedöms kunna bevaras.

Figur 16. Upphävande av strandskydd. För skäl för upphävande inom respektive numrerat område hänvisas till planbeskrivningen (Gällivare kommun, 2026a).

Samlad bedömning

Sammantaget bedöms utbyggnad enligt huvudalternativet vara förenligt med naturreservatets föreskrifter och syften, trots att viss risk föreligger för ökad aktivitet inom naturreservatet, vilket kan innebära ökat slitage på och störning av naturen. Det är fortsatt viktigt med tydlig information och skyltning om reservatets syften och föreskrifter för allmänheten. Planförslaget bedöms kunna bidra till att försvåra bedrivandet av rennäringen och därmed riskeras delvis riksintressets syfte. En tät dialog med samebyn kring markanvändning och skyddsåtgärder krävs för att motverka detta.

I stora drag förväntas huvudalternativet innebära ökad tillgänglighet, säkerhet och kunskap om naturområdet inom riksintresseområdet för friluftsliv, vilket är en utvecklingsmöjlighet som identifierats i värdebeskrivningen för riksintresset.

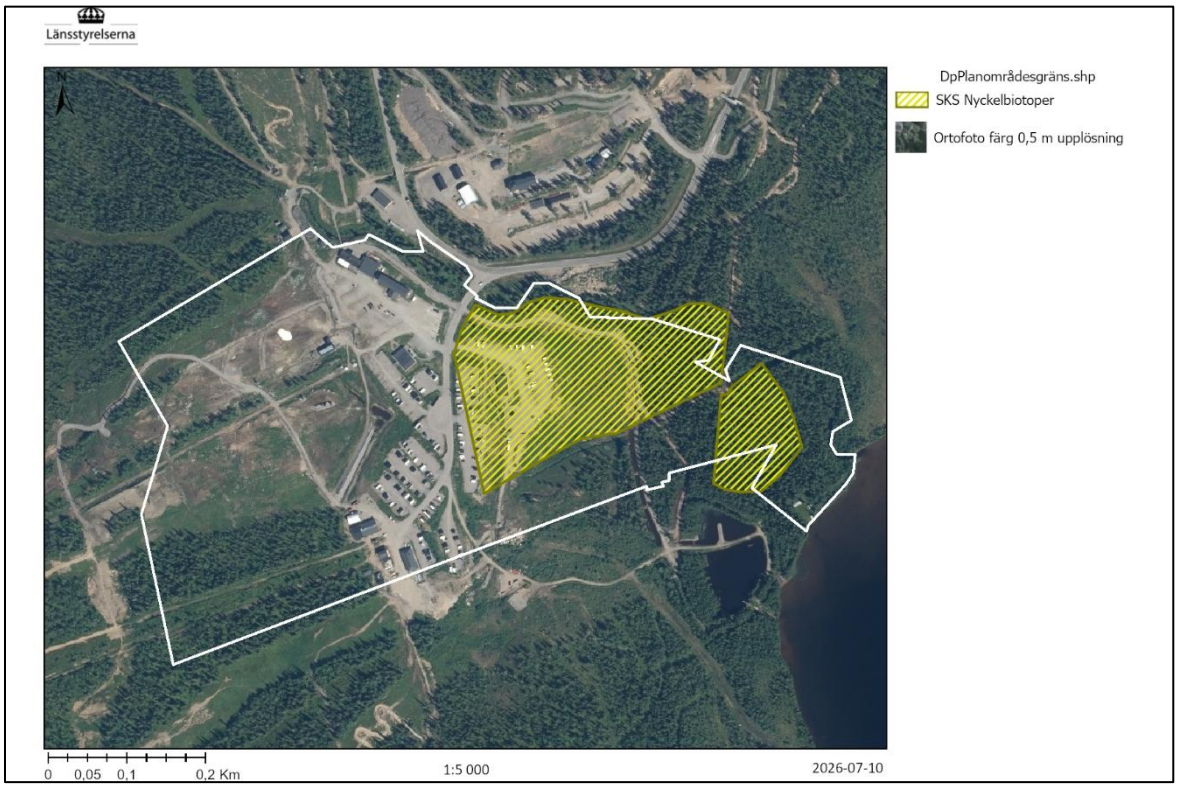
Utbyggnad enligt huvudalternativet bedöms vara förenligt med strandskyddets syfte då allemansrättslig tillgång till strandområdet är skyddat genom naturmark och goda livsvillkor för djur- och växtlivet bedöms kunna bevaras.

Naturmiljö

Förutsättningar

Planområdet är i huvudsak ianspråktaget av Dundret Fjällanläggning AB med tillhörande byggnader, camping, parkering och anslutningsvägar. Delar av planområdet har avverkats och schaktats i samband med tidigare planerad utbyggnad av anläggningen. Inom norra delen av planområdet finns rester av ett skogsområde kvar genom vilken Dunderbäcken rinner österut mot Harrträsket. I planområdets norra delar finns ett skogsområde med motions- och skidspår samt en nyetablerad gång- och cykelväg som sträcker sig från Gällivare centrum till Dundret.

I området finns två registrerade nyckelbiotoper (se Figur 17) vilka utgörs av barrnaturskog med stort inslag av senvuxna träd, rikligt med hänglavsförekomst och död ved. En stor del av den västra nyckelbiotopen har exploaterats genom avverkning av skogsområden, byggnation av väg, anläggande av parkering och byggnad.

Figur 17. Ljusgröna ytor redovisar registrerade nyckelbiotoper inom planområdet.

En naturvärdesinventering (NVI) enligt svensk standard genomfördes i det då tilltänkta planområdet under september 2021 med kompletterande inventering i september 2022 (Skogsstyrelsen, 2021; 2022). Det bör noteras att nu gällande planområde inte stämmer överens med inventerat område och det därför finns identifierade naturvärdesobjekt utanför planområdet. Det inventerade området utgörs i huvudsak av medelålders- eller äldre granskog av frisk blåbärsristyp. De inventerade delarna gränsar till eller genomkorsas av slalombackar, motionsspår, parkeringar och bebyggelse som hör till friluftsområdet.

Naturvärdesinventeringarna resulterade i fem naturvärdesobjekt med påtagliga naturvärden (klass 3), varav två ligger i planområdets östra del och tre ligger söder om planområdet (Skogsstyrelsen, 2021; 2022). Figur 18 visar utpekade naturvärdesobjekt inom planområdet. De tre naturvärdesobjekten söder om planområdet utgörs av äldre granskog, mellan skidbackar i berget Dundrets sluttning.

Figur 18. Avgränsade naturvärdesobjekt (påtagliga naturvärden, klass 3) i genomförda naturvärdesinventeringar i förhållande till planområdet (vit linje).

Naturvärdesobjekten kring Dunderbäcken i norra och östra delen av planområdet utgörs av äldre granskog, inom vilka de två registrerade nyckelbiotoper ligger. I detta område noterades naturvårdsarterna rosenticka samt ostticka, vilka är vedsvampar knutna till de enstaka rötade gransubstrat som finns i området. Delar av området inventerades även 2007 (MAF Arkitektkontor AB, 2007) då även skrovellav, lunglav och vedticka påträffades i den västra nyckelbiotopen. Eftersom stora delar av den västra nyckelbiotopen har exploaterats är det osäkert i vilken omfattning dessa arter finns kvar, se Figur 17.

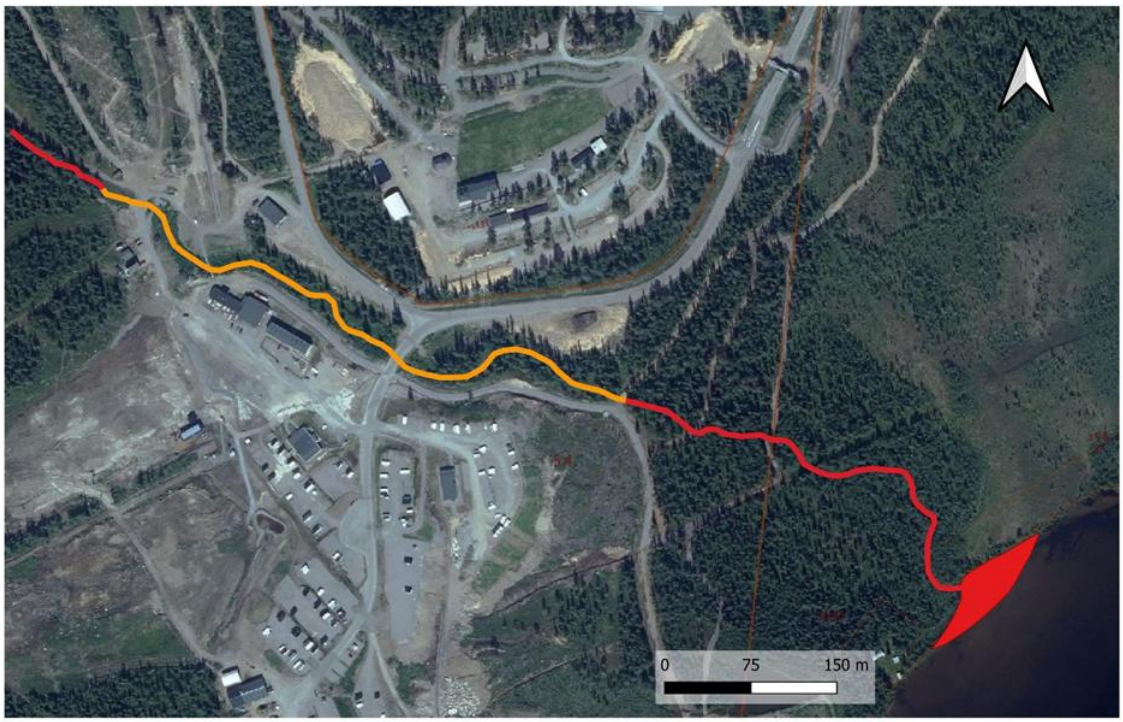
Naturvärdesobjektet närmast Harrträsket i öster beskrevs i den kompletterande inventering som gjordes i september 2022 som luckig, olikåldrig granskog med inslag av en del björk. Området är påverkat av träduttag men det finns naturvärdesträd av gran, påtagligt med hänglav och viss förekomst av död ved i form av rötade gran- och

björklågor. Marktypen är i huvudsak frisk blåbärsristyp med inslag av starr och fräken. Kring Dunderbäcken är miljön blötare och delar är av sumpskogskaraktär.

I inventeringen från 2007 ingick också Dunderbäcken som beskrevs som en bäckmiljö med höga naturvärden. En kompletterande naturvärdesinventering av Dunderbäcken genomfördes i augusti 2022 (Norconsult, 2022d). Se Figur 19 och Figur 20.

Figur 19. T.v. Dunderbäckens flöde med smal vegetationsridå i anslutning till en väg inom planområdet. I bakgrunden skymtar Dundrets fjällanläggning med skidsystem. T.h. Dunderbäckens nedre del, genom sumpskogsmiljö, nära utloppet i Harrträsket. (Norconsult, 2022d)

Figur 20. Dunderbäckens flöde genom planområdets norra del och ut i Harrträsket. Röd markering anger höga naturvärden, orange markering anger påtagliga naturvärden, enligt genomförd naturvärdesinventering.

Resultatet visar att Dunderbäcken som helhet har höga naturvärden (klass 2), men att sträckan längs exploaterat område har något lägre värden (klass 3) på grund av påverkan av exploatering i närområdet, där träd har tagits ner och fyllnadsmassor för vägbyggnation har lagts i anslutning till bäcken. Se Figur 21 och Figur 22.

Figur 21. Påverkad kantzon vid Dunderbäcken, strax öster om befintlig bro. Träd har avverkats, makadam och byggavfall har hamnat i bäckens svämplan. (Norconsult, 2022d)

Figur 22. Dunderbäckens flöde väster om befintlig bro där en smal grön kantzon återstår. (Norconsult, 2022d).

Dunderbäcken hade vid inventeringstillfället 2022 klart vatten, blockrika ström-sträckor genom äldre skog och relativt opåverkade bottenförhållanden med grus och sten. Skogen kring bäcken medför värden i form av död ved och beskuggning, vilket är värdefullt för biologisk mångfald och bibehållande av en jämn temperatur i

vattnet. Vid bäckkanten och i anslutande skogsområde finns värdefulla arter knutna till miljön med äldre skog och hög luftfuktighet.

I Tabell 7 nedan sammanfattas de naturvårdsarter som noterats inom naturvärdesobjekten i samband med inventering. Sammanställningen har kompletterats med ytterligare naturvårdsarter som registrerats i Artportalen (SLU, Sveriges lantbruksuniversitet, 2025). Samtliga arter har registrerats inom naturvärdesobjekten som delvis även är utpekade nyckelbiotoper. Utöver nedanstående arter finns även doftticka registrerad i Artportalen. Artuppgiften har lagts in av Skogsstyrelsens inventerare i samband med naturvärdesinventeringen 2021, men finns inte redovisad i naturvärdesrapporten (Skogsstyrelsen, 2021). En kontroll har gjorts med Skogsstyrelsen, som visade att det är högst troligt att det rör sig om en felregistrering och att det i stället är arten ostticka, som också finns redovisad i naturvärdesrapporten. En kontroll av artuppgiften i fält har gjort och Skogsstyrelsen har meddelat Artportalen att uppgiften om doftticka i Artdatabanken ska tas bort. I skrivande stund (juli 2026) ligger uppgifter kvar.

Tabell 7. Rödlistade, fridlysta arter och signalarter inom naturvärdesobjekten.

Förkortningar: S = Signalart, indikerar artrikedom, EN = rödlistad i kategorin starkt hotad, VU = rödlistad i kategorin sårbar. NT = rödlistad i kategorin nära hotad, F = Fridlyst. Arter som saknar beteckning har av naturvärdesinventeraren bedömts som naturvårdsintressanta.

Art	Naturvård	Objekt	Referens
Knottrig blåslav, *Hypogymnia bitteri*	NT	Västra NV-objektet (Lunglavskogen)	(Artportalen, SLU, 2025)
Lunglav, *Lobaria pulmonaria*	NT	Västra NV-objektet (Lunglavskogen)	(MAF Arkitektkontor AB, 2007), (Artportalen, SLU, 2025)
Revlummer, *Lycopodium annotinum, ssp. alpestre*	F	Västra NV-objektet (Lunglavskogen)	(MAF Arkitektkontor AB, 2007)
Ostticka, *Sceletocutis odora*	VU	Västra NV-objektet (Lunglavskogen)	(Skogsstyrelsen, 2021)
Rosenticka, *Rhodofomes roseus*	S	Västra NV-objektet (Lunglavskogen), samt östra NV-objektet.	(Skogsstyrelsen, 2021), (Skogsstyrelsen, 2022), (Artportalen, SLU, 2025)
Rynkskinn, *Phlebia centrifuga*	VU	Västra NV-objektet (Lunglavskogen)	(Artportalen, SLU, 2025)
Skrovellav, *Lobaria Scrobiculata*	NT	Västra NV-objektet (Lunglavskogen)	(MAF Arkitektkontor AB, 2007), (Artportalen, SLU, 2025)

Art	Naturvård	Objekt	Referens
Sotriska, *Lactarius lignyotus*	S	Västra NV-objektet (Lunglavskogen)	(Artportalen, SLU, 2025)
Vedticka, *Fuscoporia viticola*	S	Västra NV-objektet (Lunglavskogen), samt östra NV-objektet.	(MAF Arkitektkontor AB, 2007), (Skogsstyrelsen, 2022)
Gammelgranskål, *Pseudographis pinicola*	NT	Östra NV-objektet.	(Skogsstyrelsen, 2022)
Violmussling, *Trichaptum laricinum*	NT	Östra NV-objektet.	(Skogsstyrelsen, 2022)
Granticka, *Phellinus abietis*	NT	Östra NV-objektet.	(Skogsstyrelsen, 2022)
Spillkråka, *Dryocopus martinus*	NT	Östra NV-objektet.	(Skogsstyrelsen, 2022)
Större hackspett, *Dendrocopos major*	-	Östra NV-objektet.	(Skogsstyrelsen, 2022)
Tretåig hackspett, *Picoides tridactylus*	NT	Noterad i utredningsområdet.	(Skogsstyrelsen, 2022)

Skadeförebyggande åtgärder

- En zon kring Dunderbäcken planläggs som naturmark för att bibehålla bäckens naturliga svämplan samt naturvärden i en kantzon med vegetation och beskuggande träd.
- Strandzonen mot Harrträsket planläggs som naturmark.
- Inga schaktmassor får läggas inom detaljplanens utpekade naturmark. Uppställning av arbetsmaskiner ska ske på hårdgjorda ytor utanför naturmarken, söder om planerad vägdragning.
- Utformning av ny väg parallellt med Dunderbäcken har anpassats för att undvika påverkan på bäckens kantzon. I samband med anläggandet av vägen vidtas också ett antal skyddsåtgärder:
    - Ingen ytavrinning ska ske till Dunderbäcken, utan dagvatten leds till ett dagvattensystem.
    - Ny väg anläggs delvis på befintliga fyllningar vilket minskar påverkan på orörd mark nära Natura-2000-området.
    - Vid uppkomst av damning från fyllningar av krossmaterial i skedet innan ytskikt har färdigställts kan dammbindningsmedel påföras ytor.

    - Färdiga jordslänter påförs en släntbeklädnad för sådd av gräs, för att minska risken av erosion av material ner till bäcken.
    - Befintliga avloppssystem förlagda under bäckbotten i Dunderbäcken vid den befintliga bron där infartsvägen går kommer inte att grävas upp utan lämnas intakta och proppas i ändarna. Detta för att minimera skada på bäckbotten och utpekade arters habitat inom Natura 2000-området.

- I samband med att den nya vägen anläggs bör återställning ske av området inom planerad naturmark, där befintlig väg inkräktar på Dunderbäckens svämplan. Befintliga utfyllnader bör tas bort, bottenförhållanden återställas och naturlig vegetation återetableras. Träd bör tillåtas växa upp för att ge beskuggning av bäcken. Arbetet bör ske i samråd med länsstyrelsen och naturvårdskunnig handläggare i Gällivare kommun.
- Inget dagvatten leds ut till bäcken. Den genomförda utbyggnaden av systemlösningen enligt dagvattenutredningen från 2022 kompletteras med ytterligare åtgärder föreslagna i dagvattenutredningen från 2024.
- Framtagande av kontrollprogram för dagvattenhanteringen.
- Avverkning inom skogsområden med utpekade naturvärdesobjekt ska inte ske under perioden 1 maj-31 juli av hänsyn till häckande fåglar.
- En kontroll i fält ska göras av Skogsstyrelsen angående inrapporterade artuppgifter avseende ostticka och doftticka inom planområdet. Fältkontrollen ska göras snarast möjligt och före detaljplanens antagande och eventuellt felaktiga uppgifter i Artportalen ska justeras.

Ytterligare hänsynsrekommendationer:

- I samband med avverkning av skog inom och i anslutning till utpekade naturvärdesobjekt bör död ved, framförallt i grövre dimensioner, sparas och placeras i nära anslutning till området, förslagsvis inom kvarvarande planlagd naturmark med liknande miljö.

Effekter och konsekvenser av nollalternativet

Nollalternativet innebär att området i stort sett fortsatt nyttjas som i dagsläget, men att mindre byggnader kan tillkomma i öster. Utbyggnad av bland annat hotell- och konferensanläggning samt bostäder ryms inte inom gällande områdesbestämmelser. Det innebär även att den nya vägen längs Dunderbäcken inte anläggs.

Eftersom det fram till idag har skett en gradvis exploatering av skogsmark med utpekade naturvärden är en trolig utveckling att det i nollalternativet sker en viss fortsatt exploatering av dessa områden, framförallt i anslutning till redan hårdgjorda ytor. En större del av skogsområdet med utpekade naturvärden i östra delen bedöms dock bevaras, jämfört med huvudalternativet.

Nollalternativet bedöms medföra liten påverkan på områdets naturmiljö. De åtgärder som anges i dagvattenutredningen från 2022 (AFRY, 2022) är genomförda och bidrar till att dagvatten och sediment leds via sedimenteringsstråk och fiskedammarna till Harrträsket. Inget dagvatten från området avrinner till Dunderbäcken.

Sammantaget bedöms nollalternativet medföra små negativa konsekvenser med avseende på naturmiljö jämfört med nuvarande förhållanden.

Effekter och konsekvenser av huvudalternativet

Större delen av området som planläggs för bebyggelse är redan ianspråktaget och exploaterat. Detaljplanens genomförande innebär att en del av ett skogsområde söder om Dunderbäcken tas i anspråk för bebyggelse (planbestämmelse CBP på plankarta). Större delarna av utpekade naturvärdesobjekt med kvarvarande nyckelbiotoper kommer att tas i anspråk. Det är inom dessa områden som naturvårdsarterna i förekommer. Revlummer är fridlyst vilket innebär att det är förbjudet att ta bort, gräva upp eller skada exemplar av arten. Revlummer är dock en art som är mycket allmän i skogarna i området. Revlummer observerades i inventeringen som genomfördes 2007 och därefter har en stor del av dåvarande nyckelbiotop exploaterats och bebyggts. Arten har inte registrerats i efterföljande inventeringar vilket innebär att den kan ha försvunnit från området. Den fridlysta tickan doftticka, som finns inrapporterad i Artportalen av Skogsstyrelsens inventerare, har efter avstämning med Skogsstyrelsen bedömts vara en felaktig uppgift. Det rör sig sannolikt om den rödlistade tickan ostticka, som finns inlagd i naturvärdesrapporten. Bedömningen i den här rapporten utgår därför från att det rör sig om ostticka, vilket har verifierats av Skogsstyrelsen genom fältbesök.

De delar som kommer att återstå av naturvärdesobjekten och nyckelbiotoperna ligger i det område kring Dunderbäcken som i plankartan föreslås skyddas som naturområde. Det innebär att ett viktigt sammanhängande skogsområde längs bäcken skyddas genom planbestämmelse. Inom naturmarken ryms bäckens svämplan och närmast omgivande skogsområde, som ska fungera som en ekologiskt funktionell kantzon och spridningskorridor för arter.

Flertalet observerade naturvårdsarter förekommer i anslutning till Dunderbäcken, där naturmark planeras. Några av arterna har också observerats inom eller nära intill det område som kommer tas i anspråk för bebyggelse. Detta gäller främst arterna rosenticka, vedticka, ullticka och rynkskinn, vilka dock har observerats på flera platser även inom det område som planläggs som naturmark. Enstaka exemplar av ostticka, som växer på äldre lågor av gran, kan också försvinna i samband med planens genomförande. Genomförandet av detaljplanen enligt huvudalternativet riskerar att lokalt påverka förekomsten av dessa arter, genom en minskning av deras livsmiljö, men arterna bedöms inte påverkas i ett regionalt eller nationellt perspektiv. En hänsynsrekommendation som föreslås är att ta vara på död ved, framförallt i grövre dimensioner, och placera inom liknande miljö inom planlagd naturmark. Det ger möjlighet till bevarande och spridning för tickor, insekter och andra artgrupper

som har sin livsmiljö kopplad till gammal död ved, såsom äldre lågor av gran. De fåglar som har observerats födosöker över större områden och har sina livsmiljöer kopplade till taigan med äldre träd, vilket finns i stora arealer kring området.

Huvudalternativet innebär en större påverkan på naturvärden jämfört med nollalternativet. Bland annat kommer en stor del av kvarvarande nyckelbiotoper att tas i anspråk av exploateringen. De planer som fjällanläggningen har avseende utveckling av skidbackar angränsande till planområdet bedöms också innebära en ökad störning på omgivande skogsområden med dess djurliv. Det finns även en påbörjad detaljplan i närheten, på andra sidan Dunderbäcken (Gällivare 18:13, nu del av fastigheten Gällivare 12:74) som kan leda till en kumulativ påverkan på områdets naturvärden.

Sammantaget bedöms huvudalternativet medföra medelstora negativa konsekvenser med avseende på naturmiljö jämfört med nuvarande förhållanden och medelstora negativa konsekvenser jämfört med nollalternativet.

Natura 2000-områden

Förutsättningar

Dundret SE0820211

Planområdet ligger delvis inom Natura 2000-området Dundret, ett lättillgängligt skogs- och lågfjällsområde med habitat från barrskogsregionen och upp i lågalpin region (Länsstyrelsen i Norrbottens län, 2019).

Dundret har pekats ut som Natura 2000-område på grund av sina vidsträckta ytor av sammanhängande vildmark. Mosaiken av skogar, hedar, vattendrag och fjäll har under lång tid utvecklats fritt genom främst naturliga processer som succession och naturliga störningar, till exempel storm, brand och varierande vattenflöden. Den har utsatts för liten mänsklig påverkan och utgör en bevarad rest av det naturliga landskapet. Naturtyperna har därför en lång kontinuitet och hyser rika naturmiljöer med viktiga strukturer, som utgör en livsförutsättning för många specialiserade och känsliga arter. Syftet med området är därför att bevara det värdefulla sammanhängande naturlandskapet med sin opåverkade karaktär och rika biologiska mångfald. Skogar, fjäll och alla andra ingående ekosystem ska ges förutsättningar att utvecklas naturligt utan negativ mänsklig påverkan. Även den utpekade uttern ska ha goda livsförutsättningar inom området.

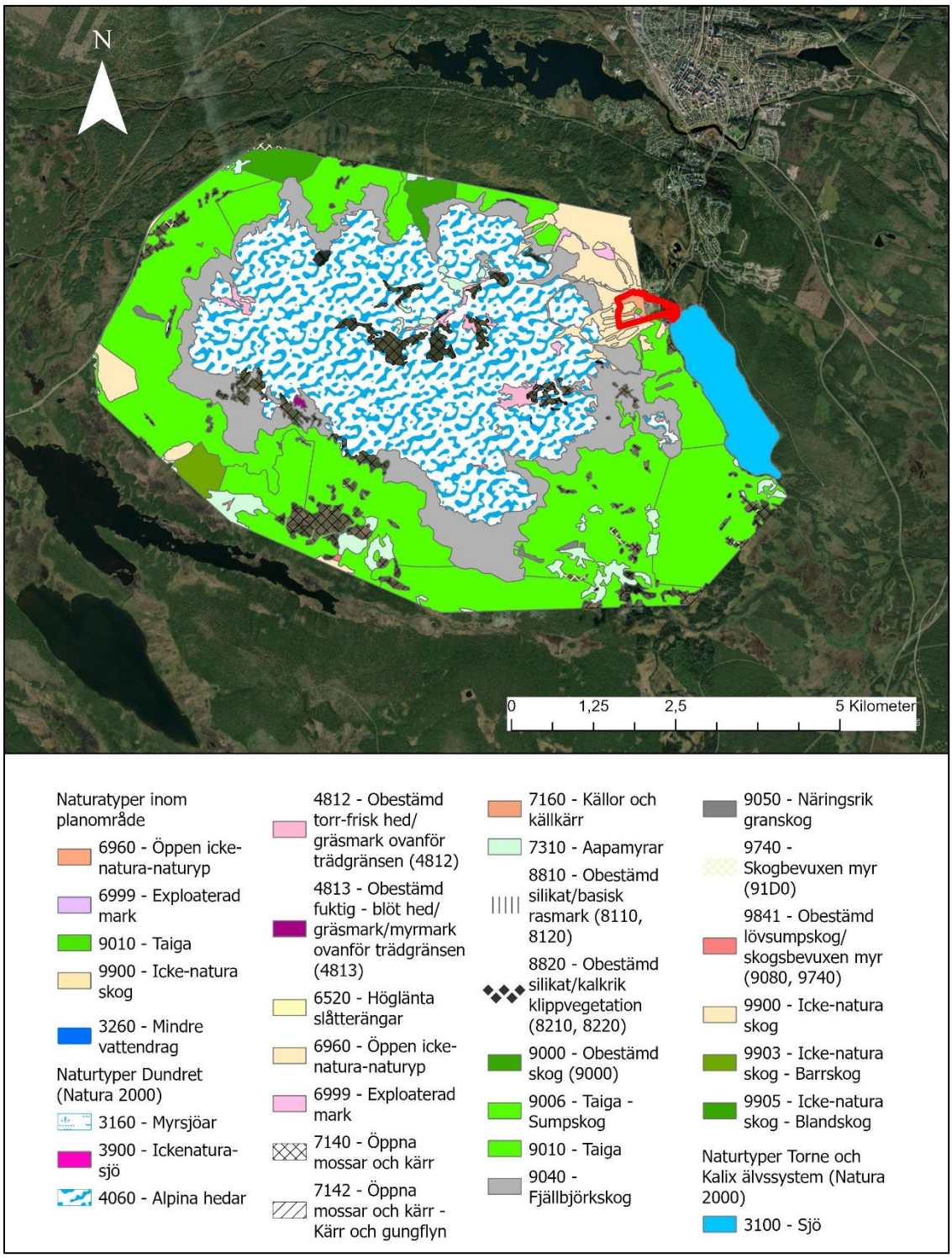
Miljöerna och arterna på de högre delarna av fjället hör fjällnaturen till med rasmarker, fjällbjörkskog och alpina hedar samt arter som till exempel fjällnejlika, lappspira, lappljung, fjällpipare, snösparvar och fjällripor. Längre ner, efter fjällsluttningarna, växer grandominerade gammelskogar med ett antal ovanliga arter såsom rosenticka, taigaskinn och lappticka. Längs bäckar och fuktdråg finns örtrika granskogar där det växer torta, brudborste och olika arter av orkidéer. I flera delar av området har det brunnit någon gång och det finns även spår av barktäkt i den sydvästra delen. Trots spår av huggning i de flesta delar håller skogen höga värden, med många äldre kvarvarande träd och stundtals mycket god tillgång på död ved.

Det finns inga prioriterade åtgärder, utan naturtyperna ska få fortsätta att utvecklas fritt. Utöver Natura 2000-bestämmelser är området skyddat inom naturreservatet Dundret, vilket innebär att det finns föreskrifter som reglerar markanvändning. Planområdet ligger dock inom undantaget område från naturreservatets föreskrifter, se kapitel *Skyddade områden*.

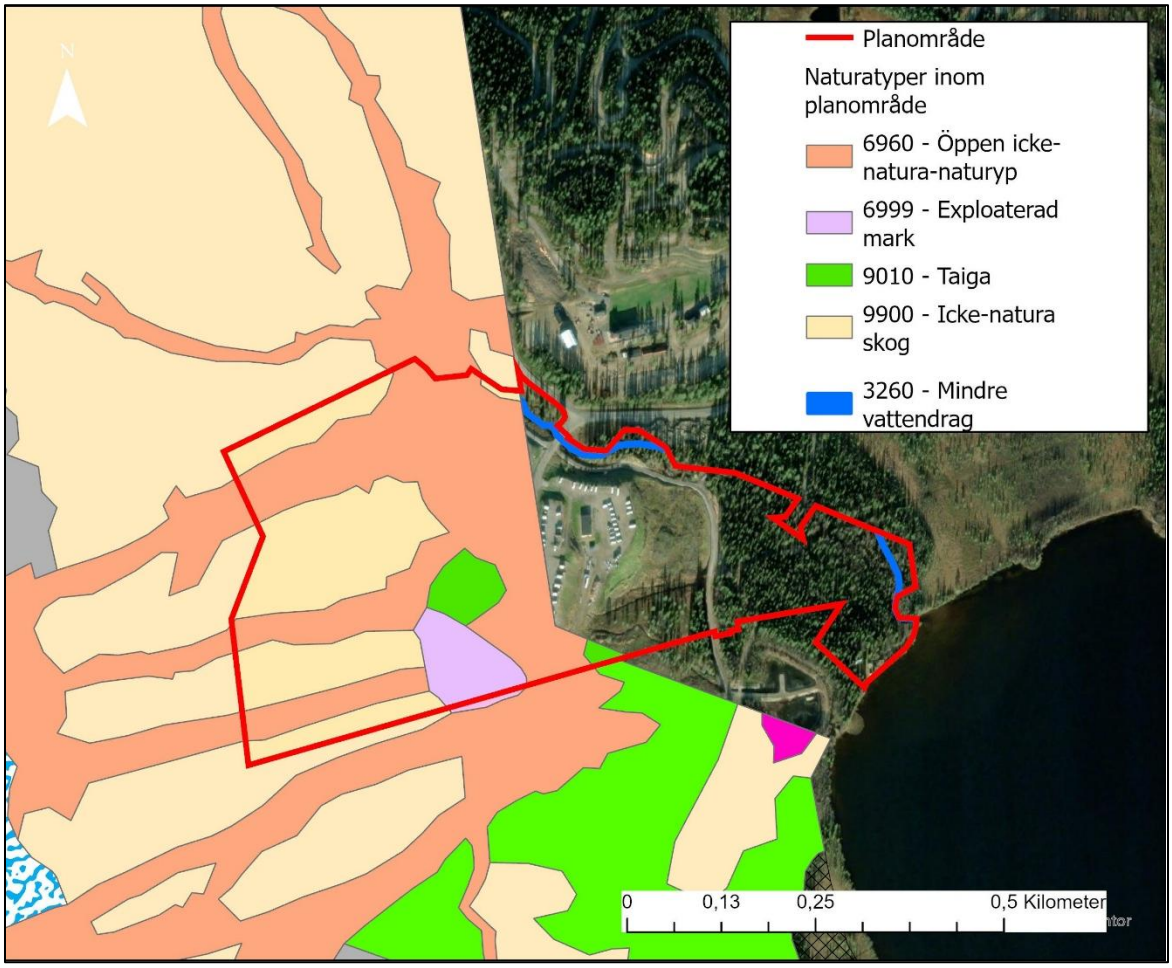
Det finns en mängd utpekade naturtyper inom Natura 2000-området Dundret. De med störst areal är:

- 4060 Alpina rishedar (ca 1770 ha)
- 7140 Öppna mossar och kärr (ca 253 ha)
- 7310 Aapamyrar (ca 144 ha)
- 9010 Taiga (ca 1911 ha)
- 9041 Fjällbjörkskog (ca 645 ha)

Av utpekade naturtyper är det enbart 9010 Taiga som förekommer inom planområdet. Se Figur 23 och Figur 24.

Figur 23. Karta över naturtyper inom Natura 2000-område Dundret. Planområdet markeras med röd linje.

Figur 24. Karta över naturtyper inom Natura 2000-område Dundret, i förhållande till planområdet.

Den enda utpekade arten inom Natura 2000-området Dundret är:

- 1355 Utter (Lutra lutra)

Bevarandemålet för utter är att arten regelbundet ska uppehålla sig i området och att det ska finnas goda livsmiljöer för arten, med lämpliga sjöar, vattendrag och våtmarker för födosök samt utrymme för ostörd vila. Vattenkvaliteten ska vara god, med försumbar påverkan från försurning och övergödning. Miljögifter ska inte förekomma i sådan utsträckning att det skadar utterns hälsa eller reproduktion.

Potentiella hot för värdena i området är bland annat olika skogliga åtgärder, etablering av contortatall och andra främmande arter, brytning av mineral eller torv, dikning, terrängkörning i känsliga områden, markslitage till följd av aktiviteter, exploatering och olika typer av åtgärder som ger en fysisk påverkan på naturvärden på land och i vatten. För uttern är också miljögifter ett allvarligt hot samt vägtrafik som dödar många uttrar årligen.

Området har utsatts för liten mänsklig påverkan, hyser höga naturvärden och inga aktuella hot är kända i nuläget. Därför bedöms de utpekade naturtyperna och arten ha ett bevarandetillstånd inom området som i dagsläget är gynnsamt (Länsstyrelsen i Norrbottens län, 2019).

Torne och Kalix älvsystem SE0820430

Planområdet gränsar till sjön Harrträsket samt vattendraget Dunderbäcken som ingår i Natura 2000-området Torne och Kalix älvsystem. Dunderbäcken rinner genom norra delen av planområdet och har sitt utflöde i Harrträsket.

Torne och Kalix älvsystem är utpekat som ett Natura 2000-område eftersom det utgörs av fritt strömmande älvar som i huvudsak är opåverkade av vattenkraft och reglering (Länsstyrelsen i Norrbottens län, 2020). Därigenom karaktäriseras större delen av älven av naturliga, säsongsmässiga vattenståndsvariationer som bland annat skapar särskilt artrika strandzoner längs sjöar och vattendrag. Systemet har tack vare detta en mångformighet och konnektivitet, både uppströms-nedströms och med intilliggande strandhabitat, som ger möjlighet till den rika biologiska mångfald som kan återfinnas där. Strömsträckor utgör en särskilt artrik livsmiljö. Fungerande lekbottnar och uppväxtmiljöer för fisk i strömsträckorna är viktiga för en rik vattenfauna. Den relativt goda vattenkvaliteten utgör också ett stort värde och en viktig grund för områdets mångfald.

I området finns särskilt stora arealer naturtyper varav många är i särklass vad gäller kvalitet, både nationellt och internationellt. Den naturliga vattenmiljön skapar förutsättningar för ett rikt växt- och djurliv. Sammantaget utgör just vattensystemet som helhet det stora värdet för Natura 2000-området.

Utpekade naturtyper:

- 3130 Ävjestrandsjöar (64 000 ha)
- 3160 Myrsjöar (6 400 ha)
- 3210 Större vattendrag (47 880 ha)
- 3220 Alpina vattendrag (1 470 ha)
- 3260 Mindre vattendrag (37 ha)

Av utpekade naturtyper är det enbart ”Mindre vattendrag”(Dunderbäcken) som förekommer inom planområdet. Bevarandemålet är att arealen ska vara oförändrad eller öka genom återställning samt att vattendragen ska ha god funktion avseende vattenföring, flödesdynamik och geomorfologi. Bland annat ska det vara en naturlig hydrologisk regim, mängden död ved ska öka, det ska vara en låg grad av onaturlig fysisk påverkan och fritt från vandringshinder. Det ska vara en god vattenkvalitet som är gynnsam för ekosystemen med dess arter. De naturliga vegetationstyperna i deras närmaste omgivning, på svämplan och på bottnar, ska bevaras i sådan utsträckning:

- Att de utgör en ekologiskt funktionell kantzon som är tillräckligt bred och intakt för att hindra läckage av sediment och skadliga ämnen samt bidrar med nödvändig skuggning och tillförsel av organiskt material.
- Att de bibehåller sin naturliga struktur, artsammansättning, artrikedom och utbredning.

Dunderbäcken har ej statusklassats men dess recipient Harrträsket har klassats till god ekologisk status. Den samlade effekten av påverkan gör att vattendragen inom Natura 2000-området i dagsläget inte bedöms ha gynnsamt bevarandetillstånd, även om det kan variera mellan olika vattendrag.

Utpekade arter redovisas i Tabell 8 nedan, tillsammans med bevarandemål- och tillstånd.

Tabell 8. Bevarandemål och bevarandetillstånd för utpekade arter i Natura 2000-området Torne och Kalix älvsystem

Art	Bevarandemål	Bevarandetillstånd
1029 Flodpärlmussla *Margaritifera margaritifera*	Spridd i området med livskraftiga delpopulationer. Kärnområden bör skyddas genom naturreservat.	Inte gynnsamt
1037 Grön flodtrollslända *Ophiogomphus cecilia*	Livskraftig population som inte minskar i utbredning.	Gynnsamt
1106 Lax *Salmo salar*	Oförändrat eller ökande antal lekvandrande lax, med god föryngring och naturlig storleksfördelning.	Gynnsamt
1163 Stensimpa *Cottus gobio*	Livskraftig och väl spridd i älvsystemet.	Gynnsamt
1355 Utter *Lutra lutra*	Livskraftig med utbredning i flertal av vattensystemets sträckor. Säkra passager vid vägar/järnvägar.	Osäkert, men finns en positiv trend
1977 Venhavre *Tristum subalpestre*	Livskraftiga bestånd i bevarade livsmiljöer med naturlig vattenföring.	Gynnsamt
1966 Ävjepilört *Persicaria foliosa*	Livskraftiga bestånd i bevarade livsmiljöer med naturlig vattenföring.	Osäkert, dåligt kunskapsunderlag

Hotbilden för värdena utgörs av vattenkraft och dammar, skogsbruk, gruvverksamhet, markavvattning, körskador, fysisk påverkan på vattenmiljö och stränder, fiske och fiskodling, utsläpp av ämnen med negativ påverkan på vattenmiljön, grumling samt invasiva eller främmande arter.

Prioriterade bevarandeåtgärder är bland annat förbättrad hänsyn i skogsbruket, återställning av mark- och våtmarkshydrologin, återställande av strand- och bottenmiljöer, åtgärder vid vägtrummor och vägar. En långsiktigt hållbar fiskeförvaltning är också prioriterad.

Skadeförebyggande åtgärder

Utöver de skadeförebyggande åtgärder som beskrivs i avsnitt Naturmiljö ska följande åtgärd genomföras:

- Tydlig skyltning med information om Natura 2000-områdena.

Effekter och konsekvenser av nollalternativet

Dundret SE0820211

Nollalternativet innebär att området i stort sett fortsatt nyttjas som i dagsläget, men att mindre byggnader kan tillkomma i öster, främst utanför Natura 2000-området Dundret. Nollalternativet bedöms inte medföra någon påverkan avseende Natura 2000-området Dundret, vare sig på bevarandemål eller bevarandestatus på naturtyper eller arter.

Sammantaget bedöms nollalternativet inte medföra negativa konsekvenser med avseende på Natura 2000-området Dundret jämfört med nuvarande förhållanden.

Torne och Kalix älvsystem SE0820430

Nollalternativet innebär att området i stort sett fortsätter att nyttjas som i dagsläget, men att mindre byggnader kan tillkomma i öster. Nollalternativet innebär även att redan genomförda dagvattenåtgärder enligt dagvattenutredningen kvarstår. Mer utförlig förklaring av detta finns under konsekvensbedömning av huvudalternativet.

Den planerade vägen som ska gå parallellt med Dunderbäcken enligt Huvud-alternativet kommer inte genomföras och merparten av nuvarande skogsområden längs Dunderbäcken kan bibehållas. Nollalternativet får till följd att skogsridån längs Dunderbäcken inte skyddas som naturmark genom planbestämmelse och det finns en viss risk att ytterligare träd längs Dunderbäckens kantzon tas ner. Denna risk bedöms dock vara liten, då det finns utrymme till vissa tillägg av ny bebyggelse på redan exploaterade ytor.

Nollalternativet bedöms inte leda till negativ påverkan på bevarandemål eller bevarandestatus på naturtyper eller arter i Natura 2000-området Torne och Kalix älvsystem. Sammantaget bedöms nollalternativet inte medföra några konsekvenser med avseende på Natura 2000-området Torne och Kalix älvsystem jämfört med nuvarande förhållanden.

Effekter och konsekvenser av huvudalternativet

Dundret SE0820211

En utökning av fjällanläggningen enligt planförslaget medför en ökad aktivitet i området vilket riskerar att leda till ett ökat slitage av naturen. Det kan medföra en liten negativ påverkan för naturvärdena både inom planområdet och i dess anslutning. Tydlig skyltning och markering av leder minskar risken för påverkan.

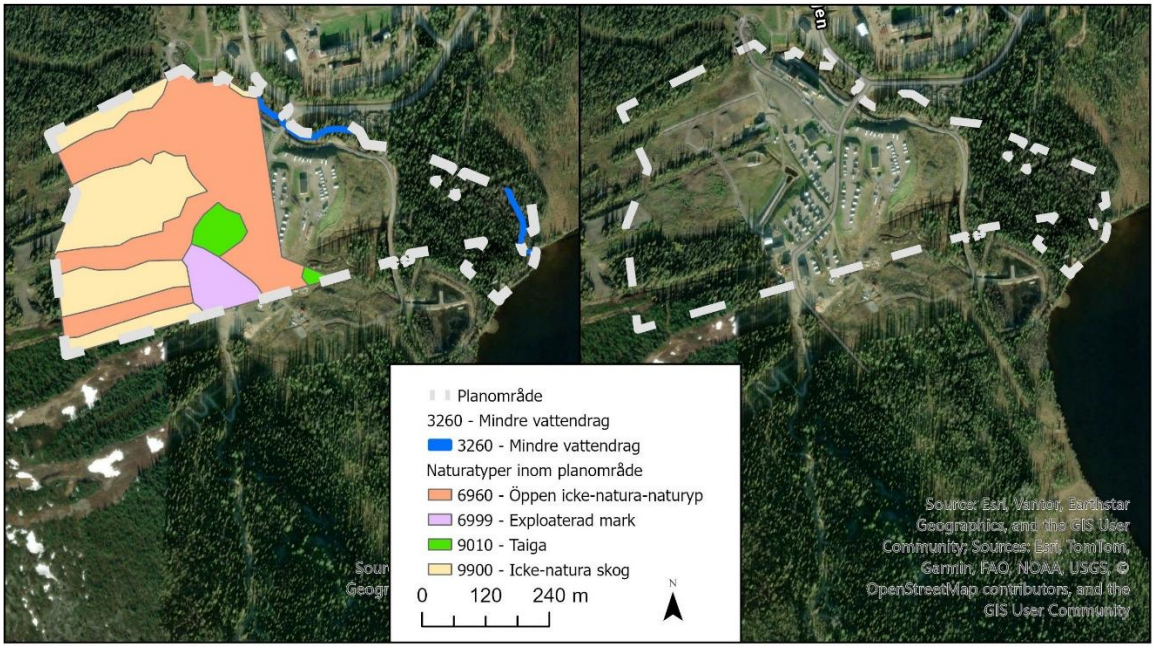
Utter är en utpekad art i båda Natura 2000-områdena och påverkan på arten beskrivs under rubrik *Torne och Kalix älvsystem* nedan. De utpekade naturtyperna

samt uttern bedöms enligt bevarandeplanen ha ett gynnsamt bevarandetillstånd i nuläget (Länsstyrelsen i Norrbottens län, 2019).

Taiga (9010) är den enda av de utpekade naturtyperna som förekommer inom planområdet. Utifrån kartunderlag över naturtyper har taigan inom planområdet en areal av ca 0,7 ha, vilket utgör ca 0,03 % av taigans totala areal inom Natura 2000-området Dundret. Den faktiska arealen av taigan inom planområdet i nuläget är ännu mindre, eftersom aktuella delar redan är ianspråktagna, se Figur 25. Det innebär att detaljplanens genomförande medför en mycket marginell minskning av naturtypen taiga och inte någon minskning av övriga utpekade naturtyper.

Ett genomförande av detaljplanen enligt huvudalternativet bedöms inte leda till negativ påverkan på bevarandemål eller bevarandestatus på naturtyper eller arter inom Natura 2000-området Dundret.

Sammantaget bedöms huvudalternativet inte medföra några konsekvenser på Natura 2000-området Dundret jämfört med nuvarande förhållanden och jämfört med nollalternativet.

Figur 25. Kartor som visar kartlagda naturtyper (t.v.) i förhållande till den faktiska markanvändningen (t.h.).

Torne och Kalix älvsystem SE0820430

Dunderbäcken som rinner i norra delen av planområdet samt dess recipient Harrträsket ingår i Natura 2000-området.

Dunderbäcken med dess närmaste omgivningar föreslås bevaras som naturmark i planförslaget. Planerad vägbyggnation behöver ske med stor hänsyn och med beskrivna skadeförebyggande åtgärder för att undvika påverkan på Dunderbäcken och recipienten Harrträsket. Kommunen har tagit fram en förprojektering för områdesvägen, där fokus legat på att undvika påverkan på Dunderbäcken. För

detaljer kring utformningen hänvisas till tillståndsansökan för Natura 2000-prövningen.

Den första dagvattenutredningen (AFRY, 2022) visade att det fanns problem med dagvattenhantering i området, bland annat med erosion, utsläpp av sediment och smältvatten som rann över i Dunderbäcken. Detaljplanens genomförande enligt huvudalternativet medför en ökad andel hårdgjorda ytor och uppkomst av dagvatten. De åtgärder som föreslogs i dagvattenutredningen 2022 (AFRY, 2022) är genomförda och dagvattenhanteringen har avsevärt förbättrats med en minskad påverkan på Dunderbäcken och Harrträsket som följd.

Genomförd och reviderad dagvattenutredning (AFRY, 2022; 2026) har sammanfattningsvis kommit fram till att Dundret Gällivare Fjällanläggning AB:s dagvattensystem har tillräcklig kapacitet för att klara av dimensionerade 10-årsregn samt även extremregn på 100 års återkomsttid under förutsättning att magasinsvolymen inte fylls upp av tidigare regnhändelser och att skötseln bibehålls. Vidare visar modelleringsresultaten att reningskapaciteten i dagvattensystemet, idag och efter planerad exploatering i framtiden, är tillräcklig för att i hög grad begränsa utsläpp av föroreningar till recipienten. Inget av de beräknade ämnena fosfor, kväve, bly, koppar, zink, kadmium, krom, nickel, suspenderat material och bens(a)pyren överskrider riktvärdena på utgående halter efter planerad exploatering. Utredningens slutsats är att miljökvalitetsnormen för kemisk status inte äventyras i Harrträsket om systemlösningen för dagvattenhantering genomförs (AFRY, 2026).

Dag- och smältvatten kommer fortsatt hanteras med den byggda och föreslagna systemlösningen även efter utbyggnad av området. Omledning av flöden via sedimenteringsanläggningar, samt vegetationsklädda diken och översilningsytor, ger enligt utredningen en effektiv avskiljning av sediment innan vattnet når Harrträsket. Inget sedimentutsläpp kommer ske till Dunderbäcken då inget vatten avleds till bäcken (AFRY, 2026).

Utredningen föreslår dock att flödeshinder och flödesspridare av lokalt material kan användas för att förhindra resuspension (det vill säga att sediment på botten av dammarna virvlar upp) och utsläpp av sediment och föroreningar vid mer extrema regnhändelser samt regelbundet borttagande av ansamlat sediment. Utredningen föreslår även att ett kontrollprogram tas fram och att provtagning bör göras för att få en mer exakt bedömning av föroreningssituationen. Det är även viktigt att dagvattenanläggningarna driftas och underhålls så att de inte riskerar att sätta igen.

Åtgärder behöver genomföras enligt den reviderade dagvattenutredningen (AFRY, 2026) som bidrar till att ytterligare minska belastningen på både Dunderbäcken och Harrträsket, se Tabell 9.

Tabell 9. Beräknade föroreningshalter i dagvatten/smältvatten från planområdet före och efter ändring av markanvändning. Fetmarkerade värden ökar jämfört med befintlig situation.Källa: AFRY (2026).

	Befintlig situation	Planerad situation	Riktvärde till recipient med högt skyddsvärde
Fosfor (P) mikrogram/liter	26	**29,5**	150
Kväve (N) milligram/liter	0,6	0,5	2
Bly (Pb) mikrogram/liter	0,1	**0,4**	8
Koppar (Cu) mikrogram/liter	1,3	**2,1**	18
Zink (Zn) mikrogram/liter	3,1	**5,7**	70
Kadmium (Cd) mikrogram/liter	0,03	**0,05**	0,4
Krom (Cr) mikrogram/liter	0,2	**0,4**	10
Nickel (Ni) mikrogram/liter	0,7	**0,8**	15
Suspenderat material milligram/liter	2,9	**4,4**	40
Bens(a)Pyren (BaP) mikrogram/liter	0,01	0,01	0,03

Den del av naturtypen ”Mindre vattendrag” (Dunderbäcken) som kan påverkas inom planområdet är en sträcka av knappt 1 km och en yta av uppskattningsvis ca 0,3 ha, vilket kan jämföras med naturtypens totala areal om ca 37 ha. Dunderbäcken har ej statusklassats men dess recipient Harrträsket har klassats till god ekologisk status. Den samlade effekten av påverkan gör att vattendragen inom Natura 2000-området i dagsläget inte bedöms ha gynnsamt bevarandetillstånd, även om det kan variera mellan olika vattendrag. Mindre vattendrag är generellt känsligare för påverkan.

En ekologiskt funktionell kantzon kring Dunderbäcken kan bibehållas genom planlagd naturmark på båda sidor om bäcken. Bäckens svämplan ryms inom naturmarken, vilket har kontrollerats mot tillgängliga kartunderlag. I dagsläget är delar av kantzonen påverkad genom tidigare vägdragning, där utfyllnader har skett och skog tagits ner. I samband med anläggande av den nya områdesvägen föreslås åtgärder för att återställa den tidigare påverkade kantzonen (se *Skadeförebyggande åtgärder*). Detta skulle kunna bidra till en liten positiv påverkan på bevarandemålet att det ska finnas en ekologiskt funktionell kantzon.

Dagvattensystemet säkerställer att vatten från vägar och anlagda ytor leds till ett slutet dagvattensystem vidare till anlagda dammar, så att läckage av sediment och skadliga ämnen till bäcken förhindras. Under förutsättning att skogen inom planlagd

naturmark längs Dunderbäcken får stå kvar, bidrar den med skuggning och tillförsel av organiskt material. Dessa åtgärder bidrar också till att bäcken kan bibehålla sin naturliga struktur, artsammansättning, artrikedom och utbredning. Påverkan på utpekade arter beskrivs i Tabell 10.

Tabell 10. Beskrivning av påverkan på utpekade arter i Natura 2000-området Torne och Kalix älvsystem.

Art	Påverkan på bevarandemål och -tillstånd
1029 Flodpärlmussla *Margaritifera margaritifera*	Ingen förekomst av flodpärlmussla har noterats i Dunderbäcken utifrån uppgifter i Artportalen och genomförda naturvärdesinventeringar. Flodpärlmussla är beroende av att laxfisk vandrar upp i systemet för sin spridning. Området utgör inget kärnområde för flodpärlmussla. Bevarandemålet bedöms inte påverkas. Detaljplanen bedöms inte försämra bevarandetillståndet men inte heller påverka tillståndet i positiv riktning.
1037 Grön flodtrollslända *Ophiogomphus cecilia*	Det finns inga kända förekomster av arten i området. Kända förekomster finns ca 10 mil sydost i vattensystemet. Det är dock inte uteslutet att arten skulle kunna förekomma i närområdet. Artens livsmiljö är vid rena och klara vattendrag som flyter genom skogsmark. Genom bevarande av skogsridå kring Dunderbäcken samt utbyggt dagvattennät som förhindrar spridning av föroreningar skyddas potentiella livsmiljöer för arten. Detaljplanen bedöms därför inte påverka bevarandemålet eller artens gynnsamma bevarandestatus.
1106 Lax *Salmo salar*	Det finns uppgifter om att lax kan förekomma nedströms Harrträsket i Linaälven, men att de flesta laxar inte vandrar så högt upp i älven (Fiskevårdsområde, 2025). I Harrträsket har öring planterats ut. Det bedöms inte troligt att lax vandrar upp i Dunderbäcken som är en liten bäck uppströms Harrträsket. Genom föreslagna skadeförebyggande åtgärder, utbyggt dagvattensystem och bibehållandet av Dunderbäckens naturliga flöde bedöms inte heller möjligheterna för lax att vandra högre upp i systemet försämras. Detaljplanen bedöms inte påverka bevarandemålet eller det gynnsamma bevarandetillståndet negativt.
1163 Stensimpa *Cottus gobio*	Uppgifter om stensimpa finns främst inrapporterat längre nedströms i vattensystemet (SLU, Artdatabanken, 2025). Dunderbäcken ligger höjdmässigt i gränsen av artens utbredningsområde. Även om det inte finns kända uppgifter om arten i området så finns lämpliga miljöer för arten i både Dunderbäcken och Harrträsket, med svalt strömmande vatten över stenig botten och grundare delar av sjön. Detaljplanen bedöms inte påverka bevarandemålet eller det gynnsamma bevarandetillståndet negativt.
1355 Utter *Lutra lutra*	Förekomst av utter har rapporterats i hela Torne och Kalix älvsystem. Det finns även inrapporterade uppgifter om utter i närheten till planområdet. En utbyggnad av området medför ökad trafik på vägarna och att fler människor rör sig nära strandområdet vid Harrträsket, vilka är faktorer som kan påverka uttern negativt. Med undantag från området som föreslås för spa, restaurang och konferens så kommer de strandnära områdena även fortsättningsvis vara planerade för natur och rekreation. Planerad naturmark längs Harrträskets

Art	Påverkan på bevarandemål och -tillstånd
	och Dunderbäckens strandzoner ger fortsatt möjlighet till passage för uttern. Det bedöms även fortsättningsvis finnas goda livsmiljöer för arten, med lämpliga sjöar, vattendrag och våtmarker för födosök samt utrymme för ostörd vila. Detaljplanen bedöms inte påverka bevarandemålet eller bevarandetillståndet negativt.
1977 Venhavre *Tristum subalpestre*	Venhavre har sitt utbredningsområde tiotals mil norr om planområdet med kända förekomster vid Torne träsk och längs en älv i nordligaste Lappland (SLU, Artdatabanken, 2025). Arten är knuten till forsstränder längs oreglerade vattendrag. Detaljplanen bedöms inte påverka bevarandemålet eller bevarandetillståndet negativt.
1966 Ävjepilört *Persicaria foliosa*	Ävjepilört har kända förekomster betydligt längre nedströms i vattensystemet, i nedre delen av Kalixälven och i kusttrakterna. Dunderbäckens lilla flöde saknar också den typ av miljöer som Ävjepilörten är beroende av, vilka utgörs av blottade stränder med jordar av lera, gyttja och älvsediment som blottläggs av stora vattenståndsvariationer. Detaljplanen bedöms inte påverka bevarandemålet eller bevarandetillståndet negativt.

Ett genomförande av detaljplanen enligt huvudalternativet bedöms inte leda till negativ påverkan på bevarandemål eller bevarandestatus på naturtyper eller arter i Natura 2000-området Torne och Kalix älvsystem. Sammantaget bedöms huvudalternativet inte medföra några konsekvenser med avseende på Natura 2000-området Torne och Kalix älvsystem jämfört med nuvarande förhållanden och jämfört med nollalternativet.

Samlad bedömning för påverkan på Natura 2000

Ett genomförande av detaljplanen enligt huvudalternativet, inklusive planerade åtgärder som beskrivs i tillståndsansökan, bedöms inte leda till negativ påverkan på bevarandemål eller bevarandestatus på naturtyper eller arter inom Natura 2000-området Dundret eller Natura 2000-området Torne och Kalix älvsystem.

Fjällanläggningen planerar att utveckla en viss verksamhet även utanför det nu aktuella planområdet, vilket framgick i samrådsförslaget till detaljplanen. Det innebär främst ytterligare utveckling av nuvarande nedfarter för slalomåkning inklusive liftsystem. En utökning av slalombackarna kan påverka angränsande taiga med naturvärden, vilka beskrevs i genomförd naturvärdesinventering. Den kumulativa påverkan på naturtypen taiga kan därför leda till en liten minskning av naturtypens areal inom Natura 2000-området Dundret, beroende på hur stort område som behöver tas i anspråk för verksamheten. Den taiga som kan bli aktuell att ta i anspråk utgör mindre avgränsade områden mellan befintliga nedfarter. Under förutsättning att hänsynsåtgärder vidtas för att minimera andelen taiga som behöver tas i anspråk bedöms konsekvenserna bli marginella i förhållande till de stora och mer opåverkade arealer taiga som finns i Natura 2000-området Dundret.

Flera detaljplaner håller på att tas fram i närområdet, se Figur 6 i kapitlet Rådande planförhållanden, som visar en översikt av planerad utveckling inom Repisvaara-Dundret-området. Genomförandet av dessa planer bedöms inte innebära kumulativ påverkan i någon väsentlig grad avseende bevarandestatus på naturtyper eller arter i Natura 2000-området Torne och Kalix älvsystem under förutsättning att robusta dagvattensystem byggs ut för att förhindra spridning av föroreningar.

Genomförandet av omkringliggande detaljplaner kan leda till att antalet besökare som vandrar i området ökar vilket potentiellt kan medföra ökad störning och ökat slitage på naturen inom Natura 2000-området Dundret. Genom tydlig skyltning och markering av leder bedöms dock de kumulativa effekterna av detta bli marginella.

Tillstånd för åtgärder inom planområdet har sökts och erhållits.

Sammantaget bedöms planförslaget inte medföra några konsekvenser av betydelse för bevarandevärdena i Natura 2000-områdena Dundret samt Torne och Kalix älvsystem.

Vattenmiljö

Förutsättningar

Planområdet gränsar till sjön Harrträsket. Genom planområdets norra och östra delar rinner Dunderbäcken, som mynnar ut i Harrträsket.

Det finns ingen grundvattenförekomst i eller intill området. I östra delen av området, närmast Harrträsket, sträcker sig ett våtmarksområde från norr till söder där grundvattenytan förväntas ligga i nivå med markytan (Norconsult, 2022a). Våtmarksområdet kännetecknas av torv och mullblandad torv och identifierades i samband med de geotekniska undersökningar som utförts i området, se bruna- och rosafärgade områden i Figur 29. I skogsområdet söder om Dunderbäcken och norr om dagvattendammarna har grundvattenytan uppmätts nära i nivå med markytan (0,1-0,2 m under marknivå). I övriga delar av planområdet varierar grundvattennivåerna, som mättes i augusti 2022, mellan 0,7-2,4 meters djup (Norconsult, 2022a).

Ytvatten

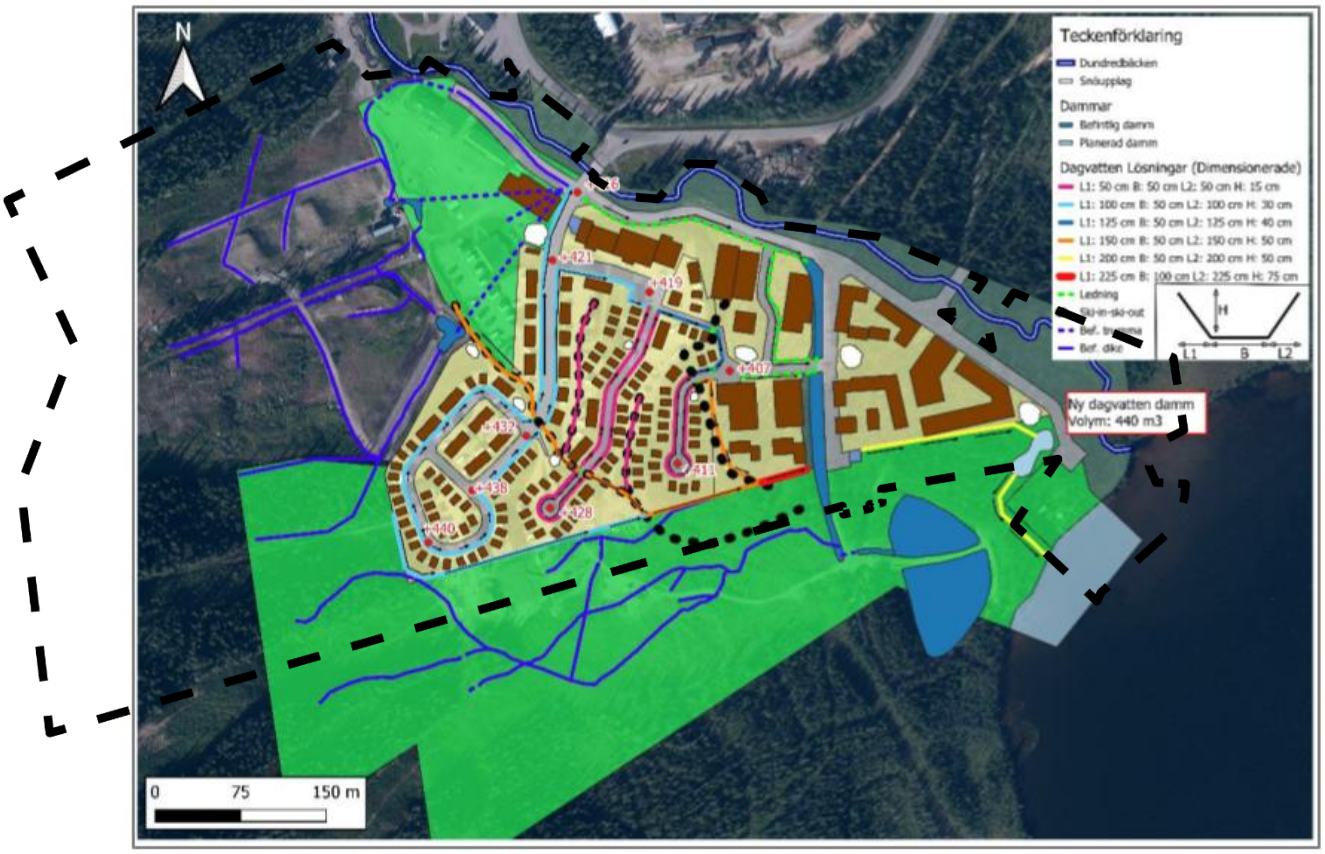
Recipient för planområdets avrinning är i nuläget sjön Harrträsket, som klassificeras som en ytvattenförekomst enligt vattendirektivet. Både Harrträsket och Dunderbäcken ingår i Natura 2000-området Torne och Kalix älvsystem. Information om förutsättningar, åtgärder och konsekvenser av planförslaget på Natura 2000-området återfinns i det tidigare avsnittet *Natura 2000-områden*. Harrträsket utgjorde tidigare reservvattentäkt för Gällivare, men har inte längre denna funktion.

Med hänsyn till miljökvalitetsnormer (MKN) har Harrträsket god ekologisk status men uppnår ej god kemisk ytvattenstatus. Detta beror främst på halter av kvicksilver och PBDE som med stor sannolikhet överskrids i vattenförekomsten. Dessa gränsvärden överskrids dock i alla Sveriges vattenförekomster, varför undantag finns. Statusbedömningen om man bortser från kvicksilver och PBDE anses vara god kemisk status. Ytterligare information om MKN återfinns i avsnittet *Miljökvalitetsnormer* senare i rapporten.

Dagvattenhantering

Regn- och smältvatten från hela Dundret-området orsakar årligen erosionsproblem och stora utsläpp av sediment främst i Dunderbäcken, men även i Harrträsket. För att förbättra den rådande situationen har Dundret Fjällanläggning AB anlagt en systemlösning för dagvattenhanteringen på platsen.

Den övergripande systemlösningen för omhändertagande av sediment samt dag- och smältvatten, se Figur 26, består av olika dikestyper, sedimentfällor samt dammar för avskiljning av partiklar som samlar upp, fördröjer, renar och avleder dag- och smältvatten från fjällanläggningen innan det når recipienten Harrträsket. I Figur 26 är alla åtgärder genomförda, förutom de gulmarkerade dikena och dagvattendammen de ansluts till i östra delen av planområdet. Ytor för sedimenteringsstråk, diken, fiskedammar (med våtmarkskaraktär) respektive dräneringsdiken är markerade med olika färg beroende på dimensioner. Ytor för snöupplag är markerade i vitt.

Figur 26. Dundret Gällivare Fjällanläggning AB:s systemlösning för dagvattenhantering. Anlagda dammar, sedimenteringsstråk och diken i mörkblått, föreslagen ny damm för omhändertagande av dagvatten från det östra området i ljusblått (AFRY, 2026). Uppdaterad planområdesgräns visas med streckad svart linje.

Dundret Gällivare Fjällanläggning AB har även anlagt lokalt omhändertagande av dagvatten (LOD) på flera ställen inom området, vilka främst innefattar översilningsytor och gräsdiken och är anslutna till systemlösningen för dagvatten. LOD:erna är avsedda för att minska dagvattenflöden, dränera flöden från byggnader och större parkeringsområden samt tillföra en viss rening av dagvattnet genom sedimentering. Dessa åtgärder kommer utvidgas till platser för planerad nybyggnation i samband med genomförande av planförslaget. I skrivande stund (augusti 2026) har alla planerade åtgärder för LOD utförts.

Utredning av dagvattensystem

AFRY utförde 2022 en dagvattenutredning mot bakgrund av de utvecklingsplaner som Dundret Gällivare Fjällanläggning AB har i området, vilket kommer medföra ökade dagvattenmängder med förändrad dagvattenkvalitet (AFRY, 2022). Dagvattenutredningen omfattade modellering av Dundrets dagvattensystem, föroreningstransport och kapacitetsberäkningar och gjordes i syfte att undersöka om dagvattensystemet är tillräckligt dimensionerat.

I en revidering av utredningen år 2024 är den tidigare modellen uppdaterad. Förändringar som ytterligare hårdgjorda ytor, hotellbyggnad och spaanläggning, kan

påverka dagvattensystemet. Revideringen avser dessa förändringar och belastningsberäkningar samt åtgärder är omarbetade.

År 2026 reviderade AFRY sin utredning ytterligare för att även innefatta analysresultat från provtagning i Harrträsket, förstärkning av bedömning avseende MKN samt beräkningar och bedömning av kapacitet vid olika flödesscenarier för en befintlig trumma under Dunderbäcken. Analysen visar att trumman har tillräcklig kapacitet för att hantera flöden överstigande 100-årsflöde inklusive klimatförändringar, med en maximal kapacitet på cirka 13,25 m^3/s. AFRY bedömer att trumman är tillräckligt dimensionerad på ett säkert sätt för att minimera risken för framtida översvämningar i området vid extrema flödeshändelser (AFRY, 2026).

Resultatet av utredningen visar att dagvattensystemet behöver utökas och kompletteras med ytterligare anläggningar inom området (AFRY, 2026). Det reviderade dagvattensystemet har modellerats för att ett klara 20-årsregn och bedöms klara de dagvattenvolymer som uppkommer inom planområdet, samt rening av dagvattnet. Det reviderade dagvattensystemet kan också hantera ett 100-årsregn givet att magasineringsvolymen inte är uppfylld av tidigare regnhändelser. Därutöver identifierades en flaskhals i form av två trummor som förbinder sedimenteringsstråket med fiskedammarna.

Sediment beräknas vara ett fortsatt problem i området på grund av den fortsatta utvecklingen och områdets karaktär. Det är därför viktigt att dagvattenanläggningarna underhålls på rätt sätt.

Vid tiden för framtagandet av den första dagvattenutredningen, 2022, planerade Dundret Gällivare Fjällanläggning AB även att exploatera ett par områden norr om Dunderbäcken, som idag avvattnas till Dunderbäcken. Fastigheten Gällivare 18:13 (nu del av fastigheten Gällivare 12:74) är förvärvad av kommunen och en detaljplan för området håller på att tas fram. Kommunen bedömer det inte vara aktuellt att Dundret Gällivare Fjällanläggning AB kommer exploatera norr om Dunderbäcken.

Skadeförebyggande åtgärder

Rekommendationer i dagvattenutredning bör följas för att få bästa möjliga dagvattenhantering. Utifrån denna utredning beskrivs nedan skadeförebyggande åtgärder (som ska genomföras) och sedan ytterligare hänsynsrekommendationer.

- höjdsättning i planområdet måste säkerställa att marken lutar från byggnaderna mot områden som kan översvämmas;
- en skötselplan för dagvattenanläggningen för drift och regelbundet underhåll ska tas fram (och eventuellt kombineras med ett kontrollprogram, se Skadeförebyggande åtgärder som beskrivs i kapitlet Natura 2000-områden) för att minimera ansamling av sediment och säkerställa god dagvattenhantering och som vidare innehåller:

    - Provtagning av sediment inom dagvattensystemet för analys av metallhalter och rutin för omhändertagande om halterna är för höga.
    - Upptag av sediment för bibehållen magasinsvolym och funktion vid trummor, sedimentationsdammar och fiskedammarna. Regelbunden översyn och reparation av skadade eller felaktiga slänter. Skada kan uppstå av till exempel skyfall eller fordon.
- stenfyllning, flödesspridare och/eller flödeshinder behöver installeras i dikessektioner där höga flödeshastigheter kan förekomma för att minska flödeshastigheterna och erosion under extrema händelser;
- fortsatt utbyggnad av vegetationsklädda ytor behöver fortgå för att minska risken för att eventuella dagvattenföroreningar kan nå recipienten vid fortsatt utveckling av planområdet med fler gäster och mer trafik och;
- ett egenkontrollprogram med vattenprovtagning för Harrträsket behöver tas fram för att kunna göra en mer realistisk bedömning av föroreningssituationen och påverkan på recipienten. Analyssvar bör skickas till datavärd.

Hänsynsrekommendationer

- Överväg att öka dimensionen på trummorna som förbinder sedimenteringsstråket med fiskedammarna
- Grundvattennivåerna i det östra området norr om fiskedammarna ligger i marknivå och kan komma att kräva bortledning vid anläggning och bebyggelse. Grundvattennivåerna bör övervakas och eventuellt krävs tillstånd för bortledning av grundvatten.
- Att rundade stenar läggs som stenfyllning och flödeshinder för att främja livsmiljön och försköna dagvattendikena.
- Ta fram en skötselplan för vegetationsklädda ytor där årlig klippning och borttagning av vegetation i juli/augusti ökar den näringsavskiljande egenskapen. Hantering av klippt vegetation bör också ingå i en sådan plan.

Mer rekommendationer finns i AFRY:s dagvattenutredningar (2022; 2026).

Effekter och konsekvenser av nollalternativet

Nollalternativet innebär att området i stort sett fortsätter att nyttjas som i dagsläget, men att mindre byggnader avsedda för sport och/eller rörligt friluftsliv kan tillkomma i östra delen av planområdet. Beroende på utformning och användning kan dessa påverka avrinningssituationen i området. Nollalternativet innebär även att föreslagna dagvattenåtgärder enligt dagvattenutredningen 2024 delvis har genomförts (likt nuvarande förhållanden). Genomförd dagvattenutredning visar att det tidigare funnits problem med dagvattenhantering i området, även om vissa åtgärder hade genomförts vid utredningstillfället. Ytterligare åtgärder som föreslagits i utredningen har vidtagits för att minska påverkan på Harrträsket.

Genomförande av framtagen dagvattenlösningen, varav stora delar av lösningen redan är i bruk, innebär minskad föroreningsbelastning på Harrträsket. Dagvatten-utredningen visar att koncentrationer av beräknade ämnen för planerad situation (som också till stor del motsvarar nollalternativets scenario) är låga och under riktvärden. Reningskapaciteten anses enligt AFRY:s dagvattenutredningar (AFRY, 2022; 2026) vara tillräckligt stor idag och i framtiden för att förhindra föroreningar till Dunderbäcken eller Harrträsket. Genomförandet av planförslaget, som utredningen utgått från, innebär större utbyggnad än nollalternativet medger. Detta bör innebära att påverkan från eventuell utbyggnad av mindre byggnader avsedda för sport och/eller rörligt friluftsliv kan förväntas rymmas inom reningskapaciteten och dagvattenavrinningen blir i stort sett densamma som nuläget. Nollalternativet bedöms därför inte påverka MKN i recipienten på ett otillåtet sätt.

Sammantaget bedöms nollalternativet inte medföra några konsekvenser med avseende på ytvatten jämfört med nuvarande förhållanden.

Effekter och konsekvenser av huvudalternativet

Huvudalternativet innebär nya byggnader vilket kommer innebära förändrad markanvändning och avvattning inom planområdet. Den föreslagna dagvatten-hanteringen, för vilken planerade åtgärder till stor del redan har genomförts, innebär att i princip hela Dundret fjällanläggning avvattnas till Harrträsket. Eftersom Dundret Fjällanläggning AB tidigare hade problem med regn- och smältvatten som varje år orsakade erosionsproblem och stora utsläpp av sediment, har det nya systemet modellerats för att klara av dimensionerade 20-årsregn. Även extremregn på 100 års återkomsttid har modellerats och utvärderats.

Modelleringsresultaten visar att reningskapaciteten i dagvattensystemet, idag och efter planerad exploatering i framtiden, är tillräcklig för att förhindra utsläpp av föroreningar till recipienten. Årsmedelflöden kommer efter utbyggnad enligt plan-förslaget öka något till Harrträsket. AFRY:s beräkningar av föroreningshalter i dagvatten/smältvatten före och efter ändrad markanvändning visar att halter för huvudalternativet är låga för alla beräknade ämnen. Smältvatten är därför framförallt ett problem när det gäller erosion och vid händelser där stora regnmängder faller under smältperioden. Utredningen föreslår dock att flödeshinder och flödesspridare av lokalt material kan användas för att förhindra utsläpp av sediment och föroreningar vid mer extrema regnhändelser. Därmed kommer de flesta föroreningar som kan uppstå inom planområdet stanna inom planområdet. Reningskapaciteten anses vara tillräckligt stor både i nuläget och i framtiden för att förhindra utsläpp av föroreningar till Harrträsket. Därmed förväntas MKN för recipienten inte påverkas på ett otillåtet sätt.

De omledningar av flöden och ytterligare sedimenteringsanläggningar som utbyggnad av dagvattenhanteringslösningen innebär, förväntas resultera i kraftigt minskade sedimentutsläpp till Harrträsket.

Åtgärder för LOD som Dundret Gällivare Fjällanläggning AB genomfört inom planområdet har utvidgats till platser där nybyggnation är planerad. Dessa avses minska dagvattenflöden samt dränera byggnader och större parkerings-områden samt tillföra en viss rening av dagvattnet genom infiltration och sedimentering.

Sammantaget bedöms huvudalternativet innebära små positiva konsekvenser med avseende på ytvatten jämfört med nuvarande förhållanden och inga konsekvenser jämfört med nollalternativet.

Människors hälsa avseende risker för ras, skred och erosion

Förutsättningar

I samband med framtagandet av aktuell detaljplan har Norconsult, på uppdrag av Gällivare kommun, utfört geotekniska utredningar i området för att bedöma markförhållanden och förutsättningar samt utredningsbehov med avseende på risk för skred, ras, erosion och slamströmmar. Resultat och slutsatser från Norconsults geotekniska arbeten har sammanställts i ett geotekniskt PM, en markteknisk undersökningsrapport (MUR) och ett utlåtande angående utredningsbehov med avseende på risk för skred, ras och slamströmmar samt en erosionsbedömning av Dunderbäcken (Norconsult, 2022a; 2022b; 2025c; 2025e)

Dessa har tillsammans med underlag från Sveriges Geologiska Undersökning (SGU), Sveriges Geotekniska Institut (SGI) och Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap (MSB) utgjort underlag för bedömningarna i MKB:n.

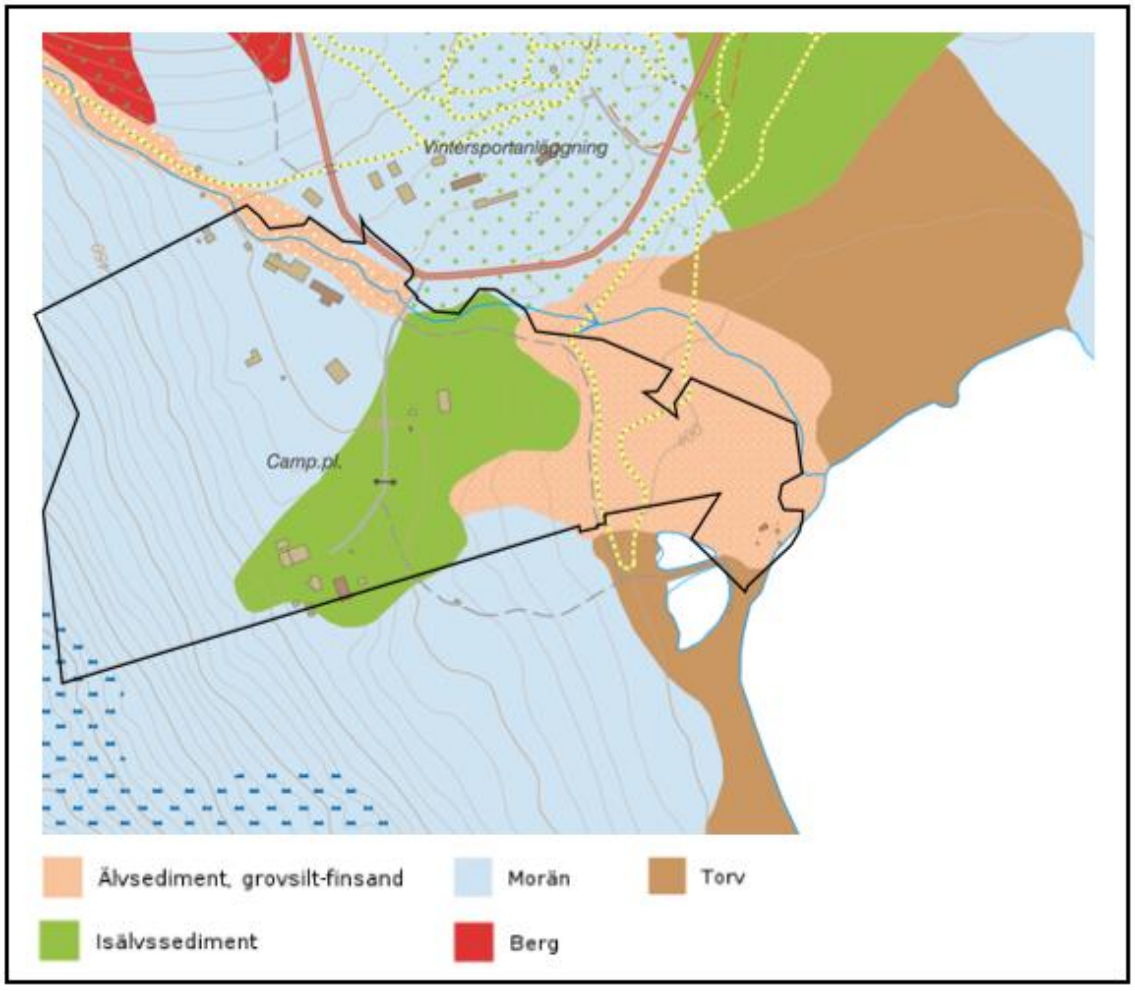
Geologiska förutsättningar

Dundret är ett lågfjäll beläget söder om Gällivare tätort. Aktuellt planområde sluttar åt öster och sydost och utgörs av dalgången som omges av Linbanetoppen i väster, Liikavaaratoppen i norr och sjön Harrträsket i sydost. Området utgörs till stor del av redan ianspråktagen mark för bebyggelse samt vägar och parkeringar tillhörande den befintliga skidanläggningen. Inom delar av området förekommer mäktiga uppfyllnader, bland annat i området för campingen som är belägen centralt i området vid foten av berget. I östra delen av området, närmast Harrträsket, sträcker sig ett våtmarksområde från norr till söder.

I planområdets västra del förekommer branta slänter som dels utgörs av skidpister med begränsad vegetation inom vilka erosionsskador förekommer i varierande omfattning, dels av däremellan skogbevuxen terräng (Norconsult, 2022a).

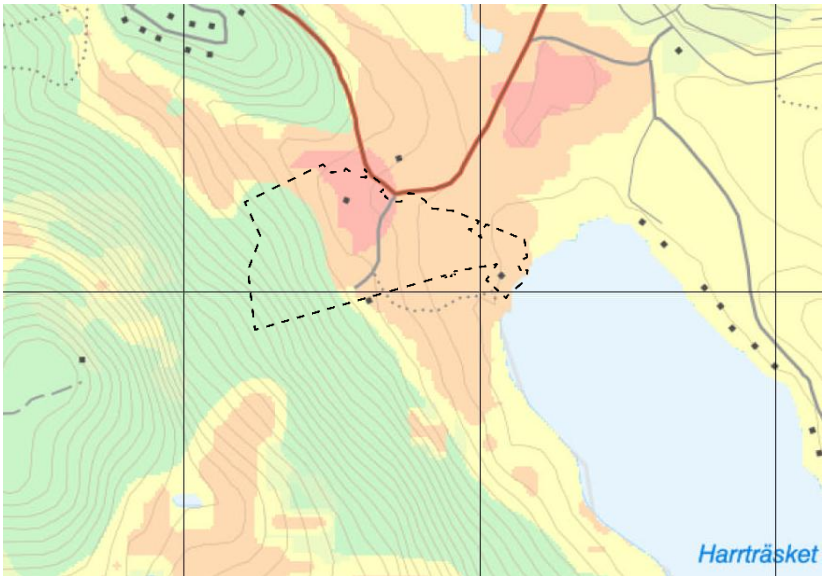
De geologiska förhållandena för Dundret utgörs generellt av morän och berg i dagen som överlagras av tunna jordtäcken av morän. I området förekommer branta slänter och en bäckravin där Dunderbäcken rinner med utlopp i Harrträsket i öster. I ravinområdet består jordarten av älvssediment av grus och i det mer låglänta området nedanför skidnedfarterna består jordarten av isälvssediment och sand.

Utdrag ut SGU:s kartunderlag visar att planområdet består mestadels av morän, isälvssediment och älvsediment (grovsilt-finsandig) (ljusblå, grön respektive, beige yta i Figur 27) (SGU, 2022).

Figur 27. Jordarter inom och i anslutning till planområdet (SGU, 2022). Ungefärligt planområde har markerats med svart gräns.

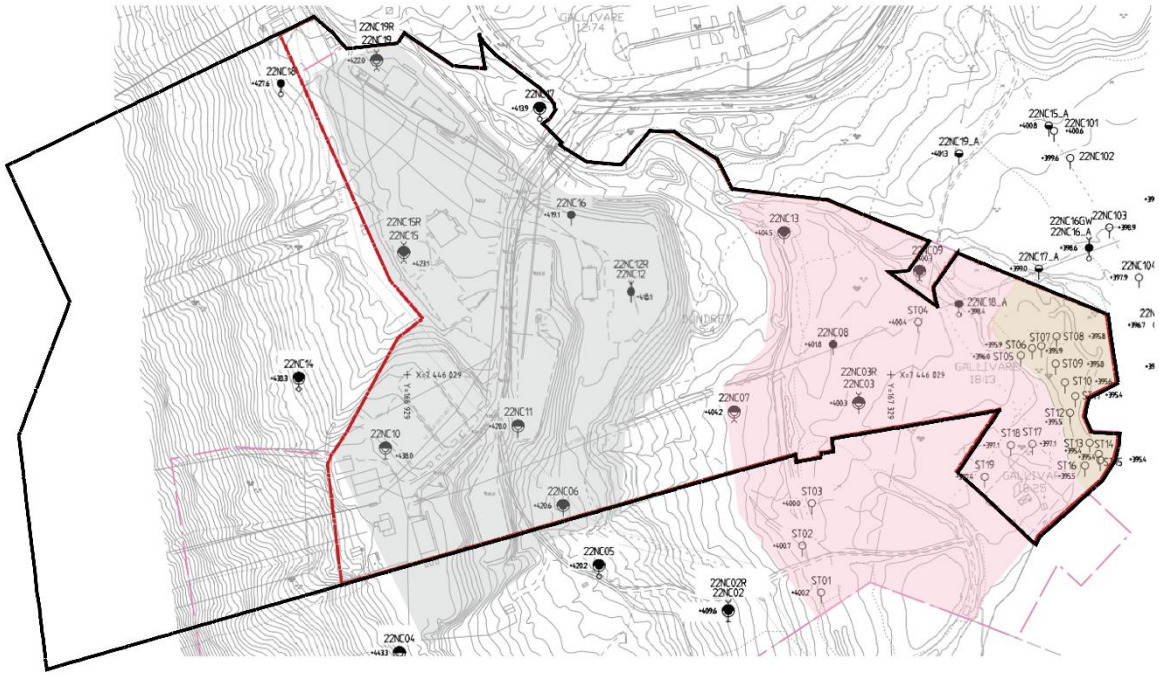
Inom planområdet är jorddjupet till berg varierande. Djup till berg för området som omfattas av skidbacken är 0 m medan djupet varierar mellan 5-10 m vid bebyggelse-området (Figur 28) (SGU, 2022).

Figur 28. Jorddjup inom och i anslutning till planområdet (SGU, 2022). Ungefärligt planområde har markerats i svartstreckat.

Under 2022 utförde Norconsult på uppdrag av Gällivare kommun en översiktlig geoteknisk undersökning inför upprättandet av detaljplan Del av Dundret 5:4. Undersökningen syftade till att översiktligt utreda de geotekniska förhållandena och förutsättningarna inom området för att klargöra områdets lämplighet för exploatering enligt detaljplanen.

Under fältbesök i juni 2022 togs jordprover fördelade på 22 borrpunkter och av dessa skickades 25 jordprover för analys av materialtyp. Baserat på resultatet av dessa delades planområdet in i fyra områden utifrån dess jordlagerföljd, se Figur 29 nedan. Område 1, 2, 3 och 4 har markerats i vitt, grått, rosa respektive brunt. Indelning av områden utgick från en tidigare version av plankartan, varför den västra delen av planområdet som tillkom inför ny granskning inte ingick.

Figur 29. Områdesindelning mht jordlagerföljd utifrån resultat av Norconsults jordprover inom planområdet, utsnitt från geotekniskt PM (Norconsult, 2022a). Rosastreckad linje visar planområdets tidigare omfattning. Svart gräns visar aktuellt planområde. Färgerna för planområdets indelning från väster till öster är grå, vit, rosa och brun.

Jordlagerföljden i område 1 (VIT) utgörs av grusig siltig sand till mellan 0,5-1,5 m djup över morän, som bedöms som grusig siltig sandmorän. Jorden är fast lagrad från ytan och berg påträffas på mellan 1,5 och 3,0 m djup i utförda borrpunkter.

Den centrala delen av område 2 (GRÅ) är terrasserad från foten av berget med bitvis mäktiga fyllningar, som i huvudsak bedömts bestå av grusig sandig silt, grusig siltig sand samt morän. Det påträffas även växtdelar, torv, silt samt tegel och asfaltsrester i en del punkter. Lagringstätheten i fyllningarna varierar. Generellt är de fasta från 2 m djup men det finns punkter som visar på lös lagring upp till ca 5 m djup. Berg påträffas på 4,5 m djup i punkten 22NC19 men i övriga punkter har sondering utförts till mellan 7 och 12,5 m utan att påträffa berg.

Jordlagerföljden i område 3 (ROSA) utgörs av 0,5-1,0 m mulljord/torv som underlagras av silt- och sandsediment till mellan 1-2 m djup över morän. Sedimenten är löst lagrade från ytan och övergår i medelfast lagring över moränen, som bedöms som siltig sandmorän/grusig siltig sandmorän och är fast till mycket fast lagrad. Berg påträffas på 7,3 m djup i punkten 22NC07, på 1,6 m i punkten 22NC09 och på 4,5 m i punkten 22NC18_A. I övriga punkter har sondering utförts till mellan 5,5 och 7 m utan att påträffa berg.

Område 4 (BRUN) är ett våtmarksområde där torvmäktigheter har uppmätts till mellan 1,0 och 1,5 m i utförda sticksonderingspunkter (Norconsult, 2022a).

Sättningar

Norconsult bedömde (2022a) att naturlig jord inom planområdet huvudsakligen inte är sättningsbenägen, förutom i det mer låglänta området med torv och organisk jord

(främst det bruna området i Figur 29, men torv förekommer även inom de gråa och rosa områdena). Torv är mycket sättningskänslig och skall därför skiftas ur innan grundläggning av byggnader. Eftersom befintliga fyllningar har varierande sammansättning och lagringstäthet samt delvis innehåller organisk jord och organiskt material finns det risk för sättningar, framför allt differenssättningar. Vid detaljprojektering erfordras därför kompletterande undersökningar av fyllningarnas karaktär och samman-sättning utifrån planerad byggnadstyp, känslighet för ojämna sättningar samt planerade grundläggningsnivåer för att avgöra huruvida förstärkningsåtgärder erfordras eller ej. Lättare konstruktioner som till exempel bostadshus kan sannolikt grundläggas på packad fyllning över tidigare utfyllnader, eventuellt i kombination med delvis utskiftning. Vid tyngre eller sättningskänsliga konstruktioner kan större delen av fyllningarna behöva skiftas ur.

Grundvattennivåer

Fem grundvattenrör installerades i området för undersökning av hydrogeologiska förhållanden. Vid grundvattennivåinstallation och -mätning i juni 2022 var tre av dessa torra, vilket indikerar att grundvattenytan vid avläsningstillfället låg djupare än installationsdjupen. Vid en senare mätning i augusti 2022 av fyra av de fem rören påträffades grundvattenytan i två av de tidigare torra rören. Se Tabell 11Tabell nedan. Områden som refereras till i tabellen motsvarar områden i Figur 29. Inom område 4 (brunt område i Figur 29), som är ett våtmarksområde, kan grundvattenytan förväntas ligga i nivå med markytan (Norconsult, 2022a).

Tabell 11. Uppmätta grundvattennivåer/-djup (Norconsult, 2022a).

GV-rör nr	Datum	Markyta	Grundvattenyta		Anmärkning
		Nivå (m)	Nivå (m)	Djup (m)	
22NC02R (område 1)	2022-06-07 2022-08-25	+409,6	+408,9 +409,0	0,7 0,65	(TORR)
22NC03R (område 3)	2022-06-07 2022-08-23	+400,3	+400.1 +400,2	0,2 0,1	
22NC12R (område 2)	2022-06-09	+418,0	+410,0	8,0	(TORR)
22NC15R (område 2)	2022-06-09 2022-08-25	+423,1	+419,1 +421,3	4,0 1,8	(TORR)
22NC19R (område 2)	2022-06-09 2022-08-25	+422,0	+419,6 +420,4	2,4 1,65	

Enligt av kommunen tillhandahållen översiktlig radonriskkarta bedöms området ligga inom normalriskområde för radon (Norconsult, 2022a).

Översiktlig kartering av stabilitetsförhållanden 2016

Sveriges Geologiska institut (SGI) gjorde 2016 en förstudie och översiktlig kartering av stabilitetsförhållanden i raviner och slänter i morän och grov sedimentjord över Dundret på uppdrag av Räddningsverket (nuvarande Myndigheten för Civilt Försvar, MCF). Förstudien är ett tidigt underlag vars syfte är att dela in området utifrån behovet av detaljerad undersökning och kontroll med avseende på benägenheten för slamströmmar, erosion och ras i raviner och slänter i morän och grov sedimentjord.

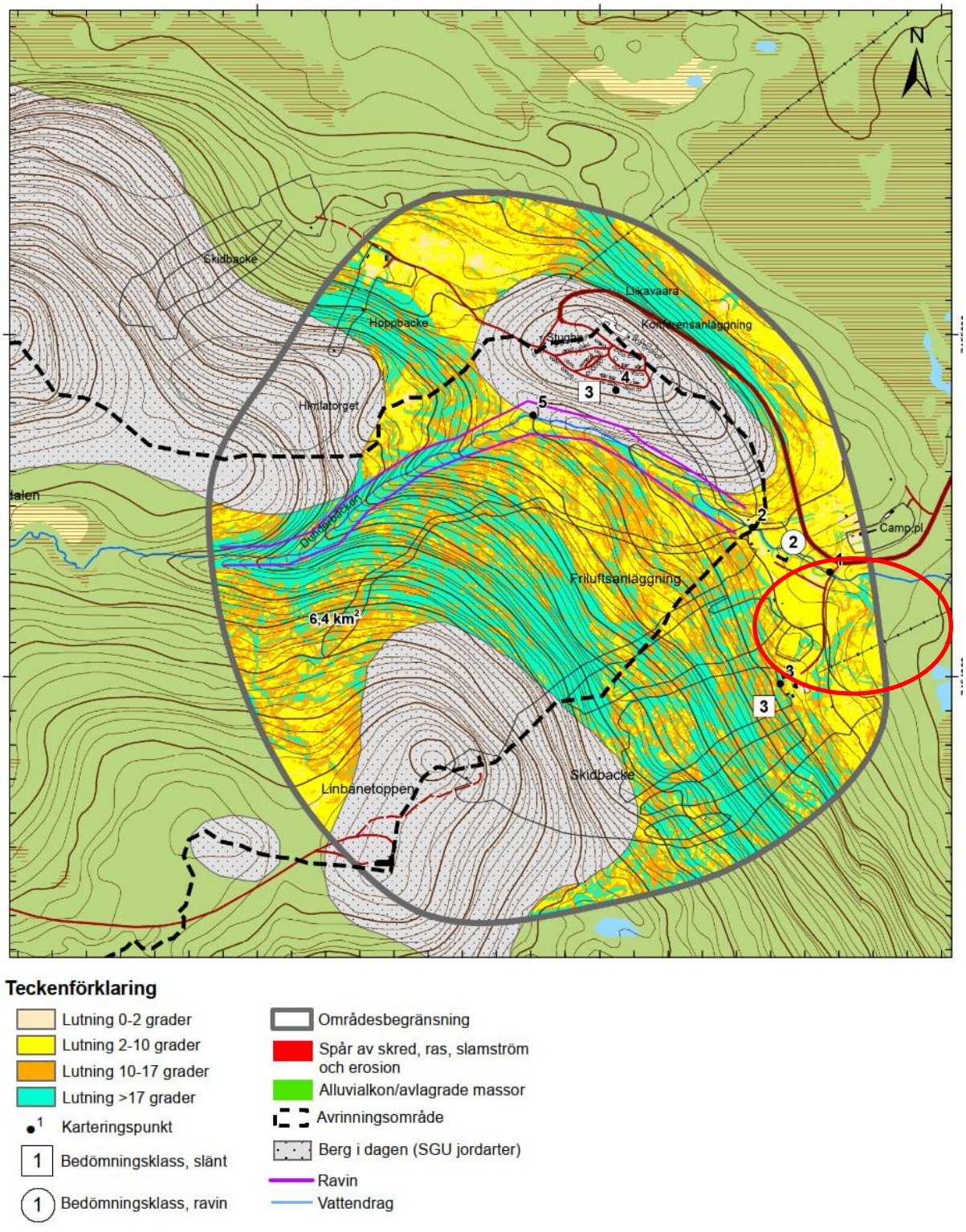
Inom området har riskområden identifierats som bör följas av detaljerad utredning eller följas upp med kontroller (SGI, 2016a).

Följande områden utgör riskområden, se Figur 30 för lokalisering:

Ravin för Dunderbäcken (norr om och delvis inom planområdet). Bäcken rinner i östlig riktning från topparna i väster genom planområdet och ner till sjön Harrträsket. Dunderbäcken bedöms ha ett stort avrinningsområde med brant sluttande terräng. Spår av högvattenflöden som transporterat jord- och stenmaterial, omkullfallna träd och erosion förekommer i ravinen. Längs ravinen utfördes tre karteringspunkter. Vid punkt 1 och 3 finns befintlig bebyggelse. Risk för slamströmmar som kan påverka befintlig bebyggelse samt förutsättningar för dämning i trummor under skidspår och vägar bedömdes föreligga. I Figur 30 har området bedömningsklass 2 för ravin vilket innebär att det finns ett utredningsbehov.

Slänt på Linbanetoppens östra sida (väster om och inom planområdet). Lång sluttning på berget Dundret som planar ut i området kring befintliga byggnader i dalgången. Stabiliteten bedömdes vara låg, därutöver fanns förekomst av erosion i schaktade slänter. Slänten närmast befintlig bebyggelse, som ligger inom nu aktuellt planområde, bedömdes som stabil men kan påverkas av avverkning och schaktning. I Figur 30 har området bedömningsklass 3 för slänt, vilket innebär att det inte finns något utredningsbehov men ett behov av kontroll.

Slänt på Liikavaaras västra sida (norr om planområdet). Brant sluttning ner mot Dunderbäcken. Slänten närmast bebyggelsen bedömdes som stabil och inga tecken på jordrörelser förekom. Dock kan det finnas ostabila områden närmare Dunderbäcken. Avverkning och schaktning rekommenderades ske under kontrollerade former. I Figur 30 har området bedömningsklass 3 för slänt, vilket innebär att det inte finns något utredningsbehov men ändock ett behov av kontroll.

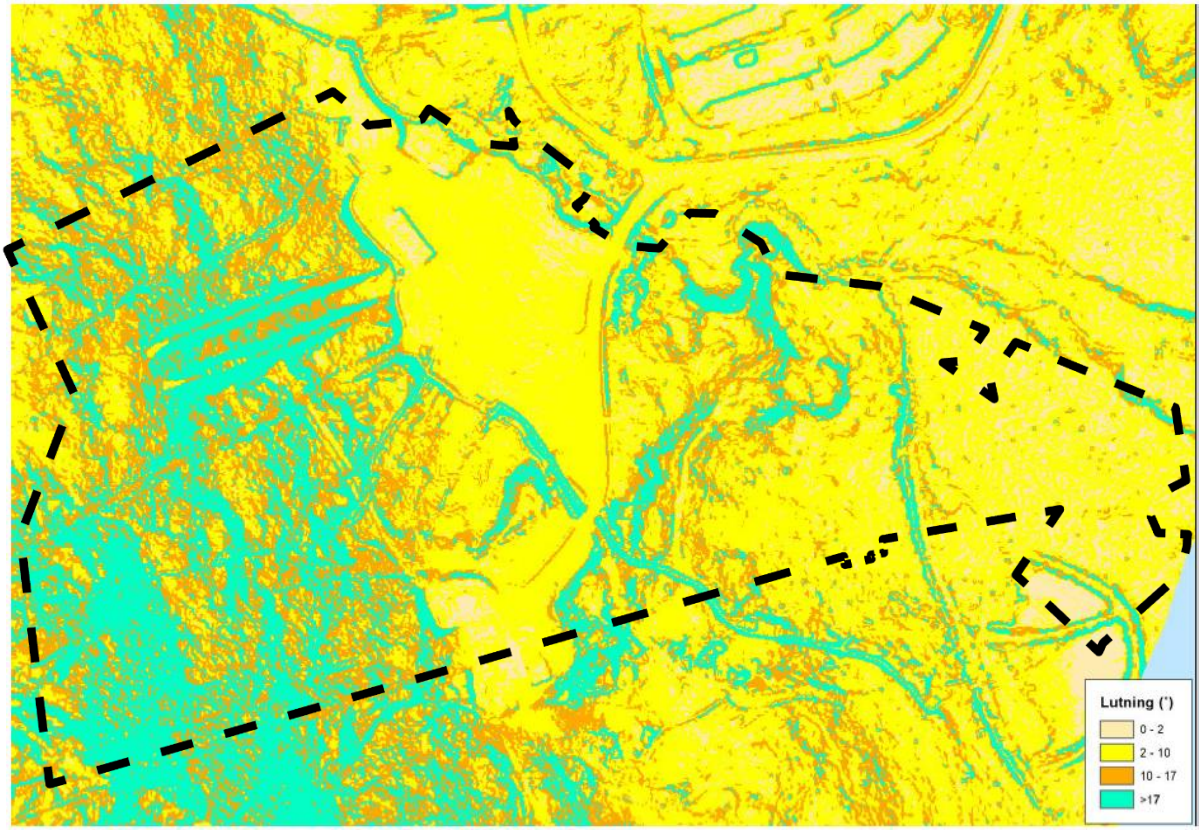

Figur 30. Utdrag ur översiktlig kartering av stabilitet i slänter, raviner i morän och grov sedimentjord (SGI, 2016b). Ungefärlig lokalisering av planområdet har ringats in i rött.

Riskområdena identifierade av SGI (2016a) klassificerades i olika bedömningsklasser utefter utredningsbehov och behov av kontroller. Enligt denna bedömdes detaljerat utredningsbehov föreligga inom området för ravinen och områdena med branta slänter rekommenderas hållas under kontroll, men inget utredningsbehov bedöms

föreligga. Utifrån detta rekommenderade Norconsult (2025c) en detaljerad utredning samt framtagande av ett kontrollprogram.

Dessutom har en analys av lutningsförhållanden i planområdet utförts av Norconsult (2022a) för att kunna bedöma förutsättningar för skred med hjälp av GIS-programvaran ArcMap 10.8.1, se Figur 31. Denna visar att lutningsförhållandena inom planområdet i huvudsak ligger mellan 2° och 10°. De brantare partierna inom planområdet sammanfaller med fyllningsslänter samt slänter för diken och vägar. Baserat på detta bedöms ingen kontroll av släntstabilitet inom dalområdet nödvändig då området är för flackt för att sådan problematik skall råda. Vid uppfyllnader och schaktarbeten bör dock hänsyn tas till lokalstabilitet.

Figur 31. Analys av lutningsförhållanden kopplat till risken för jordskred (Norconsult, 2022a). Planområdet ungefärligt markerat med svart streckad linje.

Förutsättningar för initiering av skred finns på bergets sluttningar i den västra delen av planområdet. Risken för jordskred i moränslänter ökar vanligen av hög vattentillförsel som medför höga portryck och kraftig erosion. En slänt anses ha förutsättningar för så kallade slamströmmar om möjlighet till kanalisering av vatten föreligger så som till exempel kraftig nederbörd över ett område med djupa hjulspår. En slamström är en flytande massa av vatten och jord som rör sig nedför en bäckravin eller en brant sluttning. De uppstår i samband med intensiva nederbördstillfällen och snösmältning (Boverket, 2020).

Vid platsbesök 2022-08-10 konstaterades problem med pågående erosion i sluttningarna som utgör skidpister strax söder om planområdet på vintern

(Norconsult, 2022a). I de förändrade och markplanerade slänterna saknades vegetationstäcke och det förekom ett nät av erosionsfåror och hjulspår från arbetsmaskiner dit vatten kunde kanaliseras. En utredning av dessa angränsande sluttningar och risken för ras, skred och slamströmmar har därför genomförts.

Utredning risk för ras, skred och slamströmmar 2022, rev 2025

Avvattning i form av mänskliga ingrepp har inom Dundret-området åtminstone i delar växt fram från 1960-talet och framåt. Under de senaste åren har stora delar av en systemlösning för dagvattenhantering genomförts och beskrivs i avsnittet om *Vattenmiljö*.

SMHI:s regionala klimatmodeller visar en ökad årsmedeltemperatur med 5,5-6 grader och ökad nederbörd med 10-25% och användningen av snökanoner bidrar till en högre effektiv nederbörd i pisterna än vad som skulle finnas där naturligt.

Enligt Norconsult (2022c; 2025) sker viss erosion naturligt i Dunderbäcken och partiklar av ler- till grusstorlek kan erodera även utan extremhändelser, även om den största delen av den här typen av material redan är bortspolat. Större block och sten i bäckfåran agerar som erosionsskydd för återstoden av de finkorniga materialen.

I skidbackarna (inom planområdet) är marken ställvis känslig för erosion på grund av det saknade växttäcket och utförda markarbeten vilket innebär att jordmaterialen lämnats exponerade för nederbörd och, genom avrinning, strömmande vatten.

Längs med Dunderbäckens dalgångsbotten saknas topografiska förhållanden för att initiera slamströmmar. SGI:s huvudsakliga slutsats att områdets bör hållas under observation med jämna intervall kvarstår.

I skidbackarna (inom planområdet) finns topografiska och jordartsgeologiska förutsättningar för slamströmmar, men massrörelseutveckling bedömdes av Norconsult (2022c; 2025) ha förhindrats av avrinningsområdets storlek och längd. Ett prognostiserat framtida ökat antal dagar med skyfall och kraftig nederbörd leder till ökad ytavrinning, vilket innebär större sannolikhet för slamströmmar längs bäckraviner och andra kanal-formade inslag. Snabb snöavsmältning och kraftiga vårfloder ökar också den framtida sannolikheten för negativa händelser.

Sammanfattningsvis visar Norconsults (2022c; 2025) inledande utredning att byggnation, med avseende på slamströmmar, kan ske enligt planens intentioner och slutsatsen i beräknings-PM framtaget av Norconsult (2025d) är att föreslagna tomter inom detaljplaneområdet anses väl lämpade för uppförande av föreslagen byggnation. Inför ny granskning av planförslaget har planområdet utökats 250 meter västerut för att inkludera skidbackarna som diskuteras ovan. Man har i samband med detta sett över stabiliteten och planerar inte byggnation inom området. Man har även lagt till en planbestämmelse med avseende på stabilitet, se nästa avsnitt nedan.

Skadeförebyggande åtgärder

- I detaljprojekteringen skall radonmätning utföras som underlag för bedömning av behov av radonskyddat byggande.
- All grundläggning ska utföras frostsäkert, antingen på frostfritt djup eller isolerat, eftersom förekommande naturliga jordarter och fyllningar är tjälfarliga. Inom området med befintliga fyllningar kan utskiftning alternativt ompackning av fyllning krävas för att få till en stabil, ej sättningskänslig grund. Grundläggningsmetod bör studeras vidare i samband med detaljprojektering då höjdsättning, lastförutsättningar med mera är fastställda.
- Organisk jord/mulljord är sättningskänslig och därför skall all sådan jord utskiftas innan grundläggning. Enligt Figur 27 förekommer torv inom rosa och brunt område, där detta behöver efterföljas.
- Ytligt berg förekommer inom delar av området vilket gör att det är risk att berg påträffas inom grundläggningsdjupet. Detta gäller framför allt om byggnader avses utföras med källare, vilket planförslaget inte tillåter.
- Framtagande och genomförande av ett kontrollprogram för uppföljning av ras- och skredproblematik. Detta utgår från rekommendationer från Norconsult (2025c) och SGI:s karteringspunkter och innebär bland annat att följa upp stabiliteten för de slänter som bedömts ha låg stabilitet vid förändrade förutsättningar i området såsom borttagning av vegetation, bygg- och anläggningsarbeten, förändring av vattenavrinning, extrema väderförhållanden eller igensättning av trummor.
- Löst material nära Dunderbäcken såsom döda träd kan orsaka dämning i trummor och trängre bäckpartier nedströms. För att undvika att bebyggelsen skadas vid en översvämning ska trummorna besiktigas och rensas av Dundret fjällanläggnings personal efter högvattensituationer, främst kopplade till vårfloden.
- För att minska småskalig erosion och undvika att nya framtida slamströmsrännor utbildas ska återetablering av växtlighet eller annan form av erosionsskydd för blottade jordytor utföras. Förslagsvis kan sådden antingen skyddas med nedbrytbara erosionskontrollsmattor eller genom att sätta småväxt vegetation (sticklingar). Alternativt eller som komplement kan sådden skyddas mot uttorkning genom användandet av så kallad hydrosådd.
- På plankartan finns det en bestämmelse (se n_3 på Figur 9) för området i väster (N1) om att markarbeten som kan försämra stabilitet eller orsaka erosion inte får utföras utan att stabiliserande åtgärd vidtas. Marklov krävs även för trädfällning för att säkerställa stabilitet i enlighet med bestämmelse n_3. På detta sätt säkerställs att åtgärder inom 250 meter från planerade bebyggelse inte kan utföras utan skyddsåtgärder.

Hänsynsrekommendationer

- Beaktande av stabiliteten vid planering av övriga åtgärder i området som medför borttagning av vegetation och förändrade avrinningsförhållanden, som exempelvis nya liftar, pistar och cykelvägar.

- Vid ytterligare exploatering i närområdet bör befintlig skogstäckning bibehållas i slänter för att motverka ytlig erosion.

Effekter och konsekvenser av nollalternativet

Nollalternativet innebär att en mindre anläggning för sport och rörligt friluftsliv samt ett område för koncentrerade fritidsaktiviteter kan etableras inom den östra delen av planområdet enligt gällande områdesbestämmelser. Beroende på omfattning kan utbyggnad enligt beskrivet nollalternativ innebära mer eller mindre omfattande markingrepp. Nollalternativet innebär utbyggnad av dagvattensystemet och bedöms därför medföra viss förbättring av markförutsättningar och därmed små positiva konsekvenser för människors hälsa avseende risker för ras, skred och erosion

Sammantaget bedöms nollalternativet medföra små positiva konsekvenser för människors hälsa avseende risker för ras, skred och erosion jämfört med nuvarande förhållanden.

Effekter och konsekvenser av huvudalternativet

Huvudalternativet innebär exploatering av stora delar av planområdet och därmed en stor förändring av områdets markförhållanden. Utbyggnad enligt planförslaget kommer innebära schaktning och uppfyllnader samt grundläggning, vilka kräver hänsyn till områdets geotekniska förhållanden för att möjliggöra lämpliga ytor för föreslagen markanvändning. Detta kommer bland annat att påverka områdets topografi. Markförhållanden i planområdet förväntas förbättras tack vare föreslagna skadeförebyggande åtgärder och förbättringarna av dagvattenhanteringen i området, vilka bedöms medföra medelstora positiva konsekvenser med avseende på människors hälsa med avseende på risker för ras och skred.

Sammantaget bedöms huvudalternativet medföra medelstora positiva konsekvenser på människors hälsa med avseende på risk för ras och skred jämfört med nuvarande förhållanden och små positiva konsekvenser jämfört med nollalternativet.

Rennäring

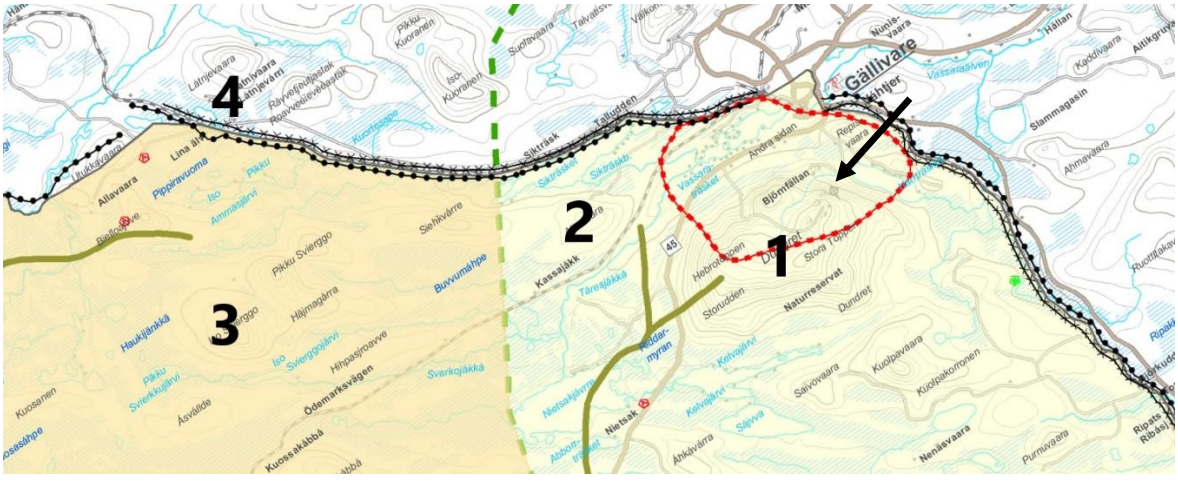
Riksintressen för rennäring (som redogörs för i avsnittet Skyddade områden) redovisar kärnområden, strategiska platser och funktionella samband för rennäringen. Dessa större områden kan sedan brytas ner efter årstid och markanvändning för den berörda samebyn. I detta avsnitt beskrivs samebyn Unna Tjerusj årshjul och markanvändning.

Förutsättningar

Renar flyttas aktivt i hjordar och vistas inom olika delar av respektive samebys område under olika tider på året utifrån de förutsättningar och behov som finns under respektive årstid. De är känsliga för störningar och barriärer som exempelvis branta sluttningar, vägar, bebyggelse eller tät vegetation (Sametinget, 2017). Under den tid på året då renkalvarna föds, samt när renhjordarna drivs till rengärden för kalvmärkning och skiljning är renarna särskilt känsliga för störningar och barriärer.

Planområdet är beläget inom fjällsamebyn Unna Tjerusjs åretruntmarker. Information om vilka förutsättningar som finns för renskötseln samt hur Unna Tjerusj nyttjar sina marker inom och i anslutning till planområdet presenteras nedan. Uppgifterna kommer främst från det samrådsmöte som hölls med representanter från samebyn 2022-06-02. Till granskningshandlingen av denna MKB har även information från samrådsyttranden från Sametinget och Unna Tjerusj samt från rennäringsanalysen som togs fram för Masterplanen för Repisvaara-Dundret (WSP, 2024) tillkommit och inarbetats.

Hela planområdet ligger inom ett område som utgör riksintresse för rennäringen och ska därmed, enligt miljöbalken 3 kap. 5 §, så långt som möjligt skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra bedrivandet av rennäringen. Det riksintresse som plan-området ligger inom utgör ett område för svår passage av riksintresse, se Figur 32.

Figur 32. Utdrag ur kartan för strategiska området för samebyn Unna Tjerusj. Svart linje med prickar utgör byskiljande stängsel, röd linje med prickar innebär svår passage. Svart pil visar ungefärlig lokalisering av planområdet.

Markanvändning

Unna Tjerusjs marker har en areal som uppgår till totalt 4 763 km². Markerna sträcker sig ungefär från berget Skuoketjåkkå cirka 18 mil nordväst om planområdet till Koskivaara cirka 5 mil söder om planområdet (Figur 33).

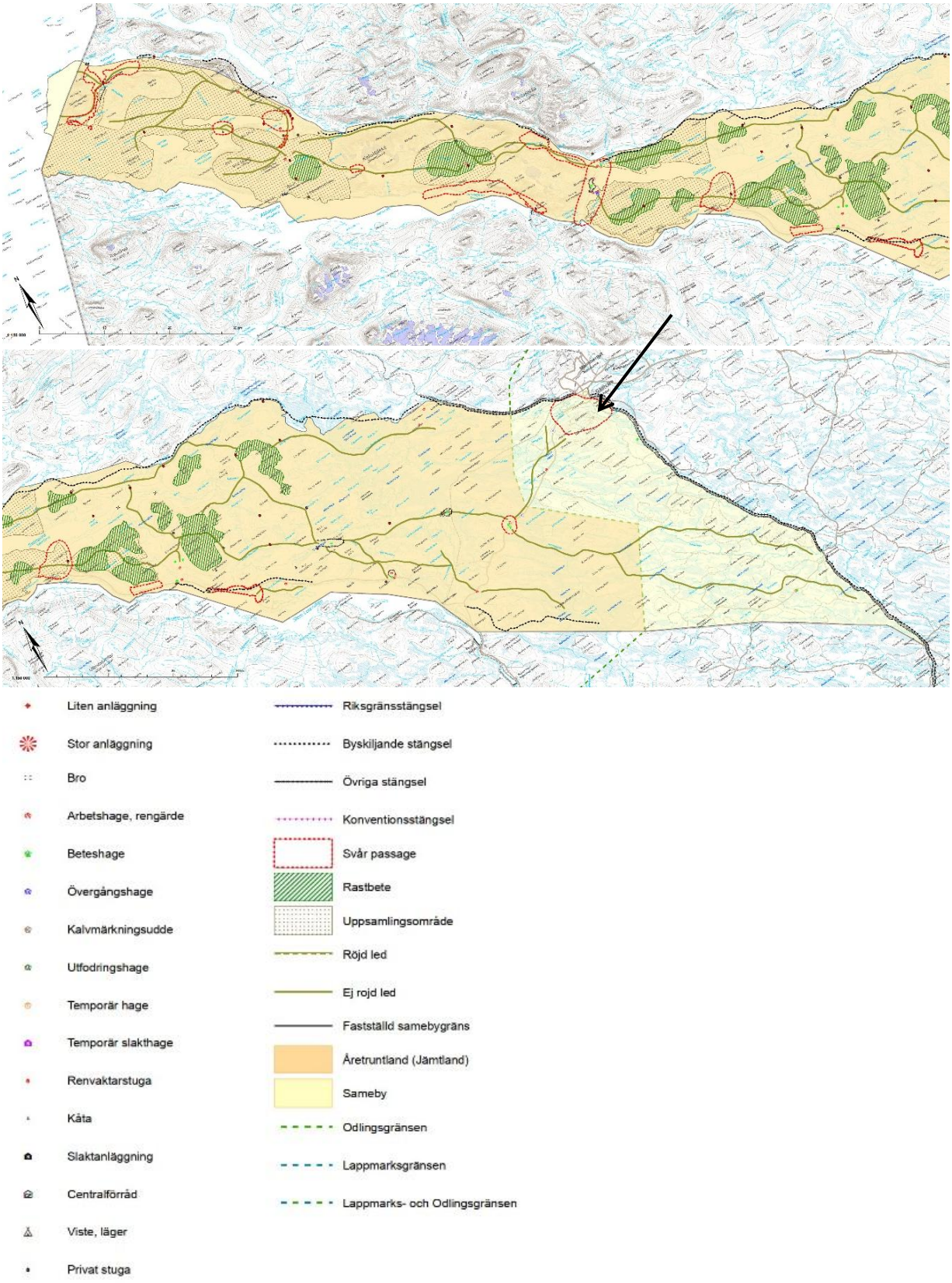
Inom Unna Tjerusjs marker arbetar samebyn i arbetslag som för renhjordar på olika platser under olika tidpunkter på året. Ett arbetslag som för renhjordar i anslutning till planområdet använder Unna Tjerusjs marker ungefär från berget Dundret i söder till Latnivaara i norr. Ett annat arbetslag använder området på Harrträskets västra sida, söder om planområdet, och vidare söderut mot Kuolpavaara. Det arbetslaget passerar Dundret under vårvintern mars-april. Området på Harrträskets västra sida nyttjas också av Gällivare skogssameby för sommarbete.

Vinterbetet på berget Dundret och vid Attavaara består till största del av marklav, som är det mest önskvärda betet för renarna. Längre västerut i anslutning till Iso Svierkku består betet av hänglavskogar. Vid behov utfodras renarna med stödfoder, vilket är både kostsamt och inte lika hälsosamt för renarna som exempelvis marklav.

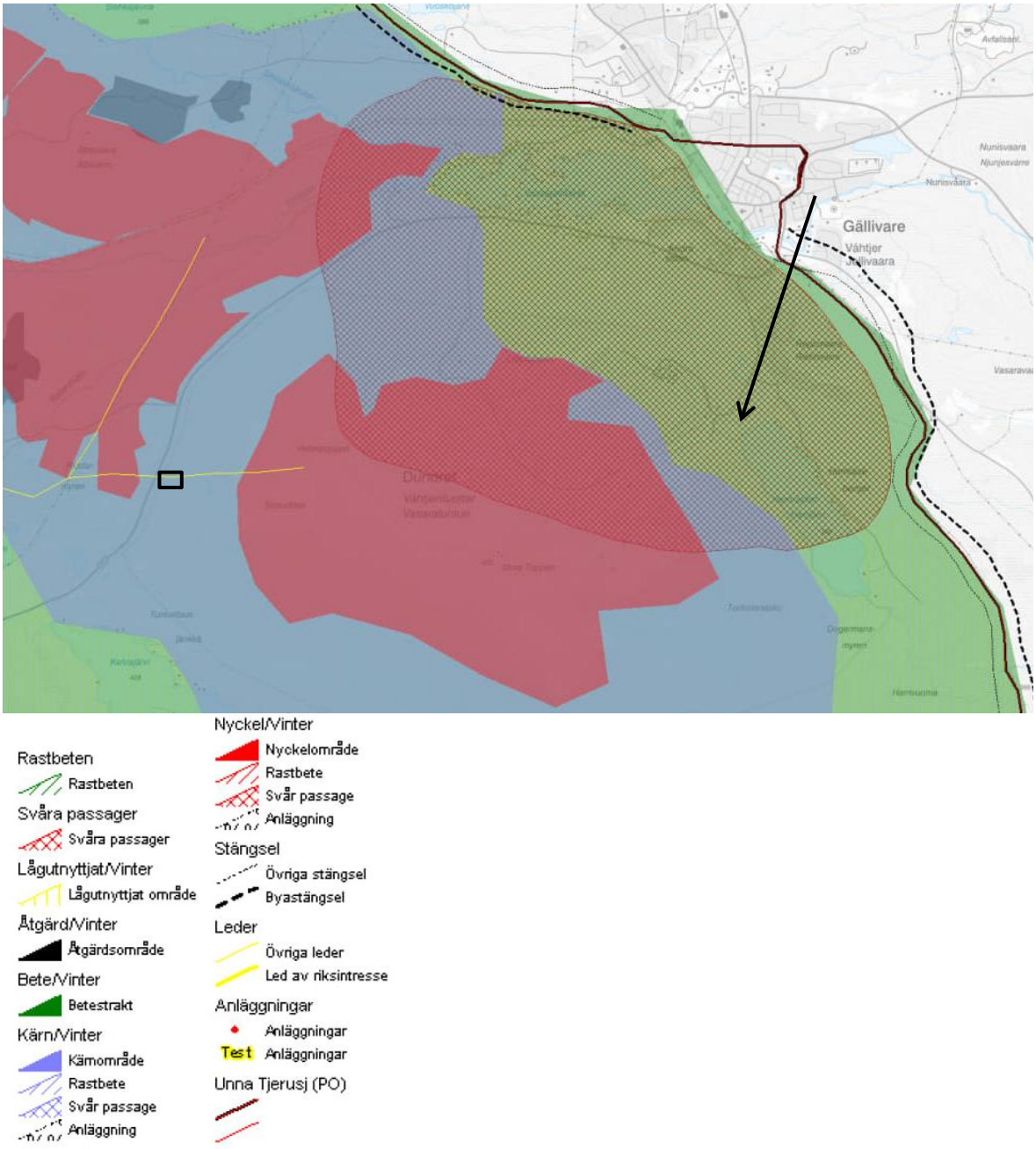
Väster om Dundret i anslutning till väg E45, finns en hage som mäter cirka 50x50 m. Hagen används för att samla upp renhjorden efter flytt från skiljningsanläggningen i Stora Sjöfallet innan den ska drivas till vinterbetet på berget Dundret.

På berget Dundret sker jaktträning av fågelhundar. Unna Tjerusj har en etablerad dialog med hundklubben som gör uppehåll i sin jaktträning när renhjordarna befinner sig i området.

Under samrådet med Unna Tjerusj framkom att de delar av deras marker som omfattar planområdet varken nyttjas i dagsläget, eller troligtvis kommer vara aktuella att nyttja framöver.

Figur 33. Gränser för Unna Tjerusj marker (Sametinget, 2018). Planområdets läge är markerat med en svart pil.

Figur 34. Markanvändning inom Unna Tjerusj marker i anslutning till planområdet (Unna Tjerusj, 2022). Planområdets läge är markerat med en svart pil. Ungefärlig lokalisering av hage för uppsamling av renhjordar är markerad med svart fyrkant.

Befintliga gränser och kartor

Mellan Unna Tjerusj och andra samebyars marker är betesområdena gränsbestämda. Inom Unna Tjerusj marker är dock detta inte fallet, utan betesområden följer praktiska gränser eller rådande praxis.

Några kilometer väster om berget Dundret ligger Stubba naturreservat. Vid och inom Stubba naturreservat finns andra arbetslag som för renar till vinterbete på platsen.

Beroende på förutsättningarna för vinterbete kan renhjordarna där föras från området och till vår-vintermarkerna vid Attavaara. Detta kan medföra att renhjordarna lätt blandas ihop.

Enligt Unna Tjerusj är riksintresseområdet för rennäringen inaktuellt i den del som berörs av aktuell detaljplan. Unna Tjerusj avser lyfta denna fråga med Sametinget för att lägga till nya riksintressen och revidera utpekade riksintressen inom samebyn samt riksintressets värden.

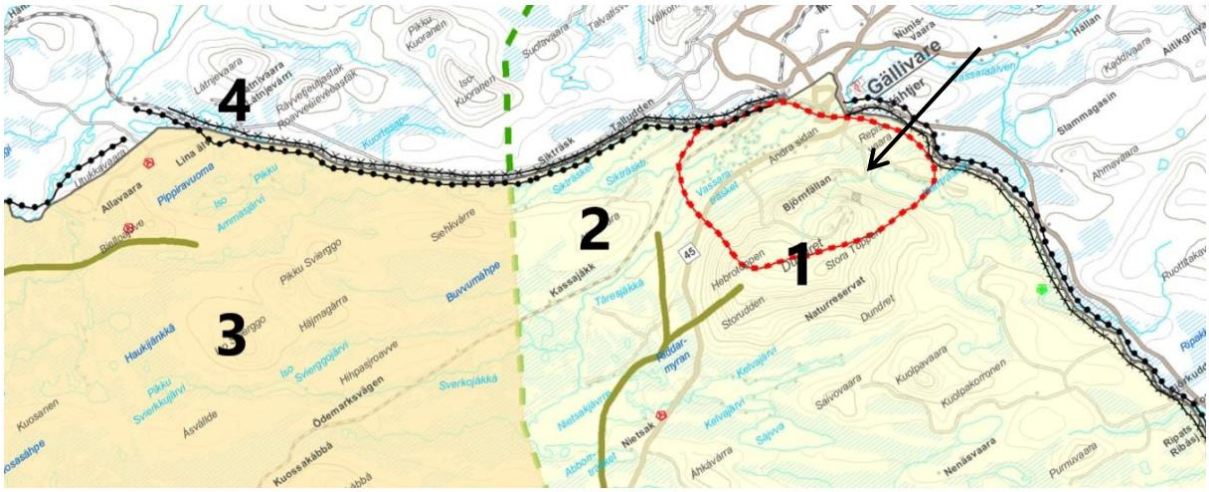
Årstider och tidsperioder

Unna Tjerusjs marker i anslutning till planområdet på Dundrets kalfjäll och Harrträskets västra sida, nyttjas under vinter- och vårvintermånaderna (Tabell 12) och som sommarbete av Gällivare sameby. I direkt anslutning till planområdet finns ett område som utgör trivselland för renarna. Trivselland är områden dit renarna söker sig för att stanna längre perioder för bete, skydd och vila (Sametinget, 2017).

Tabell 12. Unna Tjerusjs aktiviter under året enligt beskrivning från samråd genomfört 2022 gällande planer vid Dundret och Repisvaara. Renskötselåret kan se annorlunda ut från år till år. Tabellen är en beskrivning av ett specifikt år. Plats nära utvecklingsområdet beskriver vilket område av relevans som respektive aktivitet använder. Observera att uppgifterna gällande sommarvistelse har förtydligats vid senare tillfälle vilket gjort att tabellen har uppdaterats. Sommarvistelse sker i trakterna runt Rijtjem (Ritsem) och Stora Sjöfallet. Uppgifterna om vinterbete på västra sidan av Harrträsk har också uppdaterats (WSP, 2024).

Tidsperiod	Aktivitet	Plats nära utvecklingsområdet
Oktober (andra halvan) – december (hela)	Vinterbete.	Kalfjället på Dundret.
Januari – februari	Renhjorden förs till området kring Attavaara, därefter vidare nordväst. En av vintergrupperna använder fortsatt Harrträskets västra sida och vidare söder mot Kuolpavaara.	Flyttleder från Dundret. Västra sidan av Harrträsk
Mars – april (ungefär)	Renhjorden förs i höjd med Iso Svierkku. En av vintergrupperna använder fortsatt Harrträskets västra sida och vidare söder mot Kuolpavaara.	Västra sidan av Harrträsk
April – maj (ungefär)	Renhjorden förs till sommarviste vid Rijtjem och Stora Sjöfallet.	
Maj – oktober	Sommarvistelse vid Stora Sjöfallet.	
Vid flytt från sommar- till vintervistelse	Flytt av renhjorden från skiljnings-anläggningen i Stora Sjöfallet med lastbil och därefter släpps de till hagen i anslutning till E45 vid Dundret.	Södra sidan av Dundretfjället

Flytt av renhjorden från sommar- till vinterviste sker från skiljningsanläggningen i Stora Sjöfallet med lastbil, därefter släpps renarna till hagen i anslutning till E45 vid Dundret och vidare upp på Kalfjälllet.

Figur 35. Olika vistelseplatser under året för renhjorden, numrerade 1-4, se Tabell 12.

Potentiell framtida användning av vissa områden

Under det samrådsmöte som hölls 2022-06-02 framförde Unna Tjerusj ett tydligt önskemål om att även fortsättningsvis använda sina marker på samma sätt som i dagsläget. Det finns dock olika faktorer som kan påverka möjligheten för Unna Tjerusj att göra detta.

Framför allt kan en utveckling av västra Gällivare tätort, vid Attavaara och Sikträsket där Unna Tjerusj har delar av sitt vår-vinterland, påverka samebyn mycket negativt. Unna Tjerusj har börjat använda sina marker vid Harrträskets västra sida och söderut, det vill säga området vid Kuolpavaara, cirka 5 km söder om berget Dundret. Markerna vid Kuolpavaara är dock inte lika bra betesmarker som berget Dundret, varför Unna Tjerusj kan behöva stödutfodra renarna .

Utöver potentiell utveckling av Gällivare tätort finns det ett antal andra faktorer som också påverkar Unna Tjerusj verksamhet negativt i dagsläget. Dessa innefattar;

Skoterkörning. På berget Dundret råder skoterförbud utanför markerade leder, men det finns problem med skoterförare som bryter mot förbudet och skrämmer renarna under vintervistet. Vid Attavaara och Sikträsket utgör antalet skoteråkare ett störningsmoment under renarnas vinterviste på platsen. Främst är det skoterförare som kör utanför markerade skoterleder som utgör ett stort problem. När skoterförare kör utanför skoterleder uppstår risken att renhjorden sprider sig då renarna följer skoterspår från privatpersoner och inte de som har markerats ut av Unna Tjerusj.

Ökad mänsklig aktivitet i tidigare lugna områden. I området kring Attavaara har antalet människor som rör sig i området ökat under de senaste årtiondena. Detta har medfört en förskjuten vandringscykel för renhjorden. Tidigare var det möjligt för

Unna Tjerusj att hålla renhjordarna vid Attavaara fram till april. Den ökade mänskliga aktiviteten i området har medfört att renhjorden måste flyttas tidigare mot Iso Svierkku och sommarviste. Vid Iso Svierkku består betet av hänglavsskogar och renarna behöver därmed utfodras med mer stödfodring. Det påverkar renarnas hälsa samt är en ekonomisk belastning för Unna Tjerusj.

Rovdjurstryck. Under sommarvistet utgör rovdjurstrycket från järv, örn och lodjur ett mycket stort problem för Unna Tjerusj. I anslutning till samhällen förekommer även hundar som jagar renar och i vissa fall dräper dessa, främst renkalvar.

Befintliga barriärer. Väg E45 löper i anslutning till berget Dundret och utgör en barriär genom Unna Tjerusjs marker. Trafiken på vägen måste stängas av under tiden som Unna Tjerusj flyttar renhjorden till/från Dundret. Enstaka renar drabbas av påkörning under vintervistet vid Dundret men påkörning av renar vid väg E45 är inte ett utbrett problem. Utöver E45 utgör även järnvägen Inlandsbanan strax norr om E45 en barriär genom Unna Tjerusj marker. Dock trafikeras inte Inlandsbanan under den tidsperiod då Unna Tjerusj flyttar sina renhjordar över järnvägen.

Pågående projekt i området. Pågående regionala projekt som påverkar hur och i vilken omfattning Unna Tjerusj kan nyttja sina marker utgörs av:

- Skogsavverkning vid Attavaara
- Svenska kraftnäts planerade nya kraftledning Hybrit
- Samhällsomvandling av Gällivare tätort som medför intrång i vår-vintermarker.
- Pågående arbete med ny detaljplan för fastigheten Gällivare 18:13 (nu del av fastigheten Gällivare 12:74)
- Eventuell framtida brytning av mineraler i Kallakgruvan.
- Eventuell framtida utveckling av transporter på inlandsbanan

<u>Faktorer som inte påverkar användningen av markerna vid Dundret</u>

Skidåkare. De skidåkare som i dagsläget nyttjar Dundret utgör inte ett problem för Unna Tjerusj.

Befintligt liftsystem. Det befintliga liftsystemet vid Dundrets skidanläggning utgör inte ett problem för Unna Tjerusj.

Planerad utvidgning av Aitikgruvan. Unna Tjerusj är inte direkt berörda av det markintrång som planerad utvidgning av Aitikgruvan, belägen sydöst om planområdet, innebär.

Skadeförebyggande åtgärder

- Genomförande av de skadeförebyggande åtgärder för rennäring och riksintresse för rennäring som listas i kapitlet *Skadeförebyggande* åtgärder *områden*.

Effekter och konsekvenser av nollalternativet

Nollalternativet innebär att befintlig verksamhet på platsen med största sannolikhet även kommer fortsätta framöver. Nollalternativet innebär ur den aspekten inte någon skillnad jämfört med dagsläget. Dock innebär nollalternativet och gällande områdesbestämmelser att det även fortsättningsvis kommer vara tillåtet att uppföra mindre anläggningar för sport och rörligt friluftsliv inom den östra delen av planområdet.

Det finns flera pågående projekt inom Unna Tjerusj marker som kan medföra att de framöver kan komma att behöva förändra sin nuvarande markanvändning, vilket gör att de kumulativa effekterna kan bli märkbara. Unna Tjerusj har framfört att de marker i planområdets närhet som är aktuella att använda för renskötsel utgörs av området söder om planområdet från Harrträskets västra sida och vidare söderut mot Kuolpavaara. Eftersom betena där är något sämre behöver renarna stödutfodras. Då området ligger utanför planområdet bedöms nollalternativet i sig inte medföra någon påverkan på Unna Tjerusj markanvändning, men den kumulativa effekten bedöms kunna bli liten och negativ.

Faktorer utifrån nollalternativet som kan påverka användning av markerna innefattar;

Skoterkörning. Då nollalternativet innebär att mindre sport- och friluftsanläggningar kan anläggas inom en del av det tilltänkta detaljplaneområdet, kan detta innebära att antalet personer som vistas i området ökar. Detta kan medföra att även antalet skoteråkare ökar. Utvecklingen av Repisvaara har markant ökat skotertrafiken vilket har försvårat renskötseln. Detta innebär en kumulativ negativ påverkan på Unna Tjerusj verksamhet under den tid på året som renhjorden vistas på berget Dundret i jämförelse med dagsläget.

Ökad mänsklig aktivitet i tidigare lugna områden. I området kring Attavaara har ökad mänsklig aktivitet i tidigare lugna områden medfört negativ påverkan på Unna Tjerusj verksamhet. I dagsläget utgör inte den aktivitet som förekommer inom och i direkt anslutning till planområdet någon negativ påverkan på Unna Tjerusj verksamhet. Nollalternativet innebär dock att antalet personer som vistas inom och i anslutning till planområdet kan komma att öka. Ökat antal människor på platsen kan medföra störningsmoment för de renar som vistas på berget Dundret, alternativt när renhjorden förs till Harrträskets västra sida och längre söderut. Nollalternativet medför ur denna aspekt negativ påverkan i jämförelse med dagsläget. Dock kommer renar som vistas i området störas under en begränsad tidsperiod då renhjorden vistas i området i huvudsak från oktober till december. Eventuella störande moment kommer främst vara koncentrerade inom det nuvarande planområdet, där renhjorden inte vistas, vilket minskar den negativa påverkan.

Befintliga barriärer. Nollalternativet innebär inte någon påverkan på de befintliga barriärer som finns i området och utgörs av väg E45 och Inlandsbanan. Även om planområdet är lokaliserat i en del av Unna Tjerusj marker som inte nyttjas i dagsläget, kan Unna Tjerusj framöver behöva nyttja dessa, vilket då kan ha försvårats

av utbyggnad enligt nollalternativet. Pågående detaljplan för angränsande fastighet Gällivare 18:13 (nu del av fastigheten Gällivare 12:74) kan även komma att förstärka barriäreffekten på platsen vilket ger en kumulativ negativ effekt. Nollalternativet bedöms ur denna aspekt medföra en liten negativ påverkan jämfört med dagsläget.

Pågående projekt i området. Omfattningen av nollalternativets påverkan ur denna aspekt beror på hur andra projekt inom Unna Tjerusj marker fortlöper (utveckling av Gällivare tätort, utbyggnad av Hybrit och skogsavverkning vid Attavaara med flera).

Sammantaget bedöms nollalternativet medföra små negativa konsekvenser med avseende på rennäring jämfört med nuvarande förhållanden på kort sikt. På längre sikt och med kumulativ påverkan kan nollalternativet innebära måttliga negativa konsekvenser.

Effekter och konsekvenser av huvudalternativet

Planområdet är beläget i sydöstra delen av Unna Tjerusj marker och används inte av dem i dagsläget, men området väster om Harrträsket söder om planområdet har tagits i bruk. Huvudalternativet innebär en stor exploatering inom planområdet som därmed kommer att förhindra möjligheten för Unna Tjerusj att nyttja dessa områden i framtiden. Omfattningen av huvudalternativets påverkan beror på i vilken omfattning olika faktorer och andra pågående projekt i området påverkar Unna Tjerusj befintliga markanvändning.

Om utvecklingen leder till ökad aktivitet under flera månader, och även över sommaren, ökar risken för markslitage då stigar breddas och vistelse utanför lederna riskerar att ytterligare förstöra marklaven som är renarnas bete på Dundret (WSP, 2024). Mellan maj och oktober befinner sig renarna vanligtvis på sommarbete längre västerut vilket gör att den ökade mänskliga aktiviteten inte stör renarna under sommaren.

Faktorer utifrån huvudalternativet som kan påverka användning av markerna innefattar;

Skoterkörning. Huvudalternativet innebär att antalet människor som vistas i och i anslutning till planområdet kommer öka betydligt mer än i nollalternativet. Antalet skoteråkare som bryter mot skoterförbudet som råder på berget Dundret kan därmed komma att öka, vilket är negativt för Unna Tjerusj verksamhet.

Ökad mänsklig aktivitet i tidigare lugna områden. Den negativa påverkan som huvudalternativet ur denna aspekt kommer medföra på Unna Tjerusj verksamhet bedöms bli större än nollalternativet. Dock kommer aktiviteten främst att öka inom planområdet och i de anslutande skidbackarna, där renarna inte vistas i dagsläget. För området vid Harrträskets västra sida och söderut kan det ökade antalet människor medföra negativ påverkan. Huvudalternativet innebär ur denna aspekt att renhjorden skulle utsättas för störande moment under en begränsad tidsperiod under

året, vanligen mellan oktober och december. Den negativa påverkan som ökad mänsklig aktivitet i området medför bedöms sammantaget som medelstor.

Befintliga barriärer. Huvudalternativet innebär inte någon påverkan på de befintliga barriärer som finns i området som utgörs av väg E45 och Inlandsbanan. Huvudalternativet innebär däremot att en ny barriär i landskapet skapas. Även om planområdet är lokaliserat i en del av Unna Tjerusj marker som inte nyttjas i dagsläget, kan Unna Tjerusj framöver behöva nyttja dessa, vilket då kan ha försvårats av utbyggnad enligt planförslaget. Detta minskar visserligen huvudalternativets negativa påverkan på Unna Tjerusj markanvändning, men viss negativ påverkan kommer ändå uppstå. Om antalet besökare ökar i området kan också bil – och tågtrafik öka som en indirekt effekt, vilket gör barriäreffekten mer kraftfull och medför en ökad risk för påkörningar (WSP, 2024). Barriäreffekten kommer även förstärkas om pågående detaljplan för angränsande fastighet Gällivare 18:13 (nu del av fastigheten Gällivare 12:74) antas. Planförslaget bedöms ur denna aspekt medföra stor negativ påverkan.

Pågående projekt i området. Huvudalternativet kommer, som tidigare nämnt, att försvåra Unna Tjerusjs möjlighet att nyttja sina marker på platsen. Omfattningen av påverkan ur denna aspekt beror också på hur andra projekt inom Unna Tjerusj marker fortlöper (utveckling av Gällivare tätort, utbyggnad av Hybrit och skogsavverkning vid Attavaara, med flera).

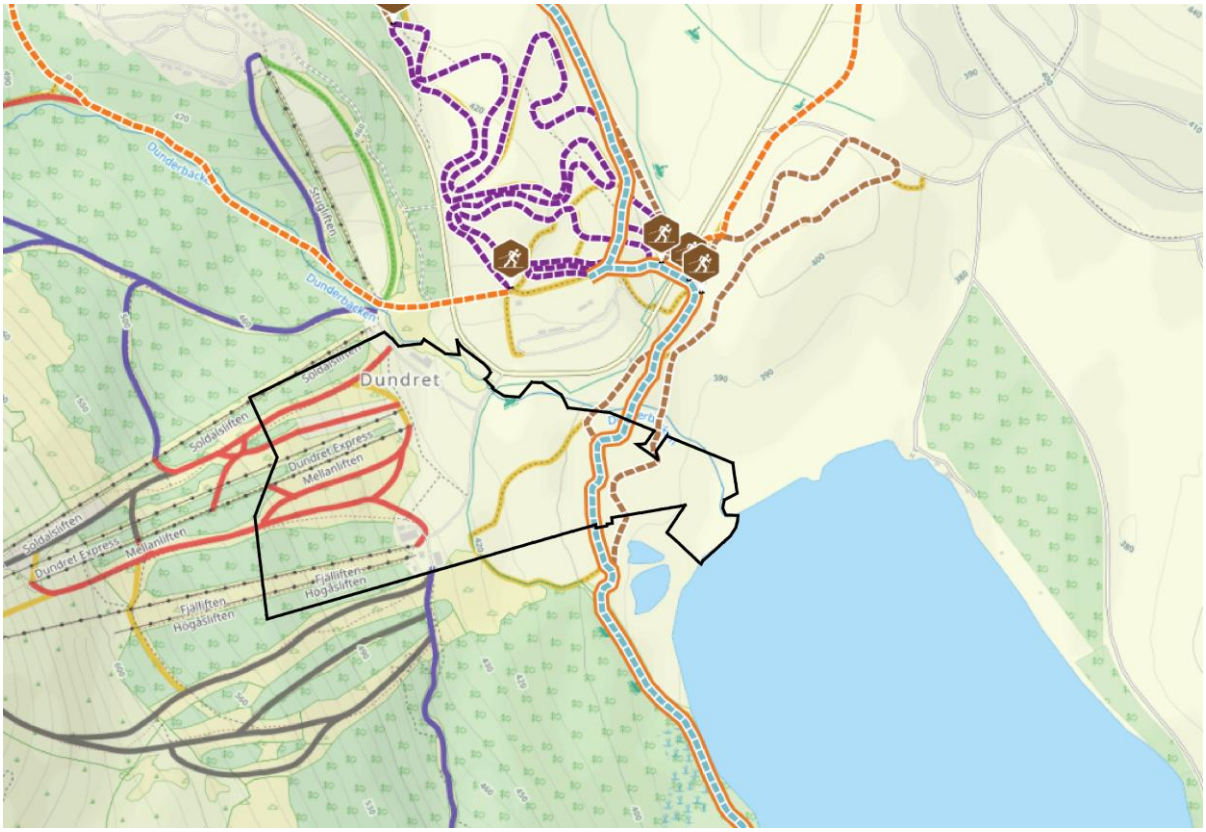
Huvudalternativet bedöms i jämförelse med nollalternativet medföra större negativ påverkan ur denna aspekt. Huvudalternativet innebär även att en större yta exploateras och att den därmed inte kan nyttjas av Unna Tjerusj, jämfört med nollalternativet. Därutöver kommer mängden aktivitet i området bli större vid genomförande av huvudalternativet. Den kumulativa påverkan som huvudalternativet därför bedöms medföra är därför större jämfört med nollalternativet.

Sammantaget bedöms huvudalternativet medföra medelstora negativa konsekvenser med avseende på rennäring jämfört med nuvarande förhållanden och små negativa konsekvenser jämfört med nollalternativet. Den kumulativa effekten med fler områden som tas i anspråk för samhällsutveckling i samverkan med klimatförändringen som kan medföra sämre bete bedöms kunna ge måttlig till stor negativ konsekvens för rennäringen.

Rekreation och friluftsliv

Förutsättningar

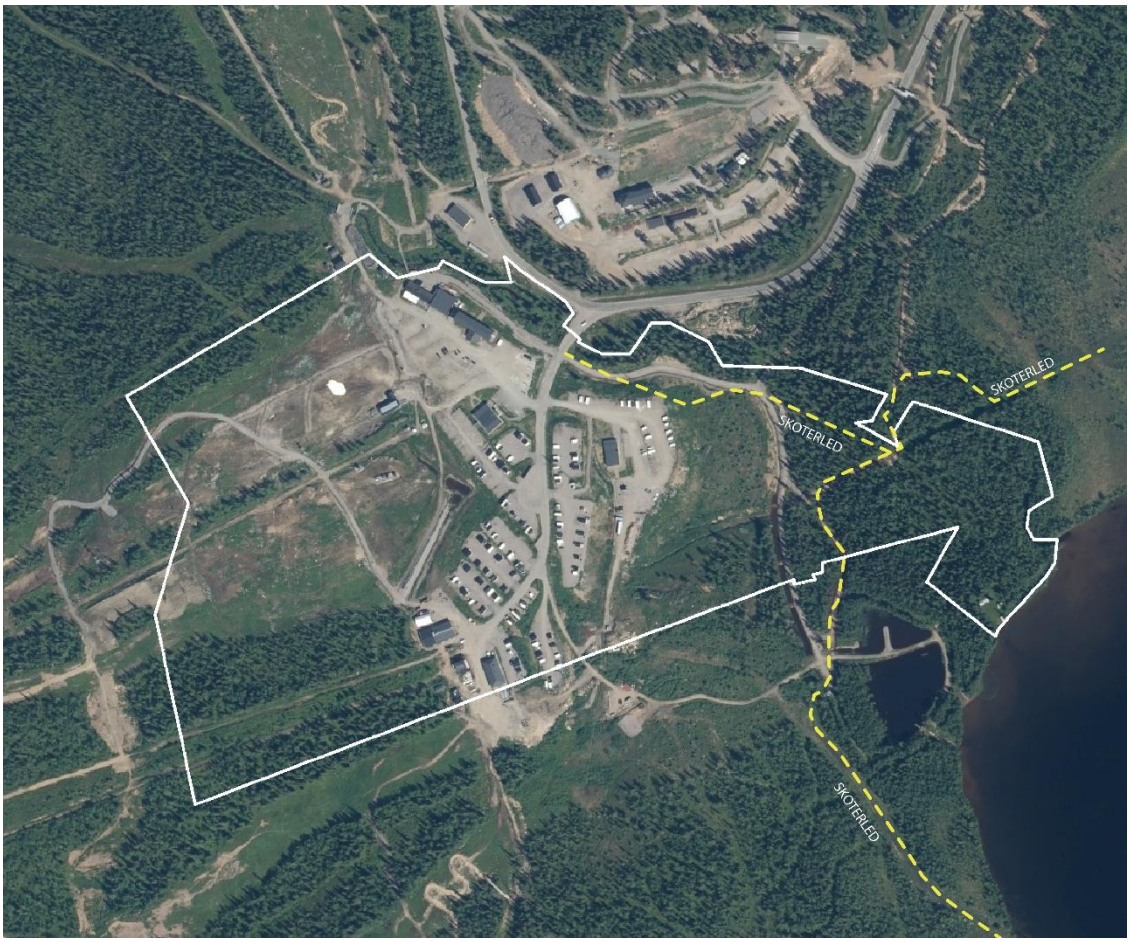
Vintertid utgörs de största rekreativa värdena inom och i anslutning till planområdet av längd- och utförsåkning med tillhörande kringaktiviteter vid och på berget Dundret. Figur 36 ger en översikt över längdskidspår, leder och alpina nedfarter inom i direkt angränsning till planområdet.

Figur 36. Översikt över längdskidspår (streckade linjer), leder och alpina nedfarter inom och i direkt angränsning till planområdet.

Inom och/eller i närheten av planområdet finns motions- och skidspår samt en nyetablerad gång- och cykelväg som sträcker sig från Gällivare centrum till Dundret. Längdskidspåret ”Harrträskslingan” är ett lättare skidspår som går genom och vänder inom planområdet. Inom området sker även ”Dundret runt”, vilket är ett stort årligt event där deltagarna kan välja att åka 3 eller 5 mil. Skidslingorna passerar genom planområdet och fortsätter på västra/östra sidan av Harrträsk. Närmast Dundret i norr ligger Hellnerstadion som är en arena för längdskidåkning.

Dundret omfattas av generellt förbud mot snöskotertrafik, varför snöskoter endast får framföras på markerade leder under särskilda villkor avseende tider och hastighet. Skoterleden genom planområdet är en del av infrastrukturen i området och är av stor betydelse för besöksantalet och tillgängligheten till området under vintersäsongen. Gällivare kommun har det övergripande ansvaret för skoterlederna i tätorten medan skoterklubbarna sköter drift och underhåll (Gällivare kommun, 2026a).

Figur 37. Skoterleder inom planområdet.

Sommartid nyttjas området för bland annat bärplockning och vandring. Det finns även en nyskapad downhillbana som Dundret Fjällanläggning AB har anlagt tillsammans med cykelföreningen Dundret MTB. Inom planområdet finns även en camping och ett vandrarhem.

Skadeförebyggande åtgärder

- Tydlig skyltning med information om Natura 2000-områdena och naturreservatet för att främja kunskap och varsamt nyttjande av natur- och friluftsområden.

Effekter och konsekvenser av nollalternativet

Nollalternativet i förhållande till rekreation och friluftsliv innebär att det är möjligt att anlägga mindre anläggningar avsedda för sport och/eller rörligt friluftsliv inom området för gällande områdesbestämmelser (östra delen av aktuellt planområde), vilket är positivt för rekreation- och friluftsvärden och tillgång till dessa för närboende.

Sammantaget bedöms nollalternativet medföra små positiva konsekvenser med avseende på rekreation och friluftsliv jämfört med nuvarande förhållanden.

Effekter och konsekvenser av huvudalternativet

Detaljplanens genomförande syftar till att öka antalet besökare i området och skapa förutsättningar för ett flertal aktiviteter under hela året, såsom längd- och utförsåkning, downhill/mountainbike, löpning/vandring, utflykter, bärplockning, bad, fiske och liknande. Huvudalternativet innebär därmed i stora drag positiva konsekvenser för rekreation och friluftsliv i området.

Befintliga värden för rekreation, friluftsliv och naturvård för både Harrträsket och Dunder-bäcken har bedömts kunna bibehållas vid genomförandet av detaljplanen. Dessutom kan det bidra med tillkommande rekreativa värden till platsen. Huvudalternativet kommer bland annat att medföra ökad tillgång till de friluftsaktiviteter som finns att tillgå inom och intill planområdet.

Genomförandet av detaljplanen innebär omdragning av längdskidspåren ”Harrträskslingan” och ”Dundret Runt”. Ny lokalisering/omdragning av berörda längdskidspår föreslås längs med Harrträsket där marken har planlagts som naturområde.

Detaljplanens genomförande medför även en omlokalisering av skoterleden, vilket förbättrar tillgängligheten under vintersäsongen och innebär en positiv konsekvens för rekreation och friluftsliv. Skoterledens dragning genom planområdet är fortsatt en viktig faktor för att tillgängliggöra området under vintersäsongen, generera besökare samt bidra till ett underlag för kommersiell service i området.

Jämfört med nollalternativet medger huvudalternativet mer och större bebyggelse samt en mer varierad typ av bebyggelse. Huvudalternativet medger utbyggnad av bland annat bostäder, hotell-, konferens-, fritids- och rekreationsanläggning och centrumverksamhet. Det innebär att fler människor, både stadigvarande boende samt besökande till hotell- och konferensanläggningen, campingen med mera, får tillgång till rekreation- och friluftslivsområden, vilket anses positivt. Utbudet och utformningen av dessa är dessutom förbättrade jämfört med nuläget. Möjligheter för viss typ av friluftsliv, såsom upplevelsen av orörd vild natur i samband med längdskidåkning eller vandring, kan dock försämras något till följd av att nyttjande av området ökar.

Sammantaget bedöms huvudalternativet medföra medelstora positiva konsekvenser med avseende på rekreation och friluftsliv jämfört med nuvarande förhållanden och små positiva konsekvenser jämfört med nollalternativet.

Landskapsbild

Förutsättningar

Landskapet kring planområdet är kuperat och omfattar delar av berget Dundret. Intill ligger bergen Liikavaara och Repisvaara. Dundret är ett lågfjäll och är som de andra topparna i området jämt avrundat av inlandsisens framfart. Det saknas högre toppar i omgivningarna vilket gör att Dundret syns på långt håll och utgör ett viktigt landmärke för Gällivare med omgivning (Murman Arkitekter AB, 2008).

Marken inom planområdet är sluttande i etapper, från berget Dundret ner till Harrträsket. Uppställningsytor som är grusade och plana, avsedda för parkering av både bilar och husvagnar åtskiljs topografiskt av huvudsakligen gräsbevuxna slänter (Figur 38 och Figur 39). Slänterna är på vissa platser branta.

Landskapet inom planområdet utgörs i öster främst av orörd skogsmark som omger Dunderbäcken och växer i anslutning till Harrträsket. Här återfinns även dagvatten-dammarna. Över Dunderbäcken finns också två befintliga gång- och cykelöverfarter som möjliggör transport över Dunderbäcken (Figur 40).

Genom planområdets löper en befintlig skoterled som binder samman planområdet med intilliggande områden (se Figur 37). I planområdets västra delar domineras landskapet av den befintliga campingen i norr med intilliggande skidlift-system.

Figur 38. Panoramavy mot nordväst med Repisvaara i bakgrunden till vänster och Harrträsk till höger i bild. I förgrunden syns befintliga campingplatser till vänster samt avverkat område för ny nedfart inom anläggningen till höger.

Figur 39. Befintlig väg mellan dagvattendammarna, samt berget Dundret och vid dess fot skymtar husvagnsparkering och befintligt aktivitetshus.

Figur 40. Befintlig överfart för skoterförare, cyklister och gående över Dunderbäcken.

Områdets utbyggnad har historiskt sett inte skett utifrån bärande gestaltnings-principer utan etappvis utifrån verksamhetens behov av angörings- och parkerings-ytor, husvagnsuppställning och snöupplag där även bebyggelseutvecklingen skett etappvis utifrån behovet av butiks- och restauranglokaler, övernattningsboende,

föreningslokaler samt verksamhets- och servicebyggnader. Bebyggelsekaraktären varierar därför i området.

På Liikavaaratoppen, strax nordväst om planområdet, finns cirka 100 småhus i 1-2 våningar där anpassning till terrängen i vissa fall förekommer genom suterräng-våning. Karaktären är huvudsakligen fritidshus i trä med samhörigt formspråk och färgsättning i dova kulörer. På Liikavaaratoppen ligger också en hotell- och konferensanläggning, den så kallade Björnfällan.

Hela planområdet ingår, som tidigare nämnt, i samebyn Unna Tjerusjs åretrunt-marker. Det ligger även inom en utpekad svår passage och används inte i dagsläget. Det finns dock inte något utmärkande för rennäringen inom planområdet med hänsyn till landskapsbilden.

Inom, eller i direkt anslutning till planområdet, finns inte något utpekat kulturhistoriskt objekt.

Skadeförebyggande åtgärder

- Utformning av bebyggelsen såsom största byggnadsarea, högsta nockhöjd och fasadmaterial regleras genom planbestämmelser.
- Krav som ställs på centrum- och bostadsbebyggelsens utformning ska följas upp för att säkerställa att dessa regleringar efterlevs.
- Konnektivitet mellan planområdet och pågående detaljplan för Gällivare 18:13 (nu del av fastigheten Gällivare 12:74) ska säkerställas genom dialog och samarbete under planprocesserna, för att inga barriärer ska uppstår mellan de båda områdena.

Effekter och konsekvenser av nollalternativet

Nollalternativet kan innebära att mindre sport- och friluftsanläggningar uppförs inom delar av planområdet och därmed påverkar landskapsbilden. I gällande områdesbestämmelser anges endast att dessa anläggningar ska vara ”mindre”. Det finns inte någon angivelse gällande högsta tillåtna byggnadshöjd, största tillåtna area eller reglering av exempelvis färgsättning. Följden blir därmed att det blir en tolkningsfråga hur stor och hög en ”mindre anläggning för sport och rörligt friluftsliv” kan vara samt att anläggningar som uppförs inte är enhetliga med befintlig bebyggelse på platsen. Nollalternativet innebär därmed att det kan uppstå negativa konsekvenser på landskapsbilden på lokal nivå, både i jämförelse med dagsläget och huvudalternativet. Omfattningen av den exploatering som kan ske inom planområdet är dock inte lika stor som huvudalternativet.

Sammantaget bedöms nollalternativet medföra små negativa konsekvenser med avseende på landskapsbilden jämfört med nuvarande förhållanden.

Effekter och konsekvenser av huvudalternativet

Huvudalternativet innebär ytterligare exploatering av planområdet, vilket kommer påverka landskapsbilden inom och i anslutning till planområdet både positivt och negativt. Planlagda byggrätter är lokaliserade till redan ianspråktagna ytor inom befintlig anläggning samt i skogsområdet invid Harrträsket.

En del av kvarvarande skogsområde kommer att avverkas och andra idag obebyggda platser kommer bebyggas. Detta medför negativ påverkan på områdets orörda naturlandskapskaraktär.

Sett från Harrträsket kommer huvudalternativet innebära stor förändring jämfört med både dagsläget och nollalternativet då sjön är belägen lägre än stora delar av planområdet. Framförallt uppförandet av hotell-, konferens-, fritids- och rekreations-anläggning innebär en stor påverkan på landskapsbilden.

En utbyggnad av området med bostäder och fritidshus i kvartersindelningar, centrumverksamheter och hotell samt tillhörande parkeringsanläggningar kommer ge lokal påverkan på platsens karaktär. Fasadmaterial och färgsättning för bostads- och centrumbebyggelse kommer att regleras inom planområdet. Därutöver kommer det inom angivna ramar vara möjligt att variera form, takvinklar, takmaterial samt nockhöjd på fastigheter. Detta bedöms vara positivt för områdets landskapsbild och skapa en enhetlig utformning av området i jämförelse med nollalternativet där sådana regleringar saknas.

Den strukturplan som togs fram för planarbetet utgår från att planering ska anpassas till befintliga förhållanden. För att säkerställa detta finns det planbestämmelser om att byggnader ska placeras och anpassas till befintlig terräng. Utfyllnad och sprängning som skapar stora höjdskillnader med slänter eller murar tillåts ej. Placeringen av bostäder med hänsyn till befintliga slänter och platåer liksom möjligheten till suterränghus, möjliggör inte bara en anpassning av bebyggelsen till områdets topografi utan bidrar också till möjligheten till utsikt över Gällivare.

Höjdskillnaden inom kvartersmarken varierar från högsta punkten +444 meter ned till +397 meter. Inom centrumkvarteret medges högsta nockhöjd till 18 meter respektive 26 meter. Väster om infartsvägen möjliggörs för en bebyggelse med en nockhöjd på 24 meter respektive 16 meter. Inom detta område ligger befintlig bebyggelse med funktioner för fjällanläggningen. Närmast väster om centrum-kvarteret regleras en varierande högsta nockhöjd på mellan 16,0 - 24 meter. I övriga bostadsområden regleras högsta nockhöjd till 18 meter. Detta innebär att huvudalternativet medför ett samlat genomtänkt formspråk på bebyggelsen, vilket skiljer sig från både nollalternativet och nuvarande förhållanden.

Sammantaget bedöms huvudalternativet medföra medelstora negativa konsekvenser med avseende på landskapsbilden jämfört med nuvarande förhållanden och små negativa konsekvenser jämfört med nollalternativet.

MILJÖKVALITETSNORMER

Miljökvalitetsnormer (MKN) är ett juridiskt bindande styrmedel som infördes med miljöbalken 1999 för att komma till rätta med miljöpåverkan från diffusa utsläppskällor från till exempel trafik och jordbruk. MKN kan anges som en halt eller ett värde (högsta tillåtna halt av ett ämne i luft, mark, eller vatten) men kan även beskrivas i ord. MKN kan ses som styrmedel för att på sikt nå miljökvalitetsmålen. Det finns idag MKN för luft, vatten och buller. För aktuellt planförslag bedöms endast MKN för vatten vara relevanta.

Ytvattenförekomst Harrträsket

Harrträsket är en utpekad ytvattenförekomst (SE745113-171209) (VISS, 2025). Aktuella statusklassningar för Harrträsket redovisas i Tabell 13. Planerade åtgärder får inte medföra en försämring av gällande statusklassningar och inte heller äventyra att MKN kan nås.

Tabell 13. Ekologisk samt kemisk status för Harrträsket (SE745113-171209) enligt förvaltningscykel 3 (2017-2021) (VISS, 2025).

<table>
<tr><td colspan="2">EKOLOGISK STATUS</td><td>KOMMENTAR</td></tr>
<tr><td colspan="2">Status</td><td rowspan="2">Statusklassningen baseras på tillgängliga data, men det saknas underlag för flera parametrar (näringsämnen, särskilt förorenande ämnen med mera).

Tillförlitlighetsklassning är 2 – medel.</td></tr>
<tr><td colspan="2">God</td></tr>
<tr><td colspan="2">KEMISK STATUS</td><td>KOMMENTAR</td></tr>
<tr><td>Status 2020</td><td>Kvalitetskrav (MKN)</td><td rowspan="2">Vattenförekomsten bedöms inte uppnå god status med avseende på bromerade difenyletrar (PBDE) och kvicksilver (Hg), baserat på en nationell klassificering av dessa som gjorts av Vattenmyndigheterna.

Tillförlitlighetsklassning är 2 – medel.</td></tr>
<tr><td>Uppnår ej god</td><td>God kemisk ytvattenstatus</td></tr>
</table>

Ytvattenförekomstens kemiska status grundar sig i att kvicksilver och polybromerade difenyletrar (PBDE) med stor sannolikhet överskrids i vattenförekomsten. Dock överskrids gränsvärdena för dessa ämnen i alla Sveriges vattenförekomster, varför undantag satts i form av mindre stränga krav då det bedömts tekniskt omöjligt att sänka halterna. Statusbedömningen om man bortser från kvicksilver och PBDE anses vara god kemisk status (VISS, 2025).

Då det saknas underlag för flera parametrar har provtagning av vattnet skett i tre provtagningspunkter i Harrträsket under oktober 2025. I dagvattenutredningen redogörs att utifrån analysresultaten kan det utläsas att många halter är låga eller till och med under laboratoriets detektionsgräns. Detta indikerar att Harrträsket har god status med låg belastning av de analyserade ämnena.

Effekter och konsekvenser av nollalternativet

Nollalternativet innebär att mindre sport- och friluftsanläggningar uppförs inom delar av planområdet. Det innebär även en komplett utbyggnad av systemlösningen för hantering av dagvatten enligt genomförda dagvattenutredningar, vilket bedöms innebära mindre belastning på Harrträsket. Nollalternativet bedöms därför inte påverka MKN på ett otillåtet sätt.

Effekter och konsekvenser av huvudalternativet

Huvudalternativet innebär exploatering av planområdet enligt planförslaget, vilket innebär förändrad markanvändning och avvattning inom planområdet. Den föreslagna dagvattenhanteringen, för vilken åtgärder till stor del redan har slutförts, innebär att hela planområdet avvattnas till Harrträsket via den framtagna systemlösningen.

AFRY:s beräkningar av föroreningshalter i dagvatten/smältvatten före och efter ändring av markanvändning visar att koncentrationerna för huvudalternativet är låga för alla beräknade ämnen. Dessutom är den beräknade föroreningsbelastningen mycket låg och dagvattenutsläpp från stora regnevent som skulle kunna föra med sig föroreningar begränsas av avskiljning i det nya dagvattensystemet. Därmed kommer de flesta föroreningar som uppstår inom planområdet stanna inom planområdet. Reningskapacitet anses vara tillräckligt stor både i nuläget och i framtiden för att förhindra utsläpp av föroreningar till Harrträsket.

Utifrån den provtagning som utförts i Harrträsket under 2025 visar resultaten på låga halter. För fosfor är halten under detektionsgränsen medan kväve visar på låga halter, mellan 0,16-0,21 mg/l. Det indikerar att belastningen på Harrträsket är låg idag. För den ekologiska statusen är det främst kvalitetsfaktorn näringsämnen som påverkas av dagvatten. Föroreningsberäkningarna visar att kväve- och fosfor-belastningen ligger under riktvärden för dagvattenutsläpp enligt Skellefteå kommuns riktvärden, både för nuvarande situation och efter planerad utbyggnad. Provtagning av vattnet i Harrträsket visar på låga halter, vilket indikerar att belastningen på Harrträsket är låg idag. Därmed bedöms en exploatering enligt planförslaget inte riskera att MKN äventyras för ekologisk status i Harrträsket.

Utifrån beräkningar av föroreningskoncentrationer av AFRY (2026) bedöms MKN för kemisk status inte äventyras i Harrträsket till följd av planförslaget.

Därmed förväntas MKN i recipienten inte påverkas på ett otillåtet sätt (AFRY, 2026).

MILJÖMÅL

Miljömålssystemet består av ett generationsmål och 16 miljökvalitetsmål. Sveriges miljömål brukar anses utgöra det nationella genomförandet av den ekologiska dimensionen av de globala hållbarhetsmålen och Sveriges 16 miljökvalitetsmål beskriver det tillstånd i den svenska miljön som miljöarbetet ska leda till. Länsstyrelsen i Norrbottens län fastställde 2013 att de regionala miljömålen likställs med de gällande nationella miljökvalitetsmålen.

Miljömålen

1 Begränsad klimatpåverkan
2 Frisk luft
3 Bara naturlig försurning
4 Giftfri miljö
5 Skyddande ozonskikt
6 Säker strålmiljö
7 Ingen övergödning
8 Levande sjöar och vattendrag
9 Grundvatten av god kvalitet
10 Hav i balans samt levande skärgård
11 Myllrande våtmarker
12 Levande skogar
13 Ett rikt odlingslandskap
14 Storslagen fjällmiljö
15 God bebyggd miljö
16 Ett rikt växt-och djurliv

Illustratör: Tobias Flygare

De miljömål som bedömts vara relevanta för detaljplanen samt hur dessa bedömts påverkas av planerade åtgärder redovisas i Tabell 14.

Tabell 14. Miljömål som bedömts påverkas av detaljplanen Del av Dundret 5:4.

Nr:	Miljökvalitets-mål	Kommentar
8	Levande sjöar och vattendrag	Med den dag- och spillvattenhantering som planeras inom planförslaget bedöms transporten av föroreningar och sediment till Harrträsket begränsas tillräckligt för att planförslagets genomförande inte ska motverka målet. Förutsättningar för friluftsliv i strandnära miljöer, som enligt miljömålet ska värnas, bedöms i viss mån förbättras till följd av planförslaget.
14	Storslagen fjällmiljö	Regeringens preciseringar angående miljömålet innefattar bland annat fjällens värden för rennäringen, ekosystemtjänster och god stabilitet i den biologiska mångfalden inom fjällmiljö, bevarade natur- och kulturmiljövärden samt fjällmiljöers värden för friluftsliv. Planförslaget förväntas innebära viss negativ

Nr:	Miljökvalitets-mål	Kommentar
		påverkan på renskötseln i anslutning till och inom planområdet. Dessutom förväntas planen medföra medelstora negativa konsekvenser på naturmiljön. Planens syfte gällande friluftsmiljöer och möjligheter bedöms dock bidra till värnande och bibehållning av fjällmiljöns värden för friluftsliv. Planförslaget bedöms således innebära både positiv och negativ påverkan på miljömålet.
15	God bebyggd miljö	Utbyggnad enligt planförslaget innebär utvidgning av befintlig verksamhet inom området och tar främst tillvara på redan ianspråktagen mark. Planen har utformats med hänsyn till skyddade områden och befintliga natur-, vatten- och friluftsvärden och tillgängliggör natur- och grönområden för fler människor. Området planeras också med en variation av bostäder, verksamheter och service. Planförslaget bedöms innebära positiv påverkan på miljömålet.
16	Ett rikt växt- och djurliv	Området är till stora delar redan ianspråktaget av bebyggelse men kvarvarande skogsområde kring Dunderbäcken, framförallt i närheten av Harrträsket, har påtagliga naturvärden och förhållanden som är av betydelse för områdets biologiska mångfald. Genomförandet av planförslaget bedöms innebära viss negativ påverkan på miljömålet till följd av byggnation inom område med utpekade naturvärden.

SAMLAD BEDÖMNING

Nedan ges en sammanställning över konsekvenserna för samtliga beaktade miljöaspekter i denna MKB för nollalternativet samt det så kallade huvudalternativet, det vill säga ett genomförande av planförslaget och de ansökta åtgärderna. Samtliga bedömningar görs jämfört med nuvarande förhållanden. Graderingen av konsekvenserna görs enligt färgkodad skala, se Tabell 15.

Beskrivning av påverkan på skyddade områden utgår från risk och/eller möjlighet att påverka utpekade värden och syften, snarare än bedömningen enligt Tabell 15.

Tabell 15. Använd konsekvensskala i miljöbedömningen.

---	--	-	0	+	++	+++
Stora negativa	Medelstora negativa	Små negativa	Inga konsekvenser	Små positiva	Medelstora positiva	Stora positiva

De kumulativa konsekvenserna för respektive miljöaspekt beskrivs i aktuellt kapitel. Sammanfattningsvis är det främst påverkan från utbyggnad i närområdet (pågående eller kommande detaljplaner) och industriomställningen i Norrbotten som bedöms bidra till den kumulativa påverkan på Natura 2000-områden, naturmiljö, riksintresse för rennäring och rennäring bedriven av samebyn Unna Tjerusj.

Tabell 16. Sammanställning av nollalternativets konsekvenser jämfört med nuvarande förhållanden och huvudalternativets konsekvenser jämfört med nuvarande förhållanden.

ASPEKT	NOLLALTERNATIV	HUVUDALTERNATIV
Riksintressen och andra skyddade områden	Nollalternativet bedöms vara förenligt med naturreservatets föreskrifter och syften. Tillsammans med annan samhällsutveckling bedöms nollalternativet medföra ökade svårigheter för rennäringen vilket sammantaget kan riskera att påverka riksintresset för rennärings syften negativt. Nollalternativet bedöms inte strida mot riksintresset för friluftslivs syften eller motverka strandskyddets syften.	Huvudalternativet bedöms vara förenligt med naturreservatets föreskrifter och syften. Tillsammans med annan samhällsutveckling bedöms huvudalternativet medföra ökade svårigheter för rennäringen vilket kan riskera att påverka riksintresset för rennärings syften negativt. En tät dialog med samebyn kring markanvändning och skyddsåtgärder krävs för att motverka detta. I stora drag bedöms huvudalternativet innebära ökad tillgänglighet, säkerhet och kunskap om riksintresset för friluftsliv, vilket är en utvecklingsmöjlighet som identifierats i dess värdebeskrivning. Huvudalternativet bedöms vara förenligt med strandskyddets syfte.

ASPEKT	NOLLALTERNATIV	HUVUDALTERNATIV
Naturmiljö	En mindre utbyggnad kan ske. vilken kan medföra en viss fortsatt exploatering av skogs-områden med naturvärden. Genomförd dagvatten-utbyggnad medför att Dunder-bäckens naturvärden inte påverkas. Sammantaget bedöms noll-alternativet innebära små negativa konsekvenser för naturmiljön jämfört med nuvarande förhållanden.	Huvudalternativet innebär att merparten av ett skogsområde med påtagliga naturvärden och utpekade nyckelbiotoper söder om Dunder-bäcken tas i anspråk för bebyggelse. Genomförandet av detaljplanen minskar livsmiljön lokalt för vissa natur-vårdsarter men de bedöms inte påverkas i ett regionalt eller nationellt perspektiv. Sammantaget bedöms huvudalternativet innebära medelstora negativa konsekvenser för naturmiljön jämfört med nuvarande förhållanden.
Natura 2000: Dundret SE0820211	Nollalternativet bedöms inte medföra någon påverkan, vare sig på bevarandemål eller bevarandestatus på naturtyper eller arter. Sammantaget bedöms nollalternativet inte medföra negativa konsekvenser jämfört med nuvarande förhållanden.	Huvudalternativet medför en mycket marginell minskning av naturtypen taiga. Det bedöms dock inte leda till negativ påverkan på bevarandemål eller bevarandestatus på naturtyper eller arter inom Natura 2000-området Dundret. Sammantaget bedöms huvud-alternativet inte medföra några konsekvenser på Natura 2000-området Dundret jämfört med nuvarande förhållanden.
Natura 2000: Torne och Kalix älvsystem SE0820430	Ett fullt utbyggt dagvatten-system förhindrar utförsel av sediment och föroreningar till Dunderbäcken och Harrträsket. Nollalternativet bedöms inte leda till negativ påverkan på bevarandemål eller bevarandestatus på naturtyper eller arter i Natura 2000-området Torne och Kalix älvsystem. Sammantaget bedöms nollalternativet inte medföra några konsekvenser med avseende på Natura 2000-området Torne och Kalix älvsystem jämfört med nuvarande förhållanden.	En ekologiskt funktionell kantzon kring Dunderbäcken kan bibehållas genom planlagd naturmark. I dagsläget är delar av kantzonen påverkad genom tidigare vägdragning och det finns möjlighet till förbättring genom återställning. Ett fullt utbyggt dagvattensystem förhindrar utförsel av sediment och föroreningar till Dunderbäcken och Harrträsket. Ett genomförande av detaljplanen enligt huvudalternativet bedöms inte leda till negativ påverkan på bevarandemål eller -status på naturtyper eller arter i Natura 2000-området Torne och Kalix älvsystem. Sammantaget bedöms huvud-alternativet inte medföra några konsekvenser med avseende på Natura 2000-området Torne och Kalix älvsystem jämfört med nuvarande förhållanden.

ASPEKT	NOLLALTERNATIV	HUVUDALTERNATIV
Ytvatten	Nollalternativet bedöms medföra obetydliga konsekvenser jämfört med nuvarande förhållanden. Detta då nollalternativet anses innebära genomförande av dagvattenlösningen (som till stora delar redan har byggts ut) och att avrinning från eventuell utbyggnad av mindre byggnader ryms gott och väl inom dessa utan att påverka MKN för Harrträsket på ett otillåtet sätt.	Huvudalternativet innebär förändrad markanvändning och avvattning inom planområdet. Den föreslagna dagvattenlösningen innebär att hela planområdet avvattnas till Harrträsket. Beräkningar av föroreningshalter i dagvatten/smältvatten före och efter ändring av markanvändning visar att koncentrationerna för huvudalternativet är låga för alla beräknade ämnen. Sammantaget bedöms huvudalternativet medföra små positiva konsekvenser jämfört med nuvarande förhållanden.
Människors hälsa avseende risker för ras, skred och erosion	Nollalternativet kan innebära mer eller mindre omfattande markingrepp. Eftersom det innebär viss utbyggnad av dagvattensystemet (som till stor del redan har genomförts) bedöms det medföra förbättrade markförutsättningar och därmed små positiva konsekvenser.	Huvudalternativet innebär exploatering av stora delar av planområdet och en stor förändring av områdets markförhållanden genom schaktning, uppfyllnad och grundläggning. Det förväntas dock även innebära förbättrade markförhållanden tack vare föreslagna skadeförebyggande åtgärder och förbättringar av dagvattenhanteringen, vilket bedöms medföra medelstora positiva konsekvenser.
Rennäring	Planområdet ligger inom samebyn Unna Tjerusjs året runt-marker och inom ett område utpekat som svår passage. Det nyttjas inte av samebyn i nuläget, men möjligheten att göra det i framtiden försvåras. Nollalternativet medför en ökad mänsklig aktivitet både inom och utanför plan-området samt ökad skoterkörning. Dessutom bidrar det tillsammans med annan utveckling i närområdet till kumulativa effekter. Nollalternativet bedöms på kort sikt medföra små negativa konsekvenser med avseende på rennäring jämfört med nuvarande förhållanden. På längre sikt och med kumulativ påverkan från andra projekt kan nollalternativet innebära måttliga negativa konsekvenser.	Huvudalternativet medför likt nollalternativet svårigheter för Unna Tjerusj att börja nyttja aktuellt område för rennäring i framtiden. Dessutom medför det ökad mänsklig aktivitet och markslitage, ökat antal skoteråkare utanför markerade leder samt bidrar till kumulativa effekter tillsammans med annan utveckling i närområdet. Jämfört med nollalternativet innebär huvudalternativet större negativ påverkan utifrån att ett större område tas i anspråk samt att aktiviteten i området ökar mer. Huvudalternativet bedöms medföra medelstora negativa konsekvenser med avseende på rennäring jämfört med nuvarande förhållanden och små negativa jämfört med nollalternativet. Den kumulativa effekten med fler områden som tas i anspråk för samhällsutveckling i samverkan med klimatförändringen som kan medföra sämre bete bedöms kunna ge måttlig till stor negativ konsekvens för rennäringen.

ASPEKT	NOLLALTERNATIV	HUVUDALTERNATIV
Rekreation och friluftsliv	Eventuell utbyggnad som ryms inom nollalternativet har potential att främja friluftslivet. Sammantaget bedöms nollalternativet medföra små positiva konsekvenser med avseende på rekreation och friluftsliv.	Huvudalternativet innebär stor potential för positiva konsekvenser för rekreation och friluftsliv. Planförslaget syftar till att generera ett ökat besöksantal i området vilket ger förutsättningar för ett flertal aktiviteter under hela året. Detta bedöms innebära ökad tillgänglighet för både närboende och tillresande. Omledning av skidspår och skoterled bedöms dessutom kunna förbättra tillgängligheten under vintersäsongen Sammantaget bedöms huvudalternativet medföra medelstora positiva konsekvenser med avseende på rekreation och friluftsliv.
Landskapsbild	I gällande områdesbestämmelser anges inga specifikationer av högsta tillåtna byggnadshöjd, största tillåtna area eller reglering av exempelvis färgsättning. Det blir därmed en tolkningsfråga hur stor och hög en ”mindre anläggning för sport och rörligt friluftsliv” kan vara. Det finns också risk för att anläggningar som uppförs inte är enhetliga med befintlig bebyggelse på platsen. Nollalternativet innebär därmed att det kan uppstå negativa konsekvenser på landskapsbilden på lokal nivå, både i jämförelse med dagsläget och huvudalternativet. Omfattningen av den exploatering som kan ske inom planområdet är dock inte lika stor jämfört med huvudalternativet. Sammantaget bedöms nollalternativet medföra små negativa konsekvenser med avseende på landskapsbilden jämfört med nuvarande förhållanden.	Huvudalternativet innebär stor exploatering av planområdet, vilket kommer påverka landskapsbilden inom och i anslutning till planområdet både positivt och negativt. Planförslaget innebär tät bebyggelse med stugor i ”Fjällbyn”, större huskroppar inom centrumområdet samt för hotell-, konferens-, fritids- och rekreationsanläggning. Därutöver tillkommer parkeringar och nya vägar. En relativt stor andel av befintlig barrskog kommer att avverkas och andra idag obebyggda platser bebyggas, vilket medför att områdets karaktär förändras. Reglering av fasadmaterial och färgsättning för planerad bostads- och centrumbebyggelse bedöms positiv för områdets landskapsbild och enhetliga utformning. Det bedöms även som positivt att höjdsättning av fastigheter inom planområdet har anpassats efter höjdskillnaden inom kvartersmarken då påverkan på landskapsbilden på längre avstånd inte bedöms bli omfattande i jämförelse med dagsläget. Sammantaget bedöms huvudalternativet medföra medelstora negativa konsekvenser med avseende på landskapsbilden jämfört med nuvarande förhållanden.

REFERENSER

AFRY. (2022). *Rapport. Utredning av dagvattensystem för Dundret Gällivare Fjällanläggning AB.*

AFRY. (2026). *Reviderad utredning av dagvattensystem för Dundret Gällivare Fjällanläggning AB.* Luleå: AFRY.

Boverket. (den 23 12 2020). *Slamströmmar*. Hämtat från Boverket - PBL Kunskapsbanken: https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/planering/detaljplan/lansstyrelsens-tillsyn/tillsynsvagledning_naturolyckor/sakerhetsfragor/slamstrommar/

Fiskevårdsområde, G. (2025). *Gällivare FVO*. Hämtat från iFiske: https://www.ifiske.se/fiske-harrtrask-vassaraalven-siktrask-m-fl-vatten.htm

Gällivare kommun. (1970). *Naturreservat Dundret. Beslut 13-05-1970.* .

Gällivare kommun. (1990). *Områdesbestämmelser för Del av Dundret, Gällivare. Gällivare kommun, Norrbottens län. Dnr 2023-5985-90. Laga kraft vunnen 1990-07-16.*

Gällivare kommun. (2014). *Gällivare. Fördjupad översiktsplan. Gällivare, Malmberget och Koskullskulle 2014-2032. Antagandehandling. Antagen av kommunfullmäktige 2014-05-19.* Gällivare kommun. .

Gällivare kommun. (2024a). *Dundret-Repisvaara Gestaltningsprogram.*

Gällivare kommun. (2024b). *Dundret-Repisvaara. Livsstilsboende nära naturen.*

Gällivare kommun. (2026a). *Planbeskrivning, detaljplan för Dundret Fjällanläggning (Del av Dundret 5:4 m.fl.).*

Gällivare kommun. (2026b). *Plankarta, detaljplan för Dundret Fjällanläggning (Del av Dundret 5:4 m.fl.).*

Jordbruksverket. (2005). *Sörkaitum [numera Unna Tjerusj] sameby*.

Länsstyrelsen i Norrbotten. (03 2025). *Dispens från strandskydd*. Hämtat från https://www.lansstyrelsen.se/norrbotten/natur-och-landsbygd/aktiviteter-och-atgarder-i-naturen/dispens-fran-strandskydd.html

Länsstyrelsen i Norrbottens län. (2019). *Dundret SESE08020211. Bevarandeplan Natura 2000-område. Diarienummer 511-6472-2020.*

Länsstyrelsen i Norrbottens län. (2020). *Torne och Kalix älvsystem SE0820430. Bevarandeplan Natura 2000-område. Diarienummer 511-7962-2020.*

Länsstyrelsen Norrbotten. (2017). *Värdebeskrivning. Diarienummer: 408-7530-16. Område av riksintresse för friluftslivet i Norrbottens län. Dundret FBD05.* Hämtat från https://nvpub.vic-metria.nu/handlingar/rest/dokument/256764

MAF Arkitektkontor AB. (2007). *Naturinventering Dundret. 2007-12-17.*

Murman Arkitekter AB. (2008). *Program för Dundrets turistanläggning*.

Norconsult. (2022a). *PM Geoteknik, Detaljplan Del av Dundret 5:4.*

Norconsult. (2022b). *Markteknisk undersökningsrapport (MUR), Detaljplan Del av Dundret 5:4.*

Norconsult. (2022c; 2025). *PM Slamströmmar. Del av Dundret 5:4.*

Norconsult. (2022d). *Naturvärdesinventering Dunderbäcken, Gällivare kommun.*

Norconsult. (2024). *Illustrationsplan Dundret stug-by.*

Norconsult. (2025a). *Tillståndsansökan för åtgärder inom Natura 2000-områdena Dundret samt Torne och Kalix älvsystem.*

Norconsult. (2025b). *PM Vägutformning*. Göteborg.

Norconsult. (2025c). *Utlåtande Geoteknik. Bedömning av utredningsbehov map risk för skred, ras och slamströmmar för ny detaljplan på Dundret.*

Norconsult. (2025d). *Del av Dundret 5:4 – Beräknings-PM Geoteknik*. Göteborg: Norconsult.

Norconsult. (2025e). *Erosionsbedömning Dunderbäcken.*

Sametinget. (2017). *Manual för beteslandsindelning. Version mars 2017.* Hämtat från https://www.sametinget.se/112788

Sametinget. (2018). *Samebyar. Unna tjerusj*. Hämtat från https://www.sametinget.se/8666

SGI. (2016a). *Förstudie och översiktlig kartering av stabiliteten i raviner och slänter i morän och grov sedimentjord, Gällivare kommun, Norrbottens län.*

SGI. (2016b). *Förstudie och översiktlig kartering av stabilitet i slänter och raviner i morän och grov sediment jord. Bilaga 3-1: Dundret.*

SGU. (2022). *Sveriges Geologiska Undersökning. Kartvisare. Jordarter 1:25000-1:100000.* Hämtat från https://apps.sgu.se/kartvisare/

Skogsstyrelsen. (2021). *Naturvärdesinventering i samband med upprättande av detaljplan för del av Dundret 5:4. Gällivare kommun.*

Skogsstyrelsen. (2022). *Naturvärdesinventering i samband med Gällivare kommuns upprättande av detaljplan på fastighet Gällivare 18:13, Gällivare kommun.* Skogsstyrelsen.

SLU, Artdatabanken. (2025). *Artfakta*. Hämtat från https://artfakta.se/

SLU, Sveriges lantbruksuniversitet. (den 10 03 2025). *Artportalen*. Hämtat från Artdatanken: www.artportalen.se

Unna Tjerusj. (2022). *Utdrag ur Renbruksplan - Sörkaitum Sameby. 2022-06-07.*

VISS. (2025). *Vatteninformationssystem Sverige. Harrträsket (SE745113-171209)*. Hämtat från https://viss.lansstyrelsen.se/Waters.aspx?waterMSCD=WA99856459

WSP. (2024). *PM Stadsutveckling Repisvaara-Dundret.*

WSP. (2024). *Rennäringsanalys, Unna Tjerusj – utveckling av Dundret och Repisvaara.* WSP.